

Oarecând, într-un anotimp cernit de durere, Părintele Arsenie, Părintele multora dintre noi, s-a orânduit spre Prislop, spre locul de vremelnică odihnă, trăgând după sine o parte de Cer și lăsându-ne, drept moștenire, un munte de dor... Plecându-se spre pământ, spicul cel viu, tăiat înainte de vreme, răspândea, din inima morții, sămânța viitorului.

Există un timp când trebuie să trăiești, și un timp când trebuie să depui mărturie pentru ce trăiești, spunea cândva unul din marii gânditori. Părintele Arsenie Boca, într-o anumită vreme și într-un anumit ceas al chemării, a dat, într-adevăr, mărturie despre felul în care trebuie să îți trăiești atât viața, cât, mai ales, moartea.

Fie ca jertfa și pilda viețuirii sale să ne fie leac și merinde pe Calea către Veșnicie, adică biruință deplină asupra morții.

Și aceasta, cu atât mai mult cu cât *Sfântul Ardealului* ne-a arătat că... se poate!

Romeo Petrașciuc

Într-adevăr, se pare că aproape nu există loc în Ardeal unde Părintele să nu fi lăsat vreo urmă. Era un om foarte smerit. Nu era năprasnic, așa cum se spune, dar era categoric. Dacă îți spunea ceva, la spovedanie, de pildă, musai așa trebuia să faci! Era de statură potrivită, dar totuși mai înalt, era roșcat la păr și cu ochi albaștri. Tocmai de aceea, Părintele își picta toate icoanele – de la Maica Domnului, până la Iisus – cu ochi albaștri. Toți pictorii pun în operele lor ceva din ei înșiși, fără să vrea. Așa că icoanele pictate de Părinte au ceva și din înfățișarea lui.

Nu știa nimeni, atunci când a murit Părintele Arsenie, că el va face binele și în duh, de dincolo de moarte. Minunile de la mormântul său sunt adevărate.

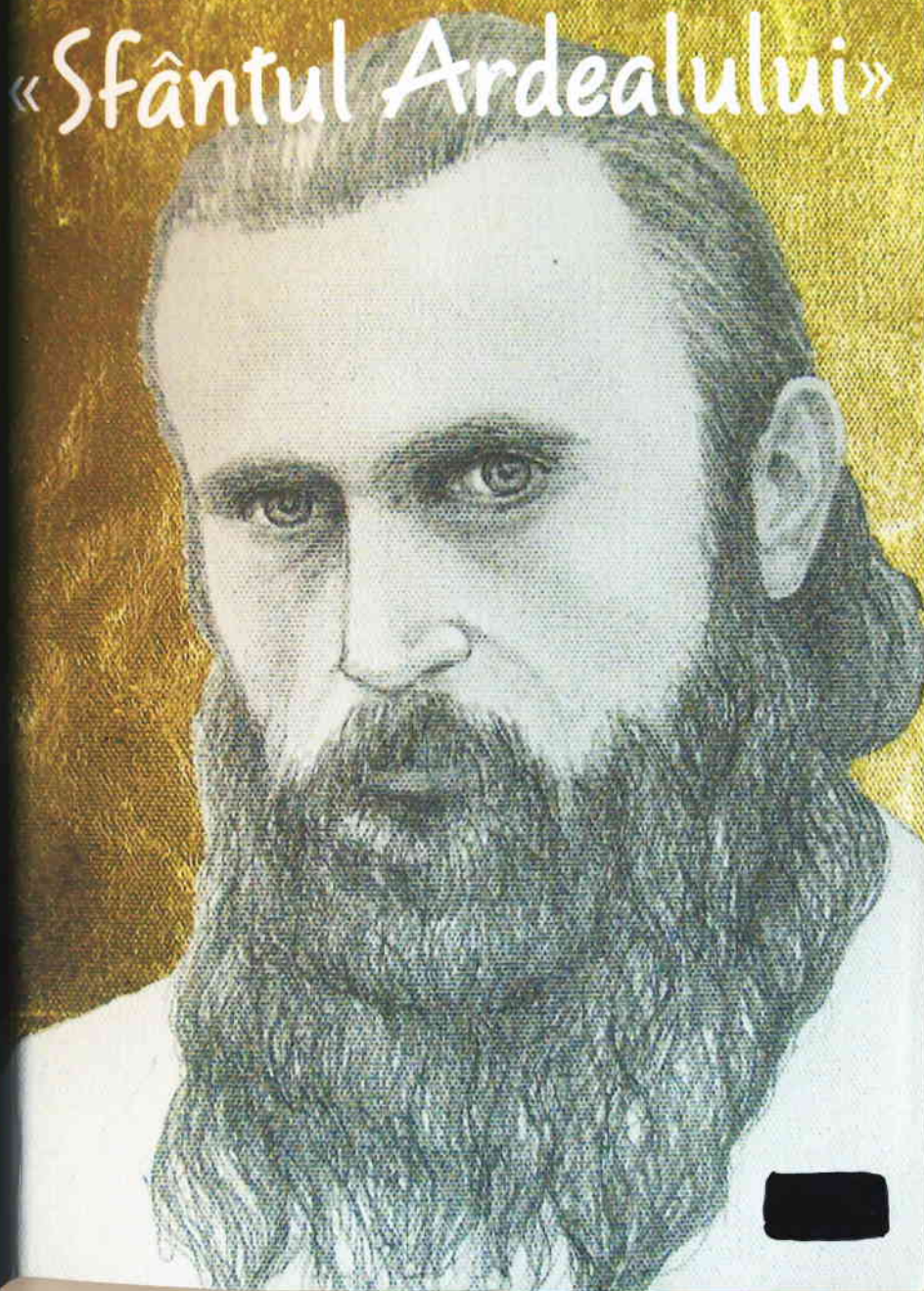
Pr. Crăciun Oprea

Părintele ARSENIE BOCA

«Sfântul Ardealului»

Părintele ARSENIE BOCA

«Sfântul Ardealului»

Părintele Arsenie Boca
«SFÂNTUL ARDEALULUI»

Volum coordonat
de Romeo Petrașciuc

Apare cu binecuvântarea
ÎPS Dr. LAURENȚIU STREZA
Arhiepiscopul Sibiului și
Mitropolitul Ardealului

Consilieri editoriali:

Pr. Conf. Univ. Dr. Constantin Necula
Conf. Univ. Dr. Lucian Grozea

Redactor:

Raluca Toderel

Copertă:

Linda Saskia Menczel (www.saskia.ro)

MĂRTURIE LÂNGĂ MĂRTURIE...

În urmă cu ani, proaspăt student *migrat* dinspre Bucovina spre Ardeal, îl întâlneam undeva... în Banat pe Preasfințitul Daniil Partoșanul, pe atunci Episcop de Vârșeț. Pentru întâia oară, la acea vreme, cineva îmi vorbea, cu o noblețe și o considerație seducătoare, despre Părintele Arsenie Boca. Cele câteva ore petrecute atunci la umbra bisericuței ce străjuiește reședința mitropolitană mi-au zugrăvit în suflet, la acea vreme, măsura unui drum împlinit, a unui om care și-a umplut înstrăinările în dorul de Dumnezeu.

Acea convorbire de oarecând stă început volumului de acum.

În anii următori, acelei convorbiri i s-au adăugat altele... Pe unii oameni i-am căutat, rugându-i să îmi împărtășească din împreuna lor umblare cu Părintele Arsenie. Alții, pur și simplu, mi-au ieșit în cale. Mărturie lângă mărturie, zicerile lor se orânduie azi în pagini de mărturisire despre viața și personalitatea unui om cu totul providențial, un Sfânt al Ardealului prin excelență și un rugător de nădejde, în Biserica triumfătoare, pentru întreg Neamul Românesc.

Titlul volumului, *Părintele Arsenie Boca. «Sfântul Ardealului»*, l-am „împrumutat” de la PS Irineu Duvlea, Episcop Vicar al Episcopiei Ortodoxe Române din Ame-

rica. Și pe această cale, țin să-i mulțumesc Preasfinției Sale pentru generozitatea cu care mi-a oferit spre publicare acest minunat material, inserat în paginile lucrării în discuție.

De asemenea, le mulțumesc lui Valentin Iacob și lui Ion Costin Manoliu, pentru sprijinul acordat în realizarea acestui volum. Fără materialele lor despre Părintele Arsenie, această carte ar fi fost văduvită de unele dintre cele mai frumoase icoane ale devenirilor Părintelui.

Iar, dacă chipul de pe copertă este una din cele mai reușite reprezentări iconice ale Părintelui Arsenie Boca, aceasta i se datorează artistei și omului de cultură Linda Saskia Menczel.

Volumului de față îi vor urma altele. Editura *Agnos* intenționează să publice în curând o serie de lucrări despre viața, mărturia și covârșitoarea dimensiune duhovnicească a Părintelui Arsenie. Totodată, vom rezerva un spațiu editorial ceva mai amplu unor analize și studii privind perioada carcerală a Părintelui Arsenie Boca, în cea mai mare parte identificate și corelate în demersul nostru de cercetare a Dosarelor de Securitate ale Părintelui, aflate în arhiva CNSAS.

Oarecând, într-un anotimp cernit de durere, Părintele multora dintre noi s-a orânduit spre Prislop, spre locul de vremelnică odihnă, trăgând după sine o parte de Cer și lăsându-ne, drept moștenire, un munte de dor... Plecându-se spre pământ, spicul cel viu, tăiat înainte de vreme, răspândește și răspândește, din inima morții, sămânța viitorului.

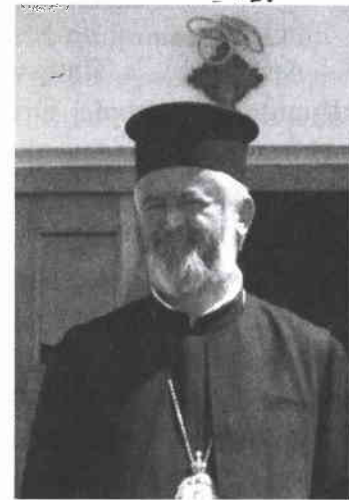
Există un timp când trebuie să trăiești, și un timp când trebuie să depui mărturie pentru ce trăiești, spunea cândva unul din marii gânditori. Părintele Arsenie Boca, într-o anumită vreme și într-un anumit ceas al chemării, a dat, într-adevăr, mărturie despre felul în care trebuie să îți trăiești atât viața, cât, mai ales, moartea.

Fie ca jertfa și pilda viețuirii sale să ne fie leac și merrinde pe Calea către Veșnicie, adică biruință deplină asupra morții.

Și aceasta, cu atât mai mult cu cât «*Sfântul Ardealului*» ne-a arătat că... se poate!

Romeo PETRAȘCIUC

**Preasfințitul Daniil Partoșanul,
Episcop de Dacia Felix**

**Părintele Arsenie Boca
O abordare simpatetică a relației tânăr – duhovnic**

„...numai oamenii cei mari rămân cu veșnic nume!“, spunea, odinioară, poetul Traian Dorz, pe care Preasfințitul Daniil îl pomenește adesea, cu aleasă considerație.

Un astfel de nume, din Numele cel Sfânt și Veșnic, a fost (și este) pentru neamul românesc Părintele Arsenie Boca. Un părinte care, adăugându-și jertfa sa de trăire și slujire aceleia a lui Hristos, a reușit să dea sens deplin Chemării.

Alături de Părintele, deseori, s-a aflat P.S. Sa Daniil Partoșanul – Episcop de Vârșeț (Iugoslavia), unul din cei ce l-au cunoscut și l-au înțeles, așa cum puțini au reușit să o facă. Din bogăția amintirilor și a cuvintelor de îndemn și îmbărbătare „deprinse“ în împreuna-nevoință duhovnicească, P.S. Sa ne împărtășește și nouă câteva frânturi.

„Pe Părintele Arsenie l-am frecventat
discret și clandestin”

Astăzi, aici, la Timișoara, ca episcop vicar și administrator al Episcopiei Ortodoxe de Vârșeț, mărturisesc înaintea lui Dumnezeu și înaintea tuturor cititorilor că pentru patru lucruri, în mod deosebit, petrecute în viața mea, nu sunt și nu voi fi niciodată vrednic a mulțumi îndeajuns lui Dumnezeu.

În primul rând, pentru faptul că, la 15 ani, mi-a îndrumat pașii spre teologie, respectiv spre Seminarul Teologic din Caransebeș, apoi spre Institutul Teologic din Sibiu, după aceea spre cursurile de doctorat de la București și, mai apoi, spre Facultatea de Teologie din cadrul Universității Aristotelice din Tesalonic – Grecia.

În al doilea rând, pentru faptul că, la începutul celui de-al doilea an de studenție la Sibiu, Dumnezeu mi-a rânduit pașii, în ziua de 26 octombrie, sărbătoarea Sfântului Mare Mucenic Dimitrie Izvorătorul de Mir, spre Părintele Arsenie Boca, pe care l-am întâlnit întâia dată în casa parohială a bisericii sale ortodoxe din Drăgănescu, comuna Mihăilești, din apropierea Bucureștiului, unde Sfinția Sa, de mai mulți ani, picta și lucra în semiclandestinitate la biserica ce astăzi îi poartă pictura exprimată și reprezentată într-un mod deosebit în stil neobizantin, curat ortodox, pedagogic, duhovnicesc și chiar profetic.

În al treilea rând, trebuie să-I mulțumesc lui Dumnezeu pentru faptul că mi-a îndrumat pașii înspre viața monahală, mai întâi spre mănăstirea Sâmbăta Brâncoveanu, unde am fost frate, mai apoi spre mănăstirea Hodoș-Bodrog, unde am fost călugărit, și în cele din urmă spre sfânta mănăstire

Prislop, unde am putut să fiu mai mult în apropierea Părintelui Arsenie, în ultimii ani ai vieții Sfinției Sale.

În al patrulea rând, trebuie să mulțumesc lui Dumnezeu și să-mi plec capul cu nevrednicie pentru harul arhieriei, la care m-a chemat, și pentru slujba de ierarh și de episcop în Biserica Sa, Biserica Ortodoxă, acum, pentru frații noștri români ortodocși din Banatul Iugoslav, care, după 160 de ani, au în persoana mea un ierarh, silindu-mă și străduindu-mă să-i călăuzesc, să-i păstoresc și să-i conduc spre Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

În viața mea personală, mai mulți oameni au avut roluri deosebite. În primul rând părinții mei. Apoi preotul care m-a botezat și mi-a îndrumat pașii spre seminarul teologic, profesorii de la Caransebeș, Sibiu, București, Tesalonic – Grecia, colegii profesori și studenți de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad, unde predau în continuare Patristica, Î.P.S. Sa, Mitropolitul Nicolae al Banatului, care m-a propus pentru alegerea și hirotonirea într-un arhieru, fratele Traian Dorz, conducătorul spiritual al Oastei Domnului de oarecând, în anii '70 și '80, pe care l-am cunoscut de asemenea. Dar în mod cu totul și cu totul aparte, cu totul și cu totul deosebit în viața mea, un rol crucial l-a avut și-l are persoana și personalitatea duhovnicească, harismatică, de statură neopatristică, a Părintelui Arsenie Boca, atât de cinstit, de cunoscut, de apreciat, de căutat și de recunoscut chiar și ca sfânt de către o mulțime uriașă de credincioși.

Mai vorbiți-ne puțin despre prima întâlnire cu Sfinția Sa!

Eram student la Sibiu, în toamna anului 1979, când, auzind de la maicile de la mănăstirea Prislop – unde pe-

treceam vacanțele de vară, satul meu natal fiind la aproximativ 7-km spre sud de sfânta mănăstire Prislop, din jud. Hunedoara – despre Părintele Arsenie, am ajuns la Sfinția Sa, după ce am călătorit cu trenul o noapte, de la Sibiu spre București. Prima întâlnire cu Părintele, ca și toate celelalte de totdeauna, m-a marcat profund, m-a răscolit, m-a remontat, m-a zidit sufletește și duhovnicește. Părintele Arsenie, din nefericire, era atunci civil, întrucât fusese pe nedrept scos din mănăstirea Prislop prin Decretul 410 din 1959. După ce a lucrat o vreme în Schitul Maicilor la București, după ce a pictat parțial biserica «Sfântul Elefterie» din București, ieșind la pensie – o pensie minoră –, în 1968 a început pictura bisericii parohiale ortodoxe din Drăgănescu, unde a lucrat vreme de 15 ani cu multă dragoste, cu răbdare, prin multe încercări, și unde – cum spunea Sfinția Sa însuși – a fost căutat și cercetat duhovnicește de o adevărată „avalanșă de oameni”. Pun aceste cuvinte în ghilimele pentru că îi aparțin și eu însumi l-am auzit zicând aceasta. Pe Părintele Arsenie l-am frecventat discret și clandestin în toți anii cât am fost apoi student la Sibiu. După aceea, fiind doctorand la București, am avut prilejul mai mult și mai îndeaproape să-l întâlnesc, tot acolo, în biserică la Drăgănescu. De asemenea, cu Sfinția Sa am avut fericirea să fiu de două ori în călătorii și drumeții în Munții Retezat, o dată la Sinaia, la Ghelar și în alte părți.

„Părintele Arsenie a fost un om al lui Dumnezeu”

Întâlnirile cu oamenii mari rămân, pentru totdeauna, marcate de amintirea și prezența lor. Ce „urme” a lăsat Părintele Arsenie în viața Prea Sfinției Voastre?

De fapt, Sfinția Sa este cel care m-a îndrumat spre studii și cursuri de doctorat. Întâlnirea cu Sfinția Sa a fost decisivă în a lua hotărârea de a intra în monahism. Pe Părintele Arsenie l-am reîntâlnit de mai multe ori la Mănăstirea Prislop – unde am ajuns preot slujitor, la sfatul și povățuirea Sfinției Sale, între 1986 și 1988, 17 decembrie, când l-am întâlnit pentru ultima dată –, Sfinția Sa trecând la cele veșnice în 28 noiembrie 1989.

Cuviosul Arsenie a fost – o spun cei ce l-au cunoscut și i-au recunoscut «Cărarea Împărăției» – unul din cei mai mari teologi-duhovnici ai neamului românesc. Care e „poziția” Prea Sfinției Voastre față de această considerație?

Părintele Arsenie a fost un om excepțional, un om extraordinar, un om al lui Dumnezeu, un mare părinte al Bisericii noastre. Pentru mine personal, cel mai mare din veacul nostru și din vremea noastră. Neînțeles de mulți, neiubit de mulți, neapreciat de mulți, a fost însă căutat, iubit, stimat, cinstit și în timpul vieții, și mai ales după moarte, de o mulțime de credincioși, de o mulțime de oameni ai lui Dumnezeu, creștini care sunt deschiși sau mai mult deschiși spre acel simț al sacralului, al sfințeniei, care radia și pe care-l transmitea personalitatea Părintelui Arsenie.

Despre Părintele Arsenie trebuie să vină vremea, cât mai curând posibil, să se scrie mai mult, să se vorbească mai mult; și eu sunt absolut sigur, și mărturisesc cu toată

responsabilitatea mea de episcop și membru al B.O.R., că mai devreme sau mai târziu va veni timpul rânduit de Dumnezeu când Părintele Arsenie Boca va fi canonizat. Sfinția Sa a fost un mare duhovnic, a fost un pictor bisericesc, a fost un zugrav de suflute, a fost un predicator de statură patristică, ne-a lăsat «Cărarea Împărăției» ca pe o călăuză pentru viața duhovnicească, și sunt sigur că, de acolo de unde este, ne povățuiește, ne călăuzește, mijlocește pentru noi, ne ocrotește. Iar mormântul Sfinției Sale de la Mănăstirea Prislop, duhul Sfinției Sale de la Mănăstirea Sâmbăta-Brâncoveanu, ctitoria Sfinției Sale de la Sinaia, pictura Sfinției Sale de la biserica din Drăgănescu vor vorbi și vorbesc chiar pentru foarte multă vreme, dacă nu cumva pentru totdeauna, despre trăirea în Hristos, credința în Hristos, dragostea față de Hristos, despre adevărul Bisericii Ortodoxe, mormântul Sfinției Sale și crucea de la mormânt fiind dintre cele mai cunoscute și importante, în același timp și discrete locuri de pelerinaj, unde vin creștini din toată țara și chiar și din alte părți. Vin, se roagă, aprind o lumânare, se închină și cer mijlocirea prin rugăciunea de foc a Părintelui Arsenie pentru ei, pentru familie, pentru țară, pentru lume, pentru Biserică, pentru noi toți.

Ce sfaturi deosebite vă dădea Părintele?

Legătura dintre un începător, cum am fost și am rămas eu, și Părintele Arsenie nu poate fi exprimată și explicată în cuvinte. Am o mulțime de cuvinte, de învățături, de povățuiri, de sfaturi, dar și muștrări; și mulțumesc lui Dumnezeu și Părintelui Arsenie, în mod deosebit, pentru aceste cuvinte care m-au zidit lăuntric, care

mă țin lăuntric, care sunt pietrele de temelie ale vieții mele duhovnicești, atâta câtă este. Am multe cuvinte de la Părintele Arsenie, am auzit multe cuvinte, îmi plăcea să stau în apropierea Sfinției Sale, ascultându-l cum vorbea cu oamenii, cum le asculta necazurile, cum le explica problemele și necazurile și cum îi povățuia și îi sfătuia. Părintele Arsenie a purtat și a menținut aprinsă în veacul nostru o conștiință creștină, duhovnicească, filocalică, apostolică și patristică de cel mai înalt nivel și de cea mai adâncă și profundă simțire și trăire. Eu sunt sigur că pentru neamul românesc, pentru poporul român, pentru ortodoxia românească, astăzi, dar mai ales mâine, și cu siguranță poimâine, în viitor, Părintele Arsenie va fi pentru noi, românii, ceea ce este Sf. Serafim de Sarov pentru ortodocșii ruși sau Sf. Grigore Palama pentru greci și pentru ortodoxia ecumenică sau alți și alți sfinți din istoria creștinismului, a Ortodoxiei și a Bisericii.

Ce credeți că ar spune lumii de azi Părintele Arsenie (și o spune, cu siguranță!)?

Atunci când Părintele Arsenie și-a isprăvit de scris și de redactat «Cărarea Împărăției», a căutat un subtitlu acestei cărți, acestei scrieri-testament a Sfinției Sale, și l-a ales pe următorul: «**Un răspuns creștin la neliniștile vremii**». Prin urmare, mesajul Părintelui Arsenie pentru noi, toți, în mod deosebit pentru cei care l-am cunoscut, ca și pentru cei care nu l-au cunoscut, ca și pentru cei care nu l-au recunoscut și nu-l recunosc, este credința în Dumnezeu, în Mântuitorul Iisus Hristos, în Ortodoxie, în Biserică, în Harul și Darul Sfântului Duh și al Sfințelor Taine, prin rugăciune, prin citirea Sfințelor Scripturi,

prin umilință și pocăință, prin citirea și studiul Sfinților Părinți și prin întreaga noastră trăire și concepție de viață creștină. Părintele Arsenie pune foarte mult accent pe viața duhovnicească, pe conștiința atotprezenței lui Dumnezeu, pe dezvoltarea în fiecare om, în fiecare suflet, a acestei conștiințe, a atotprezenței lui Dumnezeu. Adică omul, creștinul, credinciosul, monahul, preotul, ierarhul să fie conștient de atotprezența lui Dumnezeu, de faptul că Dumnezeu este în orice loc și în orice timp și ne vede, ne aude, ne simte și ne știe tot ceea ce facem, gândim sau vorbim. Și, știind de acest lucru, trăind acest adevăr dogmatic, altele vor fi vorbele noastre, gândurile noastre, simțirile noastre, trăirile noastre. În explicarea necazurilor și a problemelor oamenilor, a crucilor pe care oamenii le au de purtat, fiecare într-un fel sau altul, de la Dumnezeu, Părintele Arsenie promova ideea legii ispășirii, a faptului că păcatele noastre sunt cauzele durerilor noastre. Și, cum spunea și scria Sfinția Sa: **„Am vrut să pun mâna pe rădăcina durerii, care nu este alta decât păcatul”**, păcatul săvârșit sau urmările păcatelor moștenite de la moșii și strămoșii noștri, de la părinții noștri, au urmări și în viața noastră sau lasă urmări și în viața urmașilor. De aceea, păcatele se cuvine să fie ispășite, spovedite, iertate, dezlegate și stinse în harul, puterea și iubirea lui Dumnezeu, prin pocăința noastră, prin umilință, prin lacrimă, prin rugăciune, prin smerenie.

Aflându-te în prezența și în apropierea Părintelui Arsenie, simțai prezența lui Dumnezeu și Îl simțai pe Hristos trăind și vorbind în Părintele Arsenie. Era și este un lucru extraordinar – cum spunea cineva – în viața noastră, în viața oamenilor, să întâlnim un sfânt. Eu pot

să spun că acest lucru l-am simțit și l-am trăit și sunt absolut convins și responsabil de ceea ce spun acum.

„Simțai în prezența Părintelui Arsenie că te vede, te cunoaște”

Relația tânăr – duhovnic: Prea Sfinția Voastră – Părintele Arsenie. De aici, cum se raporta Părintele la tinerețea și tinerii vremii Sfinției Sale?

Părintele Arsenie aprecia, fără îndoială, foarte mult pe tineri și căuta să-i îndrume ca să-și închine tinerețea lui Hristos și Bisericii Sale. Părintele Arsenie știa că la tinerețe se pune temelia vieții omului, a dezvoltării omului pentru mai târziu și pentru totdeauna, și de aceea era și înconjurat de tineri; îl căutau tinerii, și nu numai, și îl ascultau și-i primeau poveștile și sfaturile, venite ca din partea lui Dumnezeu. Simțai, când îți vorbea Părintele Arsenie, că îți vorbește Dumnezeu prin Sfinția Sa. Și acesta este un lucru foarte important și foarte necesar și-n vremurile de astăzi, ca să se ridice oameni ai lui Dumnezeu, adevărați, care să fie călăuze și care să fie povățuitori pentru ceilalți.

Amintiri, experiențe singulare...

În legătură cu amintirile și experiențele și trăirile deosebite cu, în preajma și în apropierea Părintelui Arsenie, nu-mi îngădui acum să vorbesc despre ele sau despre toate acestea, pentru că este imposibil. Poate va rândui Dumnezeu o vreme când voi scrie aceste lucruri într-o carte despre viața Părintelui Arsenie și despre semnele pe

care Dumnezeu ni le-a trimis prin viața și lucrarea duhovnicească a Sfinției Sale. Însă pot să amintesc doar faptul că simțai în prezența Părintelui Arsenie că te vede, te cunoaște, că-ți știe nu numai prezentul, dar și trecutul, și îți intuiește viitorul. Cu doisprezece ani înainte de a ajunge printr-o bursă să studiezi în Grecia, Părintele Arsenie mi-a spus și mi-a dat de înțeles acest lucru. Și multe alte lucruri care s-au împlinit la vremea potrivită, conform spuselor și cuvintelor duhovnicești ale Sfinției Sale. Însă nu vreau să fiu înțeles greșit și să accentuez doar faptul și latura profetică a personalității Părintelui Arsenie. Și aceasta a fost și este esențială, dar aceasta se leagă de cea duhovnicească, de cea neopatristică, de cea neofilocalică, de cea creștină și ortodoxă, dintotdeauna, ale sale.

Un cuvânt de mângâiere și de alinare?...

Aș aminti cuvântul Sfântului Ignatie Teoforul, purtătorul de Dumnezeu – mort în anul 107 d. Hr., fost episcop al Antiohiei, martirizat la Roma și sfâșiat de fiarele sălbatice în arena romană – scrise și adresate în epistola Sfântului Policarp către acest episcop al Smirnei, ucenic oarecum și părinte apostolic, discipol al Sfântului Ioan Evanghelistul: „*Tuscherus katamantane!*“ – **Ci-tește vremurile!** Datori suntem și noi, creștinii, astăzi, preoți, duhovnici, monahi, ierarhi mai ales, să citim, să descifrăm, să căutăm să înțelegem vremurile pe care le trăim și mesajul lui Dumnezeu în vremurile acestea destul de tulburi, destul de instabile, destul de pline de incertitudine. Cunoaștem cu toții cuvintele celebre de pe mormântul lui Kant: „Cerul înstelat deasupra mea și conștiința morală din mine“. Eu aș adăuga: „Cerul înno-

rat deasupra noastră și credința creștină din noi“. Aceasta ne ține, aceasta ne menține și aceasta ne va duce și ne va trece în veșnicie. Să căutăm să fim creștini cât mai mult, ucenici ai lui Hristos, ucenici ai Sfinților Părinți, ucenici ai părinților duhovnicești și fiecare, după măsura noastră, să aducem unul treizeci, altul șaiszeci, altul o sută din roadele duhovnicești.

Iar în încheiere aș dori să amintesc un cuvânt pe care Părintele Arsenie mi l-a spus într-una din primele întâlniri. Eram un grup restrâns de studenți teologi de la Sibiu și ne-a zis următoarele: „**Să vă întăriți convingerea în credință, încât să fiți gata să vă puneți capul pe butuc, dacă timpul o va cere**“.

Romeo PETRAȘCIUC

PS Irineu Duvlea, Episcop Vicar
al Episcopiei Ortodoxe Române din America (ROEA)

Părintele Arsenie Boca, Sfântul Ardealului „O viață închinată schimbării vieții noastre”

Preacuviosul Părintele nostru Arsenie Boca, un sfânt al vremurilor noastre, s-a născut în 1910, la Vața de Sus, județul Hunedoara, într-o familie de oameni săraci. Școala primară și liceul le face în orașelul Brad din același județ. Este absolvent al Facultății de Belle Arte, și al Facultății de Teologie „Andrei Șaguna” din Sibiu, având și cunoștințe profunde de medicină. Este călugărit de mitropolitul de vrednică pomenire Nicolae Bălan, la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, din localitatea Făgăraș, devenind astfel primul Stareț în anul 1939, după redeschiderea mănăstirii, distrusă de habsburgi.

„*Veniți repede, este aici Părintele Arsenie!*”

Încă de la începutul acestui material îmi cer iertare părintelui pentru îndrăzneala de a scrie câteva gânduri legate de viața sa și de rolul pozitiv pe care Părintele Arsenie l-a avut în viața multora dintre noi și a mea personală. Am avut bucuria și binecuvântarea să-l cunosc pe Părintele Arsenie în primul an când am intrat ca frate de mănăstire la Sâmbăta de Sus, unde părintele a început activitatea sa ca lider și îndrumător de suflete. Era în toamna anului 1980, în postul Crăciunului, când părintele a trecut în taină pe la Mănăstirea de la Sâmbăta de Sus, era în haine civile, cu barba scurtă, cărunță, deosebit de curat și cu acea privire de Crist, care te pătrundea până în adâncul sufletului. Era însoțit de Maica Zamfira, și ea tot civil îmbrăcată, împreună cu alte două persoane, deoarece erau urmăriți tot timpul de forțele de securitate în perioada de tristă amintire care stăpânea atunci România. Această primă întâlnire cu Părintele Arsenie mi-a marcat viața pentru totdeauna și m-a întărit să merg pe drumul călugăriei și al slujirii lui Dumnezeu cu toată ființa și viața mea.

Eram de rând la brutăria mănăstirii și venise la mine bunul și blândul nostru duhovnic, Părintele Serafim Popescu – Dumnezeu să-l odihnească cu sfinții –, și deodată o femeie care lucra la bucătăria mănăstirii vine la noi puțin speriată și zice: „*Veniți repede, este aici Părintele Arsenie!*”. Sincer, pentru început mi-a fost frică, deoarece auzisem de Părintele că este clarvăzător și cine știe ce-mi va spune, aveam așa... o rețineră. Părintele Serafim a plecat spre Sfinția Sa, l-a îmbrățișat și stăteau de vorbă în

curtea mănăstirii. Părintele Calinic Morar m-a încurajat și m-a tras de mână să mergem să luăm binecuvântare de la Părintele Arsenie și atunci Părintele Serafim mă prezintă: „*Uite, am aici un ucenic al meu*”. Părintele mi-a dat mâna, m-a privit pătrunzător și mi-a zis: „*Îi bun de mută munții, dar să vedem cum își mută muntele, că încă n-a gustat din el*”, apoi a continuat, zicând: „*Mai vorbim noi, să mă mai cauți*”. A fost ultima vizită a Părintelui Arsenie la Sâmbăta, de atunci nu am auzit să mai treacă vreodată pe acolo până a trecut la cele veșnice.

**„Părintele avea așa o putere,
încât putea să stăpânească și firea animalelor”**

A trecut un timp, și Părintele Stareț Veniamin voia să mă călugărească. Eu eram așa de tânăr și nu eram întru totul decis ce este mai bine pentru mine, pentru viața mea, pentru viitorul meu, și mulți m-au sfătuit să merg la Părintele Arsenie, la Drăgănescu, unde picta o biserică, și să-i cer sfatul. Iau trenul spre București, ajung dimineața pe la ora 7, încă nu era ziuă, și intru în biserica din Drăgănescu și văd în altar lumină și cineva lucra, era Părintele Arsenie. Mă cuprinsese frica. Ce să fac, ce să-i spun? La un moment dat mă aude și zice cu voce autoritară: „*Ce vrei, mă? Ce cauți aici?*”. „Părinte, am venit să vă cer un sfat, zic eu. Uitați, Părintele Stareț vrea să mă călugărească. Ce să fac oare? E bine să fac acest pas așa devreme?” Părintele, uitându-se spre mine, a zis: „*Fă-te, mă, dar un singur lucru îți spun: să faci școală și să păzești voturile monahale: sărăcia, ascultarea și fecioria; dacă le îndeplinești, ajungi la desăvârșire*”. Atunci eu am adăugat:

„*Dar... știți, părinte, aș vrea să fiu și diacon*”. Atunci mi-a profețit Părintele un lucru pe care nu l-am înțeles, decât numai după ce am ajuns în America: „*Mă, o să ajungi mai mult decât diacon și vei sluji Biserica și Neamul peste o apă mare, dar să ai îngăduință față de neputința omească*”. Aceste cuvinte ale Părintelui s-au împlinit după 20 de ani de ședere și slujire la Sâmbăta. A văzut viitorul meu, a văzut soarta mea, un om luminat de Dumnezeu cum nu am mai întâlnit niciodată în lumea aceasta și nici nu cred să mai întâlnesc. Toate aceste lucruri despre care Părintele Arsenie mi-a vorbit s-au întâmplat aici, în America, unde slujesc Biserica și Neamul nostru românesc risipit pe acest continent.

Sigur, au fost și alte discuții, care mă privesc pe mine personal și pe care am avut șansa să le discut cu Părintele timp de câteva ceasuri, cât am stat doar eu cu Părintele în Biserică. La plecare m-a întrebat: „*Ce mi-ai adus de la Sâmbăta?*”. Adusesem niște nuci și miere de albine pe care mi-a zis să le duc la casa parohială de peste drum și să le dau Doamnei Preotese Bunescu.

Am plecat, am tot bătut la poartă, dar, cum nu a răspuns nimeni, am intrat în curte. Părintele Bunescu avea doi câini foarte răi, care dormeau în pragul casei parohiale, am ajuns în dreptul lor, am pășit peste ei și am intrat în casă. Doamna Preoteasă, când m-a văzut, să cadă jos: „*Cum ai intrat și nu te-au sfâșiat câinii?*”, mă întrebă ea. Eu zic: „*Părintele Arsenie m-a trimis*”. După câteva discuții mă întorc la biserică, trec peste câini și, când închid ușa la poartă, atunci au început să latre și să mă atace. Vin în biserică speriat, iar Părintele, care știa toate cele ascunse ale mele, îmi zice: „*Te-au speriat câinii, mă?*” Am

zis: „Nu știu, Părinte, ce se întâmplă că nu mi-au făcut nimic, doar când am ieșit au început să latre și să mă atace, dar era prea târziu, că deja ieșisem din curte!”. Atunci Părintele mi-a zis: „Mă, ai văzut ce înseamnă ascultarea? Ți-am dat o lecție de ascultare”. Deci Părintele avea așa o putere, încât putea să stăpânească și firea animalelor.

**„Mă', toată viața m-am străduit
să-l schimb pe om și nu am putut”**

Am avut bucuria să-l mai întâlnesc încă o dată pe Părintele la Biserica din Drăgănescu, împreună cu Părintele Timotei și Părintele Calinic, și ultima dată, cred că prin 1984, în casa fratelui Maicii Zamfira din București, pe strada Aviator Iliescu, iar după această perioadă Părintele a avut mari probleme de sănătate și a stat retras la Sinaia, la metocul Maicilor de la Prislop, unde și-a dat și sufletul în mâinile lui Dumnezeu. În acea perioadă, în noiembrie 1989, mă aflam la Mănăstirea Ghighiu, unde am participat la înmormântarea Părintelui Gherman, un alt ales al lui Dumnezeu, înmormântare care a avut loc sâmbătă, și parcă ceva mă îndemna să ajung acasă mai devreme. Am plecat cu o ocazie până la Brașov și de acolo cu alta până la Făgăraș și într-un târziu am ajuns la mănăstire; acolo, toți supărați, și aflu că Părintele Arsenie ne-a părăsit și a trecut la cele veșnice. Părintele Stareț Veniamin plecase deja la Prislop, unde, a doua zi, luni, avea loc înmormântarea Părintelui Arsenie. Într-un târziu de noapte am găsit și noi un binevoitor care ne-a ajutat cu mașina să ajungem la Mănăstirea Prislop, unde am stat toată noaptea și l-am vegheat pentru ultima dată pe Părintele Arse-

nie. A doua zi, cu nevrednicie, în drum spre cimitir, mi s-a încredințat să duc crucea Părintelui, care și astăzi îi străjuiește mormântul, iar Maica Filoteia, care trăiește și astăzi, îmi spune: „Părinte Irineu, o să ai crucea Părintelui Arsenie, Dumnezeu să te întărească”.

În momentul când am plecat de la Sâmbăta, m-am gândit la ce mi-a spus Maica Filoteia, că am să trec și eu prin încercări și cruci, așa cum a trecut Părintele Arsenie, care, de fapt, a și spus când era încă în viață: „Nici mort nu mă mai întorc la Sâmbăta”. Peste toate acestea s-au așternut doar amintiri, noi toți, care ne-am împărtășit unde ne-a chemat soarta, ne întoarcem cu recunoștință și dragoste față de cel ce a fost o mare personalitate a monahismului românesc și în același timp contemporan cu noi. Ne-am bucurat de binecuvântările sfinției sale, de sfaturile sale și de toate cu care Dumnezeu l-a înzestrat ca ales al Său, să dăruiască lumină și dragoste celor din jurul său. Nu mă îndoiesc de faptul că Biserica Ortodoxă Română va împlini la vreme toate cele cuvenite pentru ca Părintele Arsenie să fie trecut în rândul sfinților.

Mă voi opri doar la un singur lucru pe care Părintele l-a spus de multe ori celor care-l căutau, ceea ce de altfel mi-a spus și mie: „Mă, toată viața m-am străduit să-l schimb pe om și nu am putut”. Părintele Arsenie a zis o vorbă cât lumea de mare – ba mai mare decât lumea asta – și anume: „Iubirea lui Dumnezeu față de cel mai mare păcătos e mai mare decât iubirea celui mai mare sfânt față de Dumnezeu”. Nu poate iubi un sfânt pe Dumnezeu, cât ar fi sfântul de mare, cât iubește Dumnezeu pe cel mai mare păcătos; și-l așteaptă; și vrea să-l primească; și aleargă înaintea lui, după cum citim în pilda cu fiul

risipitor, unde se spune că tatăl, când l-a văzut pe fiul că se întoarce, nu l-a mai ținut locul: a alergat înaintea lui ca să-l primească, să-l îmbrățișeze, să-l sărute, să-l ajute, să-l așeze iarăși în starea din care a plecat. Pentru că din inima lui, fiul n-a plecat niciodată. El a rămas în inima tatălui, așa cum rămânem noi în inima lui Dumnezeu, în inima Mântuitorului nostru Iisus Hristos, în inima Maicii Domnului, oricât de depărtați am fi, oricâte rele am face. Până trăim în această viață, Dumnezeu nu ne părăsește. Noi putem să-L părăsim pe Dumnezeu, dar Dumnezeu nu poate să ne părăsească pe noi.

Cu o astfel de afirmație, Părintele Arsenie ne dă încredere în bunătatea lui Dumnezeu, în iubirea lui Dumnezeu față de noi păcătoșii, căci se afirmă și în rugăciunile de dezlegare ale sfintei noastre Biserici că mila lui Dumnezeu este tot așa de mare, tot așa de infinită cum este de infinită și mărirea Lui, de vreme ce se spune: „*Căci precum este mărirea Tă, așa este și mila Tă*”. Cuvântul spus de Părintele Arsenie în formularea de mai sus ne aduce aminte și de ceea ce spune Psalmistul prin cuvintele: „*Cât e de sus cerul deasupra pământului, atât de mare e bunătatea Lui (a lui Dumnezeu) spre cei ce se tem de Dânsul. Cât de departe e Răsăritul de Apus, atâta a depărtat El de noi fărădelegile noastre. Cum miluiește un tată pe copiii săi, așa miluiește Domnul pe cei ce se tem de Dânsul*” (Ps. 102, 10-13).

Am toată convingerea că Părintele Arsenie veghează de Acolo, din ceruri, asupra tuturor celor care cu credință și cu frică de Dumnezeu îl cheamă în rugăciune și mijlocește pentru mântuirea noastră neîncetat.

Dumnezeu să-l odihnească cu sfinții și cu dreptii, veșnică să-i fie pomenirea și amintirea, binecuvântată, iar

noi, fiii lui duhovnicești, îl vom purta veșnic în inimile și sufletele noastre.

Sfinte Preacuvioase Părinte Arsenie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Pr. Teofil Părăian (1929-2009)
Mănăstirea Sâmbăta de Sus, Brașov

**„Pr. Arsenie a fost un om de excepție,
 prin structura lui”**

Pe **Părintele Teofil Părăianu**, *duhovnicul bucuriei* de la Mănăstirea Brâncoveanu (Sâmbăta de Sus), l-am întâlnit acum câțiva ani, în inima chiliei sale, adiind a rugăciune și *prescură de cuminecătură*. Între altele, la acea vreme, l-am rugat să ne spună un cuvânt și despre Părintele Arsenie Boca.

Preacuvioase Părinte Teofil, v-aș ruga să ne spuneți câteva cuvinte despre Părintele Arsenie Boca. Așa cum l-ați cunoscut...

L-am întâlnit pentru prima dată pe părintele Arsenie în 1942, aici, la mănăstire. Am venit eu aici, iar părintele avea deja trei ani în mănăstirea de la Sâmbăta. Părintele Arsenie o făcut teologia la Sibiu și apoi a făcut Școala de Belle-Arte, de arte vizuale – sculptură și pictură – la București. Cu bursă de la mitropolitul Nicolae Bălan. Și, după aceea, cu cultura câtă o avut-o, cu înzestrarea – pentru că părintele, de fapt, a fost un om de excepție prin structura lui –, cu toate acestea a venit aici, la mănăstire, și aici a făcut treabă foarte bună, până în anul 1948, când s-a mutat la Prislop din ascultarea față de mitropolitul Nicolae Bălan. Adică mitropolitul Nicolae Bălan, într-un fel, a vrut să scape de el. Mitropolitul Bălan a vrut să scape de părintele Arsenie și a găsit modalitatea aceasta să-l mute la o altă mănăstire. Și l-a mutat. Bineînțeles că motivul oficial a fost organizarea mănăstirii de la Prislop. Și părintele a rămas acolo 11 ani.

Între timp, a fost și la Canal vreun an, când se făcea Canalul Dunăre – Marea Neagră, care nu s-o mai terminat... În 1959, a trebuit să plece din mănăstire. A plecat, izgonit fiind de Departamentul Cultelor, prin Episcopie. Deci Episcopia de la Arad l-a scos propriu-zis din mănăstire. Aia de la Guvern și de la Departament au ieșit basma curată: *Noi n-am avut nimic cu părintele Arsenie. Cine v-a spus așa ceva? Nu noi, Episcopia de la Arad!* Și adevărul acesta este: cei de la Departament au făcut presiune ca să plece părintele, și ăștia de la Episcopie le-au făcut jocul. Ei bine, părintele, din 1959 și până la moarte, n-o

mai slujit și n-o mai slujit pentru că nu o avut dreptul să slujească. Părintele nu a avut nimic rău în activitatea lui, nu a avut pete. Totuși, cred că ceva a avut nefiresc: nu s-a zbatut ca totuși să aibă dreptul să slujească – măcar mai târziu, dacă nu atunci, când era chestiunea proaspătă... Între timp a murit episcopul care l-a scos din mănăstire, Andrei, și a venit altul după el, episcopul Teoctist. După aceea, a venit alt episcop, Visarion. Cred că părintele nu s-a interesat destul de ca să poată primi dreptul să slujească. Deci el ultimii treizeci de ani din viață nu a mai slujit...

Până la moarte?

Până la moarte! Că după aceea...

Însă părintele Arsenie a fost un om de excepție! Dragă, eu am dat mărturie, că n-am scris eu anume despre părintele decât într-o carte intitulată *Amintiri despre duhovnici pe care i-am cunoscut*. Acolo am scris și despre părintele – mărturii mai mult, și pozitive, și negative, că toți oamenii au avut și lucruri negative.

Din cele negative?

De exemplu, sunt niște lucruri de care era bine poate să nu se ocupe. Chestiuni matrimoniale – să te căsătorești sau să nu te căsătorești cu ăla –, niște lucruri în care poate nu ar fi trebuit să se bage el și totuși s-a băgat.

V-ați apropiat de tânăr de Biserică. Ce v-a făcut pe dumneavoastră să vă apropiați de ea?

Măi, eu cred că faptul că n-am avut ce face altceva. Așa cred eu că a fost conjunctura. Eu m-am trezit în Biserică, m-am dus cu părinții la biserică, am avut o

vocație oarecare pentru chestiuni de felul acesta. Altceva n-aveam ce face... Nu pot zice că am renunțat la ceva pentru Biserică. N-am renunțat la nimic, ci am mers pe calea asta. Și calea călugăriei tot așa. Am ales-o tot pentru că nu am avut ce face altceva, să zicem, mai bun. Și totuși mi-a plăcut! Eu întotdeauna când am avut posibilitatea să aud despre un călugăr m-am bucurat. Întotdeauna mi-a plăcut lucrul ăsta, întotdeauna m-am interesat. Voiam să știu ce face un călugăr, ce gândește, ce vorbește, ce mănâncă. Toate astea aș fi vrut să le știu și să le am în vedere.

Când am avut 13 ani și jumătate, am venit la mănăstire să mă fac călugăr. Bineînțeles că nu am rămas, că au fost oamenii mai cuminiți ca mine, nu m-au păstrat ca pe un neisprăvit aici, să mă facă călugăr. Dar să știți că mitropolitul Nicolae Bălan – nu știu dacă ți-a mai spus sau dacă îți va mai spune cineva lucrul acesta – a avut o concepție extraordinară despre călugăr. El nu a fost de părere că un călugăr poate să fie oricine, ci poate să fie cineva care este om de excepție. El zicea: *Măi, frate, vrei să te faci călugăr? Păi atunci pregătește-te să te faci călugăr: du-te și fă teologia. Faci teologia, te faci călugăr la Sâmbăta. Nu faci teologia? Nu vei fi călugăr la Sâmbăta!* Așa s-o gândit mitropolitul, numai că nu a reușit să facă ceea ce și-a propus.

A început mănăstirea asta cu trei oameni mari: cu părintele Arsenie, cu părintele Mladin, care o ajuns mitropolit după ce fusese profesor de teologie douăzeci și cinci de ani, și cu părintele Serafim Popescu. Trei oameni deosebiți, fiecare mare în felul lui. Părintele Arsenie a plecat de aici din 1948, părintele Mladin poți să spui că nici n-o stat aici decât foarte puțin, pentru că a mers la

studii și a fost profesor și redactor și nu a mai ținut atât de mănăstire, și părintele Serafim, care, din 1940, când s-a așezat aici, și până în 1990, cu o întrerupere de vreun an, când a fost în Germania, la studii, a stat tot timpul aici, la mănăstire, și a avut o activitate foarte bună și foarte consistentă, numai nu de măsurile părintelui Arsenie, pentru că nu o avut calitățile părintelui Arsenie. Fiecare a fost mare în felul lui, în rostul lui!

Romeo PETRAȘCIUC

Dr. Antonie Plămădeală (1926-2005)

Arhiepiscop al Sibiului și Mitropolit al Ardealului

Întâlnire cu Părintele Arsenie

– convorbire între Mitropolitul Antonie Plămădeală și Arhim. Teofil Părăian despre Părintele Arsenie Boca –

ÎPS Dr. Antonie Plămădeală: *Spune-mi ceva despre perioada de dinaintea intrării în Mănăstirea Sâmbăta. Ce ne poți spune?*

Arhim. Teofil Părăian: Pentru că e vorba de drumul spre Sâmbăta, aș vrea să vă spun de întâlnirea cu părintele Arsenie; din 1942.

Părintele Ioan Opriș, care era preot în satul meu, mi-a spus că dacă nu mă pot face preot – pe atunci știam în general că nu mă pot face, dar n-aveam afirmația

că n-o să mă pot face preot —, să mă gândesc să mă fac călugăr, căci și călugăria e ceva deosebit și își are rosturile ei. Și, mi-a atras atenția asupra părintelui Arsenie, care deja era aici, la Sâmbăta, de trei ani. Din 1939 s-a așezat aicea. În 1940 a fost făcut călugăr, iar în 1942 era preot aicea. Părintele Ioan Opriș mi-a spus de părintele. Avea deja nume mare părintele, în 1942. Părintele Opriș îl cunoștea. Și-atunci eu i-am scris părintelui Arsenie o scrisoare. Scrisă de mine la mașina de scris de la Primăria din Topârcea. Și i-am scris părintelui dorința mea de a mă face călugăr și părintele mi-a răspuns prin intermediar.

Diaconul Vasile Șortan de atunci mi-a răspuns din partea părintelui Arsenie și mi-a spus despre rugăciunea: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”. Am luat aminte. Și după aceea am avut posibilitatea să ajung aicea, la Mănăstire, la sfârșitul lui august, în 30 august. Era într-o zi de duminică dimineața când am ajuns aicea. Dormisem la Sâmbăta de Sus. Părintele era de rând la predică, sau, nu știu, poate predica în fiecare duminică. Însă atunci a vorbit părintele. Și a ținut o predică politematică.

Mi-aduc aminte și acuma foarte bine de ideile pe care le-a expus părintele și de felul cum le-a expus. Era Evanghelia cu nunta fiului de împărat, după Evanghelia de la Matei, cap. 22, 1-14. Și în legătură cu nunta fiului de împărat și mai ales cu ultimele versete din prezentarea Sfintei Evanghelii de la Matei, adică în legătură cu omul care a intrat la nuntă fără să aibă haină de nuntă. Părintele Arsenie a spus că el s-a poticnit foarte mult de aceste cuvinte ale Evanghelistului Matei, în legătură cu haina de nuntă, și că și-a văzut cândva haina cu care era îmbrăcat.

Deci, haina care trebuia să fie de nuntă era murdă — zicea părintele — „ca o spălătoare”. Și, bineînțeles, a fost preocupat de a-și înălbi haina. Zicea că ar fi fost dispus să facă orice. Orice lucru inferior, spunea acesta, ar fi fost dispus să-l facă, numai să-și vadă haina curată. N-a spus ce a făcut, dar a spus că a ajuns totuși să-și vadă haina curată. Și asta s-a întâmplat aici, la Sâmbăta, la Mănăstirea aceasta. Nu ne-a spus ziua, noaptea când s-a întâmplat, nici data, ci că mergând în biserică, stând în biserică, între naos și pronaos, acolo unde se îngustează biserica, a văzut un copil care stătea în aer. Și zicea părintele că nu era sprijinit de ceva, nu era sprijinit de pereți, ci stătea în aer, ridicat de la pământ. Și a arătat cu mâna spre părintele. Părintele s-a uitat la el, însuși și-a văzut haina curată, albă, doar cu o pată. Cu o pată cam de o jumătate de metru.

Acuma eu, ca unul care nu văd, totdeauna am gândit că pata a fost o linie de o jumătate de metru și cineva mi-a spus că petele nu sunt din linie, ci sunt așa, știu eu cum să zic, revărsate cumva. Și zicea persoana respectivă că totuși a fost o pată destul de mare, dacă a fost de o jumătate de metru, însă eu am gândit-o întotdeauna ca pe o linie pe haină. Și părintele spunea că acea pată reprezenta un păcat. Nu ne-a spus care era păcatul, ci că i s-a spus că mai are unul. Și-acel unul care-l are ar putea fi păcatul că a întâmpinat vedenia cu *Doamne*. Or, *Doamne* nu se zice decât adresându-te lui Dumnezeu. Și, explica părintele, nici Maicii Domnului nu-i zicem *Doamne*, *Maica Domnului*. Zicea părintele că copilul a zămbit și părintele și-a dat seama că acela ar fi păcatul lui, care nu era prezentat ca vreo pată pe haină.

Deci aş putea zice că eu m-am întâlnit cu părintele, cu omul care avea doar două păcate. Însă niciodată nu m-am gândit la el în acest sens. Că e omul care are doar două păcate.

În continuare a vorbit părintele despre responsabilitatea preotului. Responsabilitatea păstorului de suflete. Şi-a citit din Cartea Proorocului Ezechiel cele scrise în legătură cu trimiterea străjerului ca să-i anunţe pe oameni când vine primejdia. Şi a insistat asupra cuvintelor Fiului Omului: „Dacă va veni duşmanul şi nu-i vei anunţa pe cetăţeni, atunci ei vor pieri. Iar sângele lor se va cere din palma ta. Iar dacă îi vei anunţa, cât despre ei, vor pieri dacă nu se vor întoarce, iar tu rămâi nevinovat”.

Şi a treia idee pe care a dezvoltat-o părintele a fost aceea că Sf. Apostol Pavel, în Epistola I către Corinteni, în cap. 11, 28-30, referindu-se la cei care se împărtăşesc, atrage atenţia „să se cerceteze omul pe sine şi numai aşa să mănânce din această pâine şi să bea din acest pahar, că cine mănâncă şi bea cu nevrednicie, mănâncă şi-şi bea sieşi osândă. De aceea printre voi sunt mulţi slabi şi bolnavi şi bună parte mor”. Cuvintele acestea eu le-am luat aşa cum le-a spus părintele şi i-am dat dreptate, deşi după aceea, bineînţeles, am zis: „Domnule, dar totuşi nu numai în creştinism sunt oameni slabi şi bolnavi şi oameni care mor. Unde-s oameni, acolo sunt şi situaţii din acestea şi poate că Sf. Apostol Pavel a avut în vedere mai mult partea spirituală, decât partea fizică”.

Bine, astea-s părerile mele. Părintele Arsenie aşa a interpretat: că multe necazuri care vin asupra oamenilor vin şi de aceea, că se împărtăşesc cu nevrednicie. Astea au fost cele trei idei de căpetenie pe care le-a prezentat

părintele în predică. Oamenii l-au ascultat. Plângeau oamenii la expunerea părintelui, am plâns şi eu. Eram mai sensibil, acuma sunt mai bătut. Şi, după aceea, părintele a vorbit cu mine, dar cu mine părintele a vorbit scurt atunci, urmând ca şi a doua zi să vorbească cu mine. I-am spus că vreau să mă fac călugăr, şi părintele a formulat o idee care mi-a rămas pentru cealaltă vreme a vieţii mele şi anume: „Nu toţi cei din mănăstire se mântuiesc, nici toţi cei din lume se prăpădesc”. Iar îndată după cuvântarea pe care a ținut-o pentru oamenii mari, s-a referit la copii şi a vorbit despre conştiinţă sau cuget. Şi-a formulat aşa: „Cugetul sau conştiinţa este glasul lui Dumnezeu din om, care ne arată ce-i bine şi ce-i rău”. Am reţinut şi aceste cuvinte de la părintele. După aceea ne-a făcut rost de cazare. Eram cu o mătuşă de a mea. Ne-a primit undeva într-o chilie, la vechea stăreţie a mănăstirii. O cameră aranjată cu două paturi, adică cu un pat şi cu o dormeză, cu un ceas deşteptător acolo şi o masă.

Mai eram cazat cu un tânăr, care era student la Medicină şi care urma să meargă pe front. El a venit aici să se întâlnească cu părintele; era de pe la Sighişoara. Cred că tatăl lui murise sau era divorţată mama lui. Îl chema Eugen şi ştiu că părintele Serafim, care a slujit la vecernie, l-a pomenit pe Eugen. A pus nişte ectenii pentru binele lui. Seara, am stat de vorbă cu el. Dimineaţa ne-am dus la biserică. Se făcea numai Utrenia, o Utrenie schiţată, foarte scurtă. Apoi, Părintele le-a vorbit credincioşilor care au mai rămas, puţini, despre necazurile care vin asupra oamenilor, prin copii. Am ascultat şi eu, nu m-a exceptat Părintele, deşi au mai fost nişte copii pe-acolo pe care Părintele i-a trimis de pe-acolo. Pe mine, se vede, m-a

socotit în stare să înțeleg și eventual s-o fi gândit că mi-ar putea fi de folos. Am ascultat predica și-apoi am participat la molitvă. Ne-a pomenit Părintele pe toți și la urmă ne-a luat la spovedit. Întâi l-a luat pe studentul acela care trebuia să plece și mi s-a părut c-a stat cam mult cu el. După aceea a venit rândul meu. M-a luat și pe mine. Am stat de vorbă. Mi-a spus de rugăciunea de toată vremea, respectiv mi-a dat în grijă să folosesc această lucrare de îmbunătățire sufletească. Să zic mereu „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”. Mi-a zis să o zic cu gândul și legată de respirație. Între respirație să zic: *Doamne*, trăgând aer în piept; odată cu aceasta să zic: *Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu*; și dând aerul afară din piept, odată cu aceasta, să zic: *miluiește-mă pe mine, păcătosul*. Și i-am spus că eu acum mă duc acasă și va trebui să merg la școală. Și părintele mi-a spus un cuvânt de care eu n-am ținut seama și de care mărturisesc că-mi pare bine că n-am ținut seama.

Și anume: „școala nu te duce la mântuire”.

El, care făcuse școală, a zis că școala nu mă duce la mântuire. Eu i-am spus că nu se poate să nu merg la școală, pentru că părinții mei nu sunt de acord să nu merg la școală. Și că și eu vreau să merg la școală. Și-am mers la școală. Și-am făcut foarte bine că am mers la școală. Am ținut seama și de rugăciunea: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”.

Am zis-o când am putut, unde am putut, când mi-am adus aminte. Bineînțeles că mi-am văzut de treabă, am fost student bun, am fost elev bun. N-am făcut rugăciunea cu exclusivitate. *Lasă că mă ajută Dumnezeu, că și dacă nu învăț, îmi dă Dumnezeu ajutor*. Nu m-am

gândit la astfel de lucruri. Totdeauna am învățat și-am fost necăjit că n-am putut învăța cât trebuie și am fost nemulțumit când n-am putut să-mi pregătesc lecțiile foarte bine și tot timpul am fost preocupat de studiu. Tot timpul am fost doritor de a-mi înmulți cunoștințele și-a fost foarte bine așa.

Dar am ținut seama și de rugăciune, și când mi-am adus aminte, și mergând mai ales la Timișoara. Locuiam la o jumătate de oră de mers de școală, într-un internat, un internat de ocrotire pentru nevăzători. Și acolo, în internatul acesta, îmi împlineam datoriile cât puteam. Totdeauna la masă îmi ziceam rugăciunea, pentru că mama mea – Dumnezeu s-o odihnească! –, când plecam la școală, îmi spunea așa: „Nu-ți uita de Dumnezeu, nu-ți uita de rugăciune”. Asta însemna dimineața și seara să-mi zic rugăciunile. Cum zicea Goga în poezie că mama lui îi spunea: „Zi rugăciunea seara, dragă, și să te porți la învățătură”. Asta era și la noi, să învăț și să mă rog.

Bineînțeles că mama n-avea pretenția să mă rog mai mult decât s-ar ruga ei acasă. În orice caz, eu am înmulțit rugăciunea. Și mergeam la școală. De foarte multe ori mergeam singur. Mă orientam foarte bine în Timișoara. Îi ajutam și pe alții. Și mergând dimineața, aveam un fel de pravilă, să zic întruna de la internat și până la școală „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”. Cum m-a învățat Părintele.

Acum, înainte de a spune ce s-a întâmplat în urma acestei lucrări pe care o făceam în drum spre școală..., să spun altceva. Ce a însemnat pentru mine rugăciunea aceasta de la început? Nu știu la ce s-a gândit Părintele când mi-a pus în vedere rugăciunea aceasta. Poate s-a

gândit că dacă nu pot să fiu călugăr, să fac ceva ce fac călugării. Ceva esențial dintre cele pe care le fac călugării. Și-am început să zic. Și, când am început să înmulțesc rugăciunea, înainte de a mă întâlni cu Dumnezeu, cu Domnul Hristos, pe Care-L ceream în ajutor, m-am întâlnit cu mine însumi, cu mizeria din mine.

Părintele, când m-am spovedit, mi-a pus o întrebare care mie mi s-a părut curioasă atunci, dar pe care după aceea am socotit-o cu rost. M-a întrebat: „Ți-a venit în gând vreodată să omori vreun om?” Adevărul este că nu mi-a venit niciodată în gând să omor un om, deși am auzit pe mulți zicând: *Te omor, fire-ai...* Eu n-am zis, n-am zis și nici n-am gândit, și nici n-am dorit așa ceva. Părintele probabil voia să treacă dincolo de mine, la părinții mei, să vadă din ce rădăcină mă trag. Dacă nu mi-a venit în minte să omor oameni, când am început să zic „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”, m-am întâlnit cu mizeria din sufletul meu.

Când eram copil, eu eram tare rău. Aveam un vecin acolo, lângă noi, îi zicea mamei *nănașă*, deși bunica îi era nănașă lui. „Nănașă, ăsta nu-i botezat bine. Pe ăsta să-l duci la popa să-i mai citească ceva, că nu i le-a zis toate”.

Deci, eram rău. Nu mai știu acum și n-am mai știut după aceea în ce-a constatat răul, răutatea mea, dar știu că bunica mea, mama tatălui meu, îmi zicea cu nemulțumire: „Hoheriule și mișelule!” Nici nu știam ce-i hoheriu. Dar știam că ceva nu-i bine și, bineînțeles, cu vremea am aflat că hoheriu îi hingheriu, acela care adună câinii și le ia pielea.

Bineînțeles, un cuvânt de defăimare. Deci am avut o înzestrare negativă, o încărcătură negativă mare, cu care m-am întâlnit numai când am început să scormonesc în mine.

Când am început să zic „Doamne, Iisuse Hristoase, miluiește-mă pe mine, păcătosul”, în timp. Și toate acestea se revărsau în timp. Amintiri, urâciuni, vorbe, expresii murdare, vorbe pe care nu le-am zis niciodată cu cuvântul. Niște furtuni de gând, niște răutăți pe care eu le purtam în mine și nu știam de ele. Și răutățile acestea le-am purtat în mine în continuare, până când s-au limpezit cu vremea lucrurile, dar nu s-au limpezit foarte repede.

Și la Teologie mai aveam împotriviri din acestea. Știu că mă duceam în Capelă, mă duceam seara, mă duceam dimineața, mă duceam și peste zi și ziceam: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu” și parcă-parcă venea vrăjmașul cu toată suita lui să răscalească ceva prin mine. Și îmi era frică. Mă gândeam: mări, mâine, poimâine înnebunesc, se întâmplă ceva cu mine, nu se poate!

Ei, pe de altă parte, ziceam: „Nu se poate să se întâmple ceva rău cu mine, pentru că cer ajutorul lui Dumnezeu. Nu se poate să mă lase ajutorul lui Dumnezeu! Doar eu nu-s singur în înaintarea mea sufletească. Trebuie să mă ajute Domnul Hristos! Trebuie să mă ajute, nu se poate să nu mă ajute! Că doar de ce zic: *Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul?* Și-avem niște furtuni, niște frământări, niște răutăți, niște lucruri care... până la urmă s-au rezolvat ele, s-au rezolvat bine. Și bineînțeles că acestea alternau cu niște stări de liniște sufletească.

Mi-aduc aminte că eram eu, cum am zis, elev în Timișoara și mergeam spre școală. Și mergeam cu rugăciune, și aveam așa de multe bucurii în suflet, încât îmi era frică să nu-mi crape inima! Ziceam: „Doamne, nu pot suporta mai mult, nu pot! Asta e ultima posibilitate de

bucurie pe care o pot suporta. Să nu-mi dea Dumnezeu mai mult". Și asta ținea cât ținea, și iarăși veneau furtunile și iarăși veneau bucuriile! Și eram aici, la mănăstire, în 1949 am venit. Și-am avut tot așa o bucurie ca cea de la Timișoara, pe care o știam de la Timișoara. Și mă gândeam: *Gata, asta n-o mai pierd niciodată!* Bineînțeles că nu s-a putut, pentru că totuși omul nu trăiește într-o tensiune. Nici la bine, nici la rău. Trăiește normal. Trăiește undeva la cota zero, sau undeva cam pe la mijloc și de acolo înaintează sau de acolo scade. Nu ești într-o euforie care nu se trece în veci. Însă eu totuși am avut totdeauna o înclinare spre bucurie.

Am fost un om al bucuriei. Sunt un răspânditor de bucurie, un lucrător de bucurie. Așa e formația mea. Așa m-a lăsat pe mine Dumnezeu: cu o înclinare spre mulțumire, spre bine.

Și asta e moștenirea mea de la părintele Arsenie.

După 23 de ani m-am întâlnit din nou cu Părintele Arsenie. Adică în 1942, prima dată, și a doua oară în 1965.

M-am dus anume la București să-l întâlnesc. Lucra atunci la Schitul Maicilor. Și m-am dus la București împreună cu părintele Simion Săsăujan. Pe atunci era student la teologie. Noi ne-am avut foarte bine. L-am cunoscut de pe vremea când era elev la Seminar. Am avut o legătură strânsă și, în 1965, am aranjat să mergem împreună într-o călătorie la București și cu scop precis: să-l întâlnesc pe părintele Arsenie. L-am căutat la Schitul Maicilor, l-am găsit, și părintele a fost dispus să stea de vorbă cu mine. Nu-și mai aducea aminte de prima noastră întâlnire. Își aducea aminte însă de o scrisoare pe care i-am trimis-o eu la Prislop, cred, prin părintele Timotei Tohăneanu, care mergea mereu la părintele Arsenie.

I-am scris o scrisoare în care îi prezentam felul cum s-a desfășurat viața mea din 1942 până la data în care i-am scris scrisoarea. De scrisoarea aceea și-a adus aminte. Deci, de mine personal nu-și mai aducea aminte, nu-și mai aducea aminte de întâlnirea noastră din 1942. Își aducea aminte de scrisoare și chiar avea și o motivare pentru faptul că nu mi-a răspuns la scrisoare. O motivare care era mai mult pentru el, decât pentru mine. Și anume, a zis că, dacă mi-ar fi scris, nu s-ar mai fi gândit atâta la mine, cât s-a gândit dacă nu mi-a scris și s-a gândit că ar trebui să-mi scrie. Dar realitatea este că eu din asta n-am avut niciun folos. Pe mine mă interesa un răspuns al părintelui, o încurajare, o îndrumare, or toate acestea n-au fost, pentru că n-am primit răspuns la scrisoare.

Scrisoarea a trimis-o înapoi părintele, aicea, la noi. A ajuns la părintele Serafim și eu i-am pierdut urma, însă. A fost găsită nu de mult între lucrurile rămase de pe urma părintelui Serafim. A fost o scrisoare-spovedanie. Nu știu în mâinile cui o fi ajuns. Cine o fi citit scrisoarea. În sfârșit, dacă a vrut Dumnezeu să fie așa, așa a fost. Eu personal n-am mai avut curajul să rog pe cineva să-mi citească scrisoarea, să vedem ce am scris părintelui. Știam că i-am scris și lucruri care n-ar fi bine să le știe și altcineva decât cel către care a fost scrisă scrisoarea. Părintele, pe scrisoare, a scris că îmi va răspunde.

Deci, scrisoarea a rămas la părintele Serafim, s-a pierdut multă vreme, de nu s-a știut de ea. De curând a ajuns totuși la mine. Eu am distrus-o. N-am mai citit-o. Am distrus-o și așa îmi părea de rău cumva că a ajuns și în alte mâini, decât în mâinile părintelui Arsenie! Cât privește faptul că a ajuns în mâinile părintelui Serafim, nu

mi-am făcut probleme, pentru că el era duhovnicul meu și în sfârșit era la măsura de a putea duce ceva ce nu-i al lui. Și părintele Arsenie mi-a spus că își aduce-aminte doar de scrisoare și m-am mulțumit cu atât. Și-apoi am stat de vorbă.

Ceea ce am învățat eu atunci de la părintele sau ceea ce mi s-a pus în atenție a fost faptul acesta, că teologie pot face și oameni care nu au credință în Dumnezeu. Poți face teologie așa cum faci istorie, cum faci geografie. Poți să n-ai convingeri și totuși să faci teologia, dar că esențialul nu este cunoștința teologică, ci viața izvorâtă din cunoștința teologică și, mai ales, cunoștința izvorâtă din viață. Din viața pe temeiul învățaturii creștine. Și, cu ocazia aceasta, părintele a adus în atenție o alcătuire de la slujba sărbătorii Înălțării Domnului Hristos, Catavasia I-a.

Mi s-a fixat ușor în minte, pentru că eu cunoșteam textul acesta. Anume, „cu dumnezeiescul nor fiind acoperit gângavul, a spus legea cea scrisă de Dumnezeu. Că scuturând tina de pe ochii minții, vede pe Cel ce este și se învață cunoștința Duhului, cinstind cu dumnezeiești cântări”. Și părintele a analizat împreună cu mine textul acesta. În sensul că gângavul este Moise. Și eu știam lucrul acesta. Că Moise a fost învăluit de Duhul Sfânt, de dumnezeiescul nor, de Duhul Sfânt pe muntele Sinai. Că a înlăturat tina de pe ochii minții. Și în felul acesta a ajuns să învețe cunoștința pe care o dă Duhul Sfânt. Nu o cunoștință din cărți. Și din această cunoștință a izvorât cântare duhovnicească, deci întemeiată pe cunoștința de Dumnezeu. Mi-au plăcut foarte mult aprecierile pe care le-a făcut. Am zis că nu m-am dus degeaba la București.

Cu ocazia aceasta, părintele a mai spus și un cuvânt pe care îl socotesc eu cel mai important, din câte cuvinte

am auzit eu, și anume, adresându-se părintelui Simion Săsăujan, care era pe atunci student la teologie, a spus: „Uite, o să ajungi preot, să fii înțelegător față de neputința omenească”. Mie mi-a plăcut foarte mult lucrul acesta! Și m-am gândit că părintele i le-a spus părintelui Simion, studentului de atunci, ca să-l știu eu. Și să-l am în vedere și eu, și am spus de multe ori cuvântul acesta, l-am gândit de multe ori. M-am raportat de multe ori, rămânând cu convingerea că, într-adevăr, există o neputință omenească, o îngrădire a omului, niște limite ale fiecăruia dintre noi și că mai mult nu se poate să facă. Cerând mai mult celui ce nu poate, înseamnă că n-ai înțelegere față de neputința omenească.

Am plecat cu gândurile acestea de la părintele. Ne-am mai întâlnit apoi mai târziu aici, la mănăstire, și de două ori la București. După '70 a fost asta. În prima întâlnire, din '70-'71, părintele s-a arătat cumva plictisit, cumva neangajat pentru binele nostru. Am fost împreună cu un părinte din vecinătatea noastră, de aici, care acum e în America, părintele Ștefan Popica. Și, acolo, la București, ne-am întâlnit cu părintele Covercă. El ne-a dus la Drăgănescu. Când am plecat, am întrebat dacă îi transmite ceva părintelui Serafim. A zis că nu-i transmite nimic. Asta m-a nemulțumit, pentru că totuși au fost cândva colegi, au trăit împreună aici la mănăstire și m-aș fi așteptat să-i spună ceva părintelui Serafim.

Părintele a vorbit cu noi în general; am zis că s-a arătat așa, cumva plictisit, nemulțumit. Nu l-am văzut angajat pentru binele nostru, deși mulți spuneau că părintele e foarte binevoitor, foarte săritor, dar pentru noi n-a fost binevoitor, săritor. Am învățat totuși ceva în împrejurarea aceea, și anume în legătură cu raporturile sexuale

dintre oameni în familie. Părintele a formulat o vorbă, și anume: „Nici abuzul, nici refuzul”. N-am discutat asupra acestei formule, nu l-am întrebat când îi abuz, când îi refuz, cum trebuie să fie de fapt. Dar mi-a rămas doar formula: „Nici abuzul, nici refuzul”.

Și, după ce am venit acasă, fiind nemulțumit de întâlnirea cu părintele, i-am scris o scrisoare. O scrisoare în care mi-am arătat nemulțumirea, o scrisoare în care i-am vorbit deschis, cum îi vorbești unui părinte sau cum îi vorbești unui apropiat care nădăjduiești să te înțeleagă. La sfârșitul scrisorii am scris că m-aș bucura dacă ar scrie ceva, dacă ar scoate niște concluzii, acum, la bătrânețe, nu cele de la tinerețe, pe care le cunoșteam în anumi-tă măsură. Că au ajuns la mine niște caiete cu părți din *Cărarea Împărăției*. Și am insistat că m-ar interesa niște concluzii de la bătrânețe. Adică după ce a făcut o experiență de viață, care a fost fără îndoială ducătoare la niște concluzii, m-aș fi bucurat de niște concluzii. Părintele a făcut o acoladă acolo. Scrisoarea mi-a trimis-o înapoi. Nu știu pe unde am rătăcit-o. N-o mai am.

Cu un alt prilej, când m-am dus la București, l-am întrebat pe părintele, prin intermediar, dacă ar fi dispus să stea de vorbă cu mine. Și părintele a fost dispus.

Am vorbit și mi-a spus: „Să știi că mă bucur de toți oamenii care mă critică, numai să aibă dreptate”. Eu n-am mai întrebat dacă am sau n-am dreptate. De fapt, eu nu i-am scris ca să-l critic, ci i-am scris ca să-mi iau de pe suflet o nemulțumire, o povară prin faptul că nu a adresat un cuvânt de colegialitate părintelui Serafim. Și i-am scris mai multe. Și când ne-am întâlnit, părintele a zis așa: „Mă bucur de toți care mă critică, numai să aibă dreptate”.

Am stat de vorbă, era de față și părintele Cornea de la Voila, Dumnezeu să-l odihnească. La urmă, văzându-l mai binevoitor decât rândul trecut, i-am spus părintelui: „Constat că ne facem prieteni”. Și el a răspuns: „Păi, suntem”. S-a terminat cu asta, am venit aici, la Mănăstire.

Ultima întâlnire a fost aici, la Mănăstire, înainte de moartea părintelui Dinu. Nu mai știu anul, dar a venit părintele pe aicea, și a fost la mine la chilie.

A fost la părintele Serafim, la chilie. Părintele Serafim fusese la Ierusalim între timp. S-a vorbit puțin asupra acestui fapt. Părintele a zis că n-a fost la Ierusalim nici-odată și că nici n-are de gând să meargă. Ne-am potrivit cu gândurile în privința asta. A spus că pe el îl interesează mai mult Hristos, Care-i pretutindeni. După aceea ne-am dus la Cancelarie. A fost rugat părintele să scrie în Cartea de onoare niște cuvinte, ca unul care a trecut pe aici, pe la Mănăstire.

N-a vrut. Și părintele Veniamin a intervenit atunci și, între altele, a spus: „M-aș bucura acum dacă ați scrie ceva concluzii de la bătrânețe”. Dar eu, de fapt, nu vorbisem cu părintele despre aceasta și părintele Veniamin a zis din proprie inițiativă cuvintele acestea și atunci părintele Arsenie a răspuns: „Păi sunt și alții care așteaptă. Chiar și orbul ăsta așteaptă”. Și eu am adăugat doar atâta: „Da, într-adevăr, aștept”! Și după aceea, când să ne despărțim, părintele m-a îmbrățișat. Și-acum nu știam în ce să cred: în îmbrățișare sau în bruscare. Și până la urmă mi-am zis: „Domnule, eu trebuie să cred în amândouă: și în îmbrățișare, și în bruscare”.

Asta a fost ultima întâlnire cu părintele. În 1987 ar mai fi fost posibilă o întâlnire.

L-ați vizitat vreodată pe părintele la mănăstirea Prislop?

Părintele era la Prislop în 1987, când am trecut eu pe acolo, dar nu era voie să se știe. Deși cred că n-ar fi fost nimic dacă știam și eu, cum știau cei din Mănăstirea Prislop. Eu aflasem de treaba aceasta și tare mi-am dorit să ne întâlnim. Credeam c-o să mă cheme să-mi spună ceva. Nu m-a chemat și nu mi-a zis nimic.

Și cu aceasta s-a terminat legătura mea cu părintele, și așteptările mele, că după doi ani, în 1989, părintele a trecut la cele veșnice. Pe noi nu ne-a anunțat nimeni despre moartea părintelui. Am ajuns totuși să știm. Cineva a dat un telefon aici și a întrebat dacă va fi înmormântat părintele aici, la noi, la Sâmbăta. Și știind aceasta, i-am spus părintelui Veniamin – el era stareț atunci – și a zis să dau niște telefoane, unde cred eu, ca să aflăm. Am dat un telefon la Prislop, și am primit un răspuns evaziv. Că încă n-a ajuns acolo, că nu se știe ziua înmormântării. Am dat un telefon la Protopopiatul din Hațeg, nu știau nici cei de la Protopopiat nimic și, în sfârșit, duminică dimineața părintele Veniamin a plecat la înmormântare și ar fi avut un loc în mașină și pentru mine. Eu însă nu mi-am arătat dorința de a merge și nici părintele nu m-a invitat, așa că n-am ajuns la înmormântarea părintelui. Și cam aceasta este ceea ce aș putea spune despre legăturile mele personale cu părintele Arsenie Boca.

Însă cât am putut, m-am interesat totdeauna de ceea ce a spus părintele oamenilor care l-au căutat, tinerilor care au ajuns la el. Între altele, ceva ce mi-a plăcut foarte mult este o îndrumare pe care i-a dat-o unui tânăr, care a dorit să facă medicină și care a și făcut medicina. Acum am auzit că-i doctor în București. El, trecând cândva pe

aici, mi-a spus că a fost la părintele și l-am întrebat: „Ce ți-a spus părintele?” Iar el mi-a răspuns că părintele a zis așa: „Oxigen, glicogen, somn, să-ți păstrezi hormonii și să ai concepție de viață creștină”.

Mi-a plăcut foarte mult îndreptarul acesta de viață, pe care eu l-am adăugat apoi la îndrumările mele de viață, la cele cinci puncte de îndrumare pe care le dau eu, care sunt de altă factură, dar în orice caz se potrivesc cumva; adică cele ale mele cu cele ale părintelui pot fi împreună. Sunt 10 puncte. Până la urmă sunt 10 puncte, 5 ale mele și 5 ale părintelui. Apoi un tânăr – care acum e preot și e preot chiar la Drăgănescu –, care a fost la părintele, mi-a povestit că s-a dus cu capul descoperit și era frig, iar părintele i-a spus: „Mă, să-ți ferești capul de frig și de prostie”.

Altui tânăr i-a spus: „Cine face curte nu face carte”. Deci sunt niște lucruri care, poate pentru că le auzi formulate gata, că le auzi de la cineva, parcă sunt mai importante decât dacă le-ai spune tu însuși.

Și cu asta, să zic așa, am sfârșit un capitol. Capitolul „întâlniri cu părintele Arsenie”.

Eu aș vrea să știu, ca o încoronare, dacă viața părintelui Arsenie a avut o influență asupra vieții Prea Cuvioșiei Tale. Iar dacă da, în ce sens a fost aceasta?

Viața Părintelui Arsenie n-a avut nicio influență asupra mea. Eu de fapt n-am fost un admirator al părintelui Arsenie, și nici acum nu sunt un admirator al părintelui Arsenie, dar am constatat că, din câți oameni am cunoscut eu lucrători în Biserică, el a fost personalitatea cea mai puternică, cea mai distinctă și a avut niște daruri pe

care nu le-am întâlnit la altcineva. Înzestrarea nativă, de pildă. Cândva a fost aici, la mănăstire, un cadru universitar din Sibiu, pe nume Bologna. Celălalt nume nu i-l știu.

Cred că mai lucrează și acum, că aceasta a fost acum 20 de ani. Și acest cadru universitar a vorbit cu mine. Și-aveam la vechea stăreție, lângă cancelarie, expus un epitaf pictat de părintele Arsenie, cu Adormirea Maicii Domnului. Și, în fața aceluia epitaf, eu i-am spus aceluia domn: „Eu cred că părintele care a făcut acel epitaf este un geniu”. Domnul Bologna a zis: „Asta înseamnă că are o cultură perfectă și încă ceva”. Eu am adăugat: „Nu știu dacă are o cultură perfectă, dar sigur la cultura câtă o are mai are încă ceva. Acel încă ceva nu-l poți avea dacă nu ți-l dă Dumnezeu, pentru că nu se câștigă prin cultură”.

Așa că mie mi-au plăcut totdeauna ideile părintelui, mi-a plăcut totdeauna sinteza pe care a făcut-o. Mi-au plăcut totdeauna referirile pe care le-a făcut, pentru că părintele a fost o personalitate puternică.

Nu numai în Biserică sunt personalități puternice, ci și în afară de Biserică, și oameni cu o înzestrare deosebită, și oameni care au însemnat ceva și pentru țara asta. Părintele Arsenie nu mă impresionează cum m-ar fi impresionat dacă nu știam, de exemplu, de Corneliu Zelea Codreanu, care a mișcat o țară întreagă. Și părintele a mișcat mulțimi, dar n-a mișcat o țară întreagă. A mișcat oameni din imediata apropiere a lui. Pe cei din jurul mănăstirii, pe cei din jurul Prislopului eventual și care merg acum la mormântul părintelui și la parastasele care se fac în general. Sunt oameni care au fost în preajma părintelui, cei din părțile Făgărașului, cei din părțile Sibiului și cei din părțile Hațegului.

Apoi, în ce privește formulările acestea, mie totdeauna mi-au plăcut. Vorbe din acestea care nu pot fi cōntrazise. Dar cum am zis și aseară, sunt și niște enigme. De exemplu: una dintre enigme, care mi-a stăruit în minte și m-am mai întâlnit și acum cu ea, este faptul că în 1954, când a fost o rebeliune în mănăstirea noastră, care s-a soldat cu caterisirea unui preot și cu excluderea din mănăstire a patru călugări, părintele n-a intervenit. N-a intervenit în sensul că preotul, respectiv Iustin Vasilescu, s-a dus la el la Prislop și părintele n-a vrut să stea de vorbă cu el. Asta pe mine nu m-a liniștit niciodată și mă gândesc că, dacă totuși ar fi intervenit, poate că nu s-ar fi ajuns la ce s-a ajuns.

(Cine sunt eu. Ce spun eu despre mine. Convorbiri cu Arhim. Teofil Părăian, Ed. Andreiana, Sibiu, 2011)

Pr. Ioan Sabău (1914-2009)
Foltu, Hunedoara

**„Oameni buni, închideți ploaierele alea,
că nu plouă peste noi!”**

Părintele **Ioan Sabău** este unul din mărturisitorii temnițelor comuniste, cu slujire exemplară în păstoria sufletelor pentru Împărăția lui Dumnezeu. Peste zece ani de temniță grea, cu tot atâtea binecuvântări și biruințe, au făcut din părintele Sabău pildă de credință și chip luminos în Biserica mării lui Hristos.

La început de preoție, plin de râvnă și zel, aude de Părintele Arsenie Boca și, de atunci, îi va rămâne mereu aproape, prețuindu-l cu aleasă considerație și devotament.

L-am găsit pe Părintele Sabău într-o după-amiază frumoasă de vară, la Sfinția Sa, la Foltu, împovărat de greutatea duioasă și liniștitoare a celor peste 90 de ani, și l-am rugat, între altele, să ne spună câte ceva și despre Părintele Arsenie Boca.

**„Femeie, lasă-l,
că ăsta va sluji pe Dumnezeu cândva!” --**

Pe Părintele Arsenie Boca l-am cunoscut, cred, prin anii '40. Eram preot la Vinerea. El era atunci la Sâmbăta de Sus. Și se făcea acolo, la Sâmbăta, cu prilejul praznicului *Izvorul Tămăduirii*, o mare manifestare. Și am fost acolo, la serbare, unde l-am văzut prima dată pe Părintele Arsenie manifestându-se cu puterea lui de înainte-văzător. Se făcuse deja vâlvă că este văzător și făcător de minuni. Și vine o femeie cu un copil handicapat în brațe. Când a văzut-o, Părintele i-a zis: „Femeie, vezi, pe copilul ăsta l-ai zămislit în noaptea de Paști, așa-i?” „Așa-i, Părinte!”, a zis femeia. „Vezi cum lucrează Dumnezeu? Acum trebuie să faci rugăciune multă și post ca să putem face ceva, să-l putem întrema...”

Era cam timp ploios. Oamenii și-au deschis umbrelele, și-au pus câte ceva pe cap. „Oameni buni – le-a zis Părintele –, închideți ploaierele alea, că nu plouă peste noi!” Deranjau, cu zgomotele și mișcările lor, predica. Și a continuat Părintele: „Închideți ploaierele, căci cât vorbesc eu aici nu plouă, dar după ce termin, să vedeți ce ploaie vine!” Și, într-adevăr, după ce a terminat el de vorbit, a venit o ploaie, de ne-a împrăștiat pe toți!

La Prislop nu am fost la el. Asta a fost o greșală a noastră, a tuturor. A celor care l-am cunoscut și pe care ne-au arestat odată cu el. Securitatea a folosit mijloace diabolice printre noi, ca să nu ne întâlnim după pușcărie. Eu eram în relații destul de intime cu el, și cu un coleg de-al lui, mai cu seamă, coleg cu el la Sibiu. Și-mi era frică să mă duc la el, să nu-i fac rău prin venirea mea. Nici maica Zam-

fira nu prea lăsa lumea să-l caute. Le zicea de fiecare dată: „Pe cine căutați? Ce, n-aveți popă?” Îi scotea din mănăstire, nu-i lăsa!... Ea și-a luat angajamentul că atâta vreme cât va sta Părintele Arsenie sub observația ei, îl va scuti de a lua contact cu poporul. Asta era nenorocirea. Totuși l-a mai căutat lumea, pe la Drăgănescu și pe unde mai mergea...

Mi-aduc aminte, tot așa, de o scenă... S-a dus o femeie care rămăsese gravidă, iar soțul a fost arestat, prin '48. S-o dus să-l întrebe pe Părinte ce să facă. Mai avea trei copii. Copiii ceilalți erau deja mari. „Părinte – i-a spus ea –, ce să mai fac cu ăsta în pânțece? Mi-am pus gând să-l pierd, să-l avortez... Pentru că nu reușesc să-l cresc. De când a plecat soțul meu, sunt nenorocită!...”

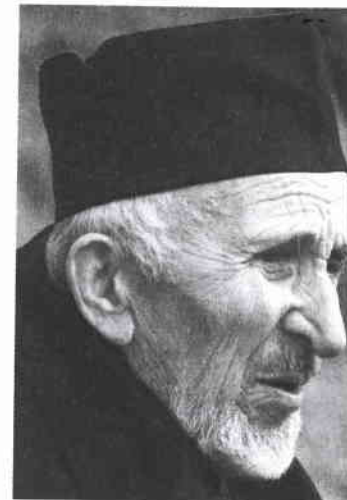
Și-i zice Părintele: „Femeie, lasă-l, că ăsta va sluji pe Dumnezeu cândva!” Copilul acela este părintele Avramescu, din America. A făcut furori acolo, în America. A construit o catedrală mare, ca în București, cu mulți credincioși...

Am avut și eu o nepoată. Și-a luat de bărbat, oarecum, o rudă. Și preotul nostru, trecut de la uniți la ortodocși, după câteva săptămâni de cursuri, fără școală, le-o dat dezlegare. Nepoata asta a născut un copil debil, handicapat. Până la 7 ani a stat tot în leagăn. Numai cu lapte-l hrănea. S-o dus și ea la Părintele Arsenie. Când i-o văzut, Părintele le-a zis: „Măi, vezi ce-nseamnă dacă v-ați luat neamuri! Voi v-ați luat rude.” „Da – au recunoscut ei –, ne-am luat rude...” „Asta e!” Eu numai atunci am aflat. M-am dus la vlădicul Andrei și am făcut o dispensă – pentru că Biserica avea dreptul să dea dispensă, din gradul VI de rudenie –, o dispensă retroactivă, și a murit copilul acela. Altfel avea de suferit toată viața.

Romeo PETRAȘCIUC

Pr. Crăciun Oprea (1925-2012)

Cinciș, Hunedoara

Aburul albastru Părintele ARSENIE BOCA

Nu există loc, în Ardeal, fără amintiri despre părintele Arsenie Boca. E suficient să-i rostești numele, și ele vin în roiuri, atrase ca fluturii de lumină. Mai ales în satele din apropierea Prislopului, mănăstirea în care i se află mormântul făcător de minuni, făptura marelui duhovnic trăiește parcă aieva, străbătând potecile de pe dealurile acoperite cu pajiști de flori.

Unul din ucenicii cei mai apropiați ai Părintelui Arsenie este și Pr. Crăciun Oprea, de curând mutat în aburul albastru al Împărăției...

Foile lipite

Când l-ați cunoscut pe Părintele Arsenie Boca, Părinte Oprea?

L-am cunoscut personal de-abia după ce am ieșit din închisoare, în 1956, dar auzisem despre el încă din 1942-43, când faima predicilor sale de la mănăstirea Sâmbăta aduna acolo tot Ardealul. Dar și în pușcăriile comuniste circulau povești despre el. Eu eram la Canal, când am aflat despre Părintele Arsenie Boca ceva cu totul tulburător, o întâmplare povestită de un student de la Teologia din Sibiu. Fusesse închis pentru că făcea parte dintr-o asociație creștină a studenților și elevilor, ce promova cuvântul lui Hristos și viața creștină.

Povestea lui mi s-a încrustat ca o pecete în memorie și n-am uitat-o până în ziua de azi: „M-au ridicat într-o noapte, la trei luni după ce pe unii dintre colegi îi arestaseră deja, iar alții apucaseră să fugă în munți, la partizani. Și întâmplarea a făcut că m-au pus în aceeași celulă cu Părintele Arsenie Boca. Îl știam bine, cu mult dinainte, pentru că pe atunci, noi, studenții de la Sibiu, mergeam des la Mănăstirea Sâmbăta și eram toți electrizați de el. Și când m-am trezit într-o dimineață, numai ce îl văd pe Părintele cum se plimbă cu pași iuți prin celulă. Se ruga. Șoptea, neauzit, rugăciuni. Așa se făceau rugăciunile în pușcărie, pe tăcute, cu sufletul. Chiar în ziua aceea îmi venea și mie rândul la anchetă și, cu puțin înainte de a fi scos de gardieni din celulă, Părintele Arsenie a rămas nemișcat ca o stană de piatră, lângă ușă. Mi-a zâmbit ocrotitor. Atât. Am trăit apoi cinci ore înfiorătoare de

anchetă, iar când m-au băgat la loc, în celulă, Părintele Arsenie era în aceeași poziție în care îl lăsasem când am plecat. Stană de piatră! După o vreme, a urmat judecata, la Tribunalul Militar. Pe masa judecătorului se aflau dosarele cu declarațiile noastre. Eram pierit! Aflasem că toți tovarășii mei declaraseră sub torturi și ce făcuseră, și ce nu făcuseră. Fuseseră bătuți sălbatic! Așa că urma să fiu condamnat pe măsură, la 25 de ani de pușcărie. Ei bine, atunci s-a întâmplat o minune! Judecătorul, când a început să-mi răsfoiască dosarul, nu a putut dezlipi două foi. Și nici nu și-a dat seama de asta. Și în alea două foi erau acuzațiile cele mai grave la adresa mea. Și uite așa, am scăpat pe o cale miraculoasă, cu numai doi ani și jumătate de pedeapsă. Sunt sigur că salvatorul meu fusesse Părintele Boca și tăria rugăciunilor lui”.

Sfinții cu ochi albaștri

Vă mai amintiți prima întâlnire cu Părintele Arsenie?

În 1958, după ieșirea din pușcărie, m-am dus la Mănăstirea Prislop, într-o sâmbătă de Florii, împreună cu un coleg de-al meu, de la Teologie, care îl cunoștea din Vața de Sus, satul natal al Părintelui Arsenie Boca. Deși ne-a văzut și știa că îl căutam, n-a vorbit cu noi nici sâmbătă, nici duminică, pentru că tot timpul, în urma lui, roiau cel puțin trei securiști, pândindu-l ce vorbește și ce predică. Luni, însă, când ceilalți credincioși au plecat, noi ne-am găsit dinadins de lucru, la tăiat de lemne. Și Părintele Arsenie ne-a chemat în biserică și am vorbit cu el, ca la spovedanie. Mie mi-a spus să nu mă călugăresc,

iar celuilalt i-a spus: „Tu nu te însori!” Și, într-adevăr, a ajuns călugăr la Mănăstirea Lainici. Părintele îți citea viața ca-n palmă. Dobândise o putere așa de mare prin rugăciune, încât străbătea cu privirea și mintea până în cele mai adânci tainițe sufletești.

Puteți să faceți un portret al Părintelui Arsenie Boca?

Era un om foarte smerit. Nu era năprasnic, așa cum se spune, dar era categoric. Dacă îți spunea ceva, la spovedanie, de pildă, musai așa trebuia să faci! Era de statură potrivită, dar totuși mai înalt, era roșcat la păr și cu ochi albaștri. Tocmai de aceea, Părintele își picta toate icoanele – de la Maica Domnului, până la Iisus – cu ochi albaștri. Toți pictorii pun în operele lor ceva din ei înșiși, fără să vrea. Așa că icoanele pictate de Părintele au ceva și din înfățișarea lui.

Cât de tare v-ați apropiat de Părintele Arsenie?

Cu vremea, devenisem destul de apropiat, mai ales că soția mea îl cunoștea, și ea, încă din tinerețe. Cu un an înainte de-a muri, de pildă, Părintele Arsenie m-a chemat la Prislop, împreună cu preoteasa mea, ca să schimbăm, pe îndelete, o vorbă. Atunci am văzut și eu, cu ochii mei, crucea de lemn, pe care Părintele pusese să i se cioplească data morții, cu șase luni înainte de a muri. Știuse exact când va merge la Domnul! Iar când a murit, copiii mei s-au numărat printre cei care i-au săpat groapa.

Trei minuni

Mormântul făcător de minuni al Părintelui Arsenie Boca a intrat în legendă. Ca apropiat al marelui duhovnic de la Prislop, știți, cu siguranță, și sfinția-voastră astfel de întâmplări.

Nu știa nimeni, atunci când a murit Părintele Arsenie, că el va face binele și în duh, de dincolo de moarte. Minunile de la mormântul său sunt adevărate. Eu știu trei cazuri asupra cărora nu planează nicio îndoială.

Am cunoscut acum câțiva ani o femeie foarte bolnavă. Fusesse internată și la București, îi făcusem și eu maslu și 40 de Liturghii, Sărindarul, cum se numește în preoție, așa că femeia ieșise pe loc din spital, de s-au mirat și doctorii cei mari! Dar tot mai avea unele neputințe. După doi ani, s-a îmbolnăvit iar, rău de tot, și au trebuit s-o ducă iar la spital, la Deva. Și atunci, o femeie din Silvașu de Jos, o comună de lângă Prislop, care le aducea lor de două ori pe săptămână lapte, îl întreabă pe stăpânul casei: „Dar doamna unde-i?”. „E bolnavă.” „Și de ce nu apelați dumneavoastră la Părintele Arsenie? Că eu am avut un copil foarte bolnav și am luat o cămașă de-a lui, m-am dus la mormântul Părintelui și am pus-o pe cruce și m-am rugat lui Dumnezeu și Părintelui să se îndure de mine. Și când m-am întors acasă, la copil, copilul meu era sănătos!” Atunci neamurile femeii bolnave au luat și ele o cămașă și s-au dus cu ea la Prislop. Ce vă spun acum mî-a povestit bărbatul ei: „Cum am intrat în curtea mănăstirii, am început să mă rog, în gând, Părintelui Arsenie, să se îndure de nevasta mea. Apoi m-am dus la mormântul lui, am pus cămașa pe cruce și m-am rugat

și acolo cu lacrimi și cu credință în Dumnezeu". După numai o săptămână, au venit amândoi la mine, și nevasta era sănătoasă tun!

A doua întâmplare am aflat-o de la un om care lucra la clădirea stăreției noi, de la Prislop. Nu știa cine e Părintele Arsenie. Abia după înmormântarea lui, a aflat cine fusese. Omul suferea de dureri cumplite de oase, încât mergea încovoiat, de-abia se târa. Dar după ce s-a dus să se roage la mormântul Părintelui, n-a mai simțit nicio durere, și mergea drept.

A treia minune pe care o știu eu de la mormântul Părintelui Arsenie Boca e și cea mai grozavă. Prin anii '90, am cunoscut o familie dintr-un sat de lângă mănăstirea Cotmeana din Argeș. Cazul lor era foarte grav. Bieții oameni aveau două fete și un băiat, stăpâniți de duh necurat! Fata, în mod deosebit, nu se putea apropia cu niciun chip de vreo biserică. Nici la câțiva metri nu se putea apropia! Imediat, o forță nevăzută i se puneă în piept și nu putea intra. Bieții părinți și-au dus copiii la mănăstirea Sihăstria, unde Părintele Cleopa le-a făcut maslu și slujbe îndelungate. După asta, au fost mai ușurați, s-au eliberat de presiunea necurată ce-i stăpânea, iar fata a făcut chiar Teologia. Dar chiar și așa, încă mai avea o apăsare rea când venea la biserică, pe care se lupta să o înăbușe. Într-o zi, o prietenă de-a ei, doctoriță, ce avea o evlavie deosebită la Părintele Arsenie, a luat-o cu ea, la mormânt. Ce-a urmat a fost de neînchipuit! După o vreme de rugăciune înlăcrimată în fața mormântului, fata a căzut fără vlagă și a intrat în comă profundă. Doctorița, care cunoștea simptomele comei, s-a îngrozit! „Am adus-o să moară cu zile aici!, se jelea. Dar n-a trecut o jumătate de oră, și

fata s-a trezit. Era complet sănătoasă! Apoi mi-a povestit ce-a trăit acolo: „Cât am zăcut prăbușită, fără suflare, la mormântul Părintelui, am văzut ceva. Un vis aieva, din altă Lume... Am văzut cum din mormânt s-a înălțat, deodată, un abur albastru... Din clipa aceea, duhul rău m-a părăsit, alungat de lumina ieșită din mormântul Părintelui Arsenie!"...

Soția dumneavoastră, care i-a fost ucenică, în tinerețe, Părintelui Arsenie Boca, mi-a spus că venea adeseori la Cinciș. Ce-l aducea încoace, în inima ținutului pădurenilor?

Într-adevăr, se pare că aproape nu există loc în Ardeal unde Părintele să nu fi lăsat vreo urmă. La Cinciș venea după 1958, când se reînființase mănăstirea Prislop, care nu-i așa departe de noi. Era cu trei ani înainte de a se face lacul de acumulare pe râul Cerna, când nu bănuia încă nimeni că biserica satului va fi înghițită de ape. Biserica aceea era monument istoric extraordinar de valoros. Fusese înălțată la 1459, pe vremea lui Ioan Corvin. Avea o pictură veche și frumoasă, de pe la jumătatea secolului al XVI-lea. Inundarea bisericii s-a făcut în 1961-1962. Ultima cununie care s-a făcut acolo a fost chiar cununia mea cu doamna preoteasă, în 1962. Când ne-am cununat, apa ajungea până în tinda bisericii, mai avea puțin și ajungea la sfinți. Știu că Episcopia de atunci a Aradului a dus tratative cu Combinatul Siderurgic Hunedoara să nu dărâme biserica, că-i monument istoric. Combinatul făcea lacul ăsta cu scopul de a avea apă pentru uzină. Biserica huniazilor era mai pe deal. S-ar fi putut face un zid în jurul ei și ar fi fost salvată. Dar nu s-a reușit. Comuniștii erau hotărâți să dărâme bisericile ortodoxe, cu

orice preț și sub orice pretext. Pentru lacul ăsta al lor, au dăruit aici trei biserici ortodoxe: biserica din Cinciș, Biserica din Cerna și biserica din Baia Craiului. Ei bine, Părintele Arsenie a știut cu mult înainte ce se va întâmpla. Urcând el pe dealurile Cincișului, cu soția mea, care era pe atunci domnișoară, cu o soră a ei și cu alte credincioase din sat, se oprește brusc în fața bisericii din Cinciș, întinde bâta pe care o ținea pe un umăr și zice: „Până aici va fi apa peste zona asta!” „Cum, Părinte, vom muri toți?”, l-au întrebat credincioasele. „Nu moare nimeni, biserica moare”, a zis Părintele. După ce biserica a fost înghițită de ape, Părintele Arsenie Boca, care a continuat să vină la Cinciș, ne-a poruncit: „Voi să faceți un muzeu, unde să se păstreze frescele care s-au evacuat din biserică. Sunt de neprețuit!” Într-adevăr, frescele fuseseră scoase de pe perete, înainte de inundare, și duse la București. Și de acolo au fost aduse niște copii, pitite la Castelul Corvineștilor. Și ne-a mai zis Părintele Arsenie că atunci când facem muzeul, să aibă și un etaj, unde să fie chilii pentru călugări. O mănăstire mică, însă care să respecte cu strictețe rânduiala bisericii noastre ortodoxe, încât să mai ridice satul și ținutul acesta, săracit în ideal și credință. Și cum a zis Părintele, așa s-a întâmplat!

Ne-a ajutat Dumnezeu și uite că muzeul e gata, iar mănăstirea din Cinciș își așteaptă viețuitoarele. Din câte minuni împlinește Părintele Arsenie Boca, aceasta are o însemnătate aparte. Nu e un dar de bine pentru un singur om, ci pentru o întreagă comunitate. Dumnezeu Se întoarce în satele pădurenilor, cele risipite prin munți.

Valentin IACOB

Pr. Nechifor Todor (1915-2011)

Sibiu

**„Cu mâna asta nu vei mai da tu în nimeni,
cât vei trăi!”**

Pr. Todor Nechifor rămâne una din figurile de păstori de suflete care au covârșit, prin bogăția lor spirituală, spațiul pastoral în care și-au dus crucea bucuriei de a fi ai lui Hristos. Mutat de curând la Domnul, Părintele Nechifor a strămutat cu el nu doar o viață de jertfă, ci și nestemate de amintire și întâlniri memorabile. Una din aceste întâlniri e și cea cu Părintele Arsenie Boca.

Când am terminat Teologia, Părintele Stăniloae m-a chemat secretar la el. Plecase Părintele Mihăilescu din funcția de secretar – s-a dus la parohie – și a rămas postul vacant. Părintele Rector Dumitru Stăniloae mă cheamă și îmi spune: „Rămâi secretar la mine.” Lucram cu dânsul, în același birou. Era de o modestie rară. Eu eram și dactilograf, și telefonist, și secretar. El lucra la o masă, eu la alta. Era foarte modest! Locuia cu familia în camera din spatele celei în care lucram. Extraordinar! Acolo s-a întâlnit apoi cu Părintele Arsenie Boca și cu Părintele Serafim Popescu, când au venit de la Sâmbăta.

Am scris și eu o prefață la o carte a Părintelui Arsenie, tipărită la Iași. Nu știu de unde o fi știut că eu îl cunosc așa bine...

După ce am trimis prefața, mă iau credincioșii de la Cispădie: „Părinte, vrem să vă ducem la Prislop!” Pe 8 aprilie, 2003. Zic: „Eu n-am mai fost la Prislop de dinainte de Revoluție... No, dar dacă voi stăruți atâta, hai să mă duc...” Deși aveam soția bolnavă acasă, m-am dus. Ne-am dus și erau 30-40 de preoți, protopopi, consilieri în sobor la Liturghia de la altarul din pădure și trei vlădici: P. S. Timotei al Aradului, P. S. Daniil Partoșanul al Vârșetului și P. S. Streza al Caransebeșului. Am slujit și eu împreună cu dânsii, a predicat Presfințitul Streza, iar după aceea ne-am dus cu toții la mormântul Părintelui. Pe drum mi s-a spus să vorbesc eu. Și am vorbit acolo. M-am așteptat să vorbească altcineva, însă m-au preferat pe mine. Și am vorbit aproape douăzeci de minute acolo, la mormânt. După aceea am sărutat mormântul, am făcut niște poze și apoi am plecat pe jos până la mașină, să mergem către Hațeg. Au tăbărit credincioșii pe mine

și n-am mai scăpat de ei. Să le dau binecuvântare, să lase câte un pomelnic, să le spun câte ceva... Și am ajuns la o bisericuță construită, pe drumul din pădure, între Hațeg și Prislop, în 50 de zile, de către P. S. Daniil. A scos piatră naturală din râu și a făcut un gard de aproape doi metri, împrejmuită ca la mănăstire. Și pe interior, bisericuța, ca un giuvaer! Și cu marmură, și cu pietre, și cu ce mai trebuie, și în spatele ei două camere pentru credincioasele care mai vor să stea pe acolo, ca la ele acasă, să se îngrijească de biserică. Ne-am oprit și acolo, am făcut o poză cu cei de acolo, după care am plecat cu mașinile spre Hațeg. Am ajuns seara pe la unsprezece acasă, în Sibiu. M-au mai chemat mereu de atunci la Prislop, însă nu am mai putut merge. Nu am mai putut să mă distanțez de soție, fiindcă e suferindă.

La închisoare, unul l-a bătut pe Părintele Arsenie. Și i-a zis Părintele: „Cu mâna asta nu vei mai da tu în nimeni, cât vei trăi!” Și i-o secăt mâna aceluia, i-a paralizat! Omul s-a cutremurat și s-a rugat de Părintele să-l ierte. Și Părintele nu numai ca l-a iertat, dar l-a și vindecat. Asta a fost minune pe loc făcută.

L-am căutat la Drăgănescu și l-am invitat aci, la mine, să facă pictura la biserica mea. A spus că nu poate, că aici nu are voie să picteze.

Romeo PETRAȘCIUC

Pr. Ioan Sofonea
Sibiu

**„Fericit e cel care i-a apropiat
pe oameni de Iisus Hristos”**

Preotul **Ioan Sofonea** s-a născut pe 10 decembrie 1928, în comuna Drăguș, din Țara Oltului, o localitate aflată la o distanță de 8 kilometri față de Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus. Părinții săi, Arsenie și Sofia, s-au ocupat cu agricultura. Au avut cinci copii, trei băieți și două fete, Ioan fiind cel mai mic. Viața sa este marcată adânc de întâlnirea cu Părintele Arsenie Boca, cel care a văzut sufletul său curat și l-a îndrumat pe calea slujirii lui Dumnezeu. În 1943, Părintele Arsenie l-a trimis la Școala de Cântăreți *Dimitrie Cunțan* din Sibiu, unde a studiat muzica bisericească timp de trei ani. Din 1946 a rămas cântăreț la strana Mănăstirii Brâncoveanu. Credea atunci că va rămâne acolo toată viața.

În 1950 a fost tuns în monahism și a primit numele de călugărie Ieronim. În perioada 1952-1954 a urmat cursurile Seminarului Teologic de la Mănăstirea Neamț și a făcut apoi un an de practică la Mănăstirea Plumbuita. Între 1955 și 1959 a învățat la Facultatea de Teologie din Sibiu. Ierodiaconul Ieronim Sofonea aștepta cu nerăbdare absolvirea studiilor universitare, pentru a fi hirotonit preot, însă în primăvara anului 1959, viața avea să i se schimbe neașteptat. De praznicul Izvorului Tămăduirii a fost scos abuziv din mănăstire de către împuternicitul politic al Arhiepiscopiei Sibiului, la presiunea Securității, și nu i s-a mai permis să poarte haina călugărească. Peste doar câteva luni, prin diabolicul decret 410, mii de monahi și monahii urmau să părăsească mănăstirile. Slugile lui antihrist credeau că au dat o lovitură de moarte monahismului românesc.

Tânărului Ioan Sofonea i s-a permis totuși să-și termine facultatea. Profesorii l-au sfătuit să devină preot de mir. Mitropolitul Ardealului, Înalt Prea Sfințitul Nicolae Colan, i-a făgăduit că-l va trimite preot la o parohie, cu condiția să se însoare. În toamna anului 1959, Ioan Sofonea s-a căsătorit cu Aurelia, sora colegului său de facultate Militon Lupu, care a ajuns protopop la Avrig. A fost hirotonit preot la Sibiu și trimis imediat la Poiana Ercea, nu departe de Reghin, unde a stat doi ani, și apoi la Vânători, un sat situat la opt kilometri de Sighișoara, unde a slujit 33-de ani. După pensionare, în 1995, s-a mutat la Sibiu, unde continuă să slujească Sfânta Liturghie și Sfântul Maslu la Biserica *Sfinții Împărați Constantin și Elena* de pe strada Gheorghe Dima.

**„Am fost de față
când a fost călugărit Părintele Arsenie”**

Eram copil de vreo 10 ani când am mers prima oară la Mănăstirea Brâncoveanu, la Sâmbăta. Auzisem că se va deschide pentru slujbe. Când am ajuns la mănăstire, biserica era închisă. Se făceau încă unele reparații. În primăvara anului 1940, s-a deschis biserica mănăstirii pentru slujbă. **Pe 3 mai 1940, de praznicul Izvorului Tămăduirii, diaconul Zian Boca a fost tuns în monahism la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, primind numele de Arsenie.** Am fost de față când a fost călugărit Părintele Arsenie și-mi aduc aminte cuvintele: „Arsenie se încalță cu sandalele, își ia sabia Duhului Sfânt”... Era foarte multă lume, pentru că era o tradiție veche în Țara Oltului ca de Izvorul Tămăduirii să meargă lumea la mănăstire, la slujbă, chiar dacă din 1785 și până în 1940 n-au mai fost călugări acolo. Se adunau preoții din sate, făceau Sfântul Maslu, Sfânta Liturghie și luau parte cu toții la slujbă. De atunci, atât eu, cât și părinții mei, am mers de multe ori la mănăstire. Părintele Arsenie era destul de înalt, brunet, cu părul închis și barba castanie, cu ochii albaștri. Era îmbrăcat adesea într-o reverendă albă. Avea o privire severă. Statura sa și întreaga sa ființă impuneau respect.

Mitropolitul Nicolae Bălan voia să facă la Sâmbăta o mănăstire duhovnicească și ținea ca toți călugării să fie bine pregătiți. În trecut, mănăstirea ctitorită de Constantin Brâncoveanu a fost un „bastion” de apărare a Ortodoxiei pentru românii din Țara Făgărașului, pe care Imperiul Habsburgic dorea să-i treacă la catolicism. La 1785,

Viena l-a trimis pe generalul Preiss cu armată, chiliile au fost dărâmate, călugării alungați, iar bisericii i-au distrus cupola cu tunul. A stat în ruină 140 de ani. A fost reînălțată la inițiativa Înaltpreasfințitului Nicolae al Ardealului după Marea Unire, în perioada 1926-1936. Primul călugăr de la Mănăstirea Brâncoveanu a fost Arsenie Boca. Apoi i s-au alăturat Serafim Popescu, Ioan Tomescu, Vasile Șortan, care ulterior a ajuns medic la Cluj, și Mihail Purdescu, un preot care a fost mereu la dispoziția credincioșilor. El a fost preot de mir, dar i-a murit soția și s-a călugărit. Toți aveau studii superioare. Mitropolitul voia să reînvieze monahismul din Transilvania și avea nevoie de preoți misionari.

Lucrarea lui Dumnezeu

Apariția Părintelui Arsenie la Mănăstirea Brâncoveanu nu a fost întâmplătoare, a fost lucrarea lui Dumnezeu. A fost tuns în monahism în mai 1940, dar din smerenie a primit să fie hirotonit preot abia peste doi ani, în 1942, tot la Praznicul Izvorului Tămăduirii. Misiunea Părintelui Arsenie, de a îndruma duhovnicește oamenii, de a-i întoarce la Hristos, a fost grea și și-a asumat-o numai după ce el însuși a fost încercat cu mușenia. Un glas tainic i-a spus: **Arsenie, nu mă picta numai în icoane, ci pictează-mă și în sufletele oamenilor.** La început nu a dat ascultare acestui glas, crezându-se nevrednic și prea tânăr pentru această lucrare grea. Dar Dumnezeu îi cunoștea puterile și, pentru ca Părintele să dea ascultare acelui îndemn tainic, nu a mai putut vorbi până în Joia Mare a Sfintelor Paști, când, la momentul de împărțire,

la Sfânta Cuminecare, Dumnezeu i-a ridicat încercarea și atunci, cu glas puternic, a început să zică:

Cred, Doamne, și mărturisesc că Tu ești cu adevărat Hristos, Fiul lui Dumnezeu cel viu, Carele ai venit în lume să mântuiești pe cei păcătoși, dintre care cel dintâi sunt eu. Încă cred că acesta este însuși preacurat Trupul Tău și acesta este însuși scump Sângele Tău. Deci mă rog Ție: Miluiește-mă și-mi iartă greșalele mele cele de voie și cele fără de voie, cele cu cuvântul sau cu lucrul, cele cu știința și cu neștiința, și mă învrednicește ca fără de osândă să mă împărtășesc cu precuratele Tale Taine, spre iertarea păcatelor mele și spre viața de veci. Amin.

Toți credincioșii prezenți în biserică s-au cutremurat și au început să plângă de bucurie pentru că Părintele a primit glas. Toți mulțumeau lui Dumnezeu pentru darul Său, care s-a revărsat peste Părintele Arsenie. De atunci a început să predice cu multă râvnă, spunând credincioșilor că trebuie să trăiască mai profund credința creștină.

Rugăciunea Maicii Domnului

Mama mea, Sofia, nu știa carte și era necăjită că nu putea să învețe rugăciuni mai lungi, precum cele din cărțile de rugăciune. Părintele i-a zis: *Roagă-te cum știi, că Dumnezeu îți primește rugăciunea. Avea Părintele vorba asta: Roagă-te cum poți, ca să ajungi să te rogi cum trebuie.*

Într-o noapte, în vis, Maica Domnului a învățat-o pe mama mea următoarea rugăciune:

Împărăteasa mea cea prea bună și nădejdea mea, Născătoare de Dumnezeu, primitoare de săracilor, bucuria scârbi-

*ților, alinătoarea celor necăjiți, vezi-mi nevoia, vezi-mi ne-
cazul, ajută-mă ca pe un neputincios, hrănește-mă ca pe un
străin. Necazul meu îl știi, dezleagă-l precum vrei, că nău am
alt ajutor în afară de tine, nici altă folositoare grabnică și nici
altă mângâietoare bună în afară de tine, Maica lui Dum-
nezeu. Să mă păzești și să mă acoperi în vecii vecilor. Amin.*

Când s-a sculat, mama știa rugăciunea. Ne-a învățat și pe noi. I-a spus-o și Părintelui, care i-a zis că Maica Domnului a învățat-o și așa să se roage mai departe. După un timp, am descoperit că această rugăciune este și în Ceaslov, exact cum a învățat-o Maica Domnului pe mama mea, Sofia, ceea ce ne dă certitudinea că rugăciunile care ne-au rămas de la Sfinții Părinți ai Bisericii nu sunt inventate de aceștia, ci le-au fost insufflate de Duhul Sfânt.

Părintele Arsenie m-a iubit

Părintele Arsenie avea o mare dragoste față de cântarea bisericească. O voia cât mai frumoasă, clară, lină. Să fie ușor de înțeles textul din cărțile bisericești. La începutul activității sale la Mănăstirea Brâncoveanu, cântarea la strană era susținută de câțiva oameni de prin satele din apropiere. Îmi aduc aminte de moșul Gheorghe Bârsan, care cânta cam tare. Așa credea el că-i bine. Părintele Arsenie îi zicea: *Nu mai striga, mă, când cânți!*

Într-o zi, în vara lui 1943, eram la mănăstire și lucram și eu în grădină. Aveam obiceiul să cânt când lucram. Cântam cântece de la strană. Părintele m-a auzit și a venit lângă mine, pe la spatele meu, și a ascultat. Eu nu l-am văzut. La un moment dat l-am observat și de rușine n-am mai cântat. Eram doar un copil de 14 ani.

- Cântă, cântă! – mi-a zis.
- Ce să cânt?...
– Ce-ai cântat când am venit eu aici.
- Văzând că am voce bună și auz muzical, îmi zice:
– Nouă ne trebuie aici la Sâmbăta un cântăreț. Nu vrei tu să mergi la școală?
- Ba da, cum să nu?!...
- La toamnă, te trimit la școala de cântăreți.

Nu vă pot spune ce bucuros eram! Abia așteptam să învăț să cânt așa cum îi plăcea Părintelui Arsenie. În biserică, Părintele a făcut apel la credincioșii care veneau la mănăstire și a zis: *Strana noastră nu are cântăreț și vrem să îl creștem noi. Avem un băiat, pe Ionică din Drăguș, și îl trimitem să învețe la Școala de Cântăreți de la Sibiu, dar trebuie achitate taxele.* Părintele nu pune mâna pe bani. A pus pe un om de încredere să strângă banii. De fapt nu-i strângea, că lumea venea și dădea. Și în felul acesta toți anii de studiu pe care i-am făcut la Școala de Cântăreți au fost achitați de credincioșii care veneau la Sâmbăta, la îndemnul Părintelui Arsenie. Directorul Școlii de Cântăreți „Dimitrie Cunțan” de la Sibiu era Dumitru Călugăr, vestitul povestitor al copiilor, care era preot.

Într-o zi de toamnă a aceluiși an 1943, Părintele Arsenie a zis către mama mea: *Adu-l aici, la mănăstire, că face Dumnezeu ceva din el.* Cred că a văzut cu duhul că voi fi preot. În acea zi, m-a chemat în chilia sa și mi-a zis să fac cerere de înscriere la Școala de Cântăreți de la Sibiu. Am scris cererea cum m-am priceput, dar n-a fost bine și mi-a arătat cum se face o cerere. Am scris altă cerere, dar Părintele a depistat o greșală. Așa că am mai scris una, cât am putut eu de bine și de frumos. Așa era Părintele Arsenie, exigent. Îi plăcea lucrul făcut bine și corect.

Trei ani am studiat la Școala de Cântăreți „Dimitrie Cunțan” de la Sibiu și am cercetat mănăstirea de câte ori am putut. Vacanțele le petreceam la mănăstire. Și după trei ani am venit la Sâmbăta. Părintele mi-a zis:

- Acum du-te la Drăguș, să cânti acolo.
- Părinte, nu mă duc, eu vreau să cânt aici, la mănăstire. Aici vreau să slujesc.
- Bine, dar nu avem hrană. Era secetă și foamete atunci, în 1946. Și atunci i-am zis:
- Părinte, nu-i nimic, aduc bucate de la Drăguș și avem ce să mâncăm. De fapt, Părintele m-a încercat, pentru că atât cât să mâncăm avea mănăstirea. Mi-a spus:
- Bine, măi, dacă zici tu așa, atunci... să rămâi aici, la mănăstire. Și așa am rămas la Sâmbăta pe postul de cântăreț bisericesc. Aveam 17 ani. Credeam atunci că voi rămâne definitiv la mănăstire.

Cântecele Părintelui Arsenie

Părintele Arsenie avea o voce clară, frumoasă, răsunătoare și un auz muzical fin. Studiase serios muzica în timpul liceului și al facultății. Cânta bine la flaut. M-a învățat câteva cântece pe care și azi le cânt cu bucurie, gândindu-mă la dânsul.

Iată câteva dintre cântecele pe care le-am auzit de la Părintele Arsenie. În Joia Mare din Săptămâna Patimilor, la slujba celor 12 Evanghelii, când scotea Crucea mare din Sfântul Altar, Părintele o ducea pe umăr, apoi o așeza în mijlocul bisericii spre a se închina toți. Atunci cânta cu glas duios:

Astăzi s-a spânzurat pe lemn. Cu cunună de spini s-a încununat Împăratul îngerilor. Cu porfiră mincinoasă s-a

îmbrăcat Cel ce îmbracă cerul cu nori. Lovire peste obraz a luat Cel ce a slobozit în Iordan pe Adam. Cu piroane s-a pironit Mirele Bisericii. Cu suliță s-a împuns Fiul Fecioarei. Închinămu-ne patimilor Tale, Hristoase! Arată-ne și slăvită Învierea Ta.

Un alt cântec pe care Părintele îl cânta cu duioșie era:

Adusu-mi-am aminte de prorocul ce strigă: „Eu sunt pământ și cenușă și iarăși m-am uitat în morminte și am văzut oase goale și am zis – oare cine este? Împăratul sau ostașul, bogatul sau săracul, dreptul sau păcătosul? Ci odihnește, Doamne, cu dreptii pe robul Tău”.

Avea Părintele la cântare o voce fină, sensibilă, domoală și dumnezeiască. Ne-a învățat să cântăm la strună, la fiecare sfârșit de slujbă:

Stăpână Împărăteasă, primește rugăciunile nevrednicilor robilor tăi și ne izbăvește pe noi dintru toată nevoia și necazul. O, Preasfântă și de Dumnezeu Născătoare, ajută-ne nouă și drept credincioșilor creștini și ne izbăvește pe noi. Toată nădejdea noastră spre tine o punem, Maica lui Dumnezeu, păzește-ne pe noi sub sfânt Acoperământul tău.

Acest cântec îl cânta cu toți credincioșii. Se păstrează acest obicei și azi la Mănăstirea Brâncoveanu și se cântă la fiecare sfârșit de slujbă.

În Vinerea Marē, după Prohodul Domnului, credincioșii cântau un cântec care mi-a rămas în memorie:

Pe Iisus când L-a zărit pe cruce răstignit, Maica Sfântă a lăcrimat și a suspinat. O, Prea Iubit Fiul meu, Fiu și Dumnezeu, cum lăsași pe Maica Ta în durere grea. Că în loc de ziuă bună, văd de spini cunună, și în loc de bucurie, plâns și jale mie. Cum Simeon proroci, astăzi se-implini, că azi prin inimă trecu sabia. Doamne Sfinte, Te rugăm, noi toți Te rugăm, s-ajungem Sfântă-Înviere, să ne dai putere.

Se cântau la Sâmbăta pricesne și multe cântece religioase. Erau cântate de toți credincioșii, conduși de Părintele Secaș, pe atunci consilier la Mitropolie, la Sibiu. Era un mare entuziasm. Credincioșii veneau să-l vadă și să-l audă pe Părintele Arsenie, să primească sfaturi și să învețe cântece, ca apoi, întorcându-se acasă, să-i învețe pe cei din familiile lor.

Lupta cu demonul

Îmi amintesc de o întâmplare dintr-o frumoasă zi de Paști. După Vecernie, mulți oameni și copii mergeau alături de Părintele Arsenie pe alea care duce spre chiliile preoților. În calea noastră a apărut o femeie. În dreptul ei, Părintele s-a oprit și i-a zis: *Hristos a înviat!* Femeia nu a răspuns la salut. Atunci a repetat salutul de trei ori, dar femeia n-a răspuns.

Părintele a cunoscut cu duhul taina ei și i-a zis:

– Adevărat, că hristosul tău nu a înviat, că e diavolul. Mărie, noi îți facem o căsuță și îți asigurăm totul până la sfârșitul vieții tale, cu condiția să-ți arzi cărțile de vrăjitorie și să te lași de lucrarea diavolului.

– Asta n-o pot face, nici dacă mi-ați da toată averea, că eu am făcut legământ cu diavolul, a răspuns femeia.

– Mărie, tu să nu mai stai nicio clipă pe pământul mănăstirii și să pleci chiar acum. Dar ea nu putea să se miște și rămânea pe loc. În timpul acela, Părintele s-a adresat unui băiat:

– Ce vezi, Ilie, este adevărat!

A spus apoi unor bărbați s-o ia pe sus și s-o scoată afară de pe pământul mănăstirii. Pe băiat îl chema Ilie

Boier și era din Recea. Eu eram prieten cu el și l-am întrebat ce a văzut. Mi-a zis că vedea un șarpe încolăcit peste picioarele vrăjitoarei și de aceea nu putea să meargă.

Să trăim creștinește

Fericiți sunt cei care i-au apropiat pe oameni de Iisus Hristos și de Sfânta Biserică, și între aceștia se află și Părintele Arsenie. Avea puterea de a trezi conștiința oamenilor, încât luai hotărârea de a părăsi păcatul. Zicea: *Cine se pune bine cu lumea, se pune în dușmănie cu Dumnezeu. Păcatul nu trebuie să-l schimbi, ci să-l părăsești. Să-l primești cu cinste pe Fiul lui Dumnezeu și la urmă vei primi răsplata.*

Canonul Părintelui, ca să te mântuiești, era **să nu mai faci păcatul pe care l-ai făcut și să îndeplinești toate poruncile lui Dumnezeu**. Voia ca oamenii să trăiască creștinește. Să mănânce lapte și derivatele lui, să trăiască în aer curat, să facă drumeții la munte, să nu consume alcool, să nu fumeze, să nu-și cheltuie energia cu desfrâul. Sunt oameni care la 40-50 de ani sunt neputincioși și merg la doctor, pentru că și-au pierdut sănătatea trupească și sufletească printr-o viață imorală. Avea o vorbă Părintele: *Pofta cea rea când e satisfăcută e dulce, dar după aceea dăm de urmările ei triste și amare.*

Despre harul duhovnicesc al Părintelui Arsenie nu avem nicio îndoială. A fost un duhovnic unic în țara noastră. Nu admitea alternativă când era vorba de păcate. În predica sa și în sfaturile pe care le dădea, Părintele răspundea întrebărilor launtrice ale oamenilor, încât îi auzeai spunând: „Pentru mine a zis asta, acum despre

mine a vorbit, sfatul ăsta pentru mine l-a dat”. Și cei mai mulți au renunțat la păcat. Am fost martorul nașterii și amplificării mișcării religioase de la Sâmbăta. Ce elan duhovnicesc cuprinsese poporul! Oamenii alergau către Mănăstirea Brâncoveanu pentru a învăța cum să scape de patimi, cum să trăiască frumos, cum să-L odihnească pe Dumnezeu în sufletele lor. Părintele Arsenie era un monah harismatic, care le spunea fără ocolișuri greșelile. Îi dojenea, dar îi și mângâia și îndruma.

Când Părintele Arsenie Boca a început să slujească și să predice la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, erau vremuri foarte grele pentru poporul român. În 1940, țara noastră pierduse mai mult de o treime din teritoriu: Basarabia, Bucovina de Nord, Ardealul de Nord și Cadrilaterul. Era în plină desfășurare cel de-al doilea război mondial. În 1941, România intrase în război. Bărbații plecau pe front. Atunci mulți au alergat la mănăstirea de la Sâmbăta pentru spovedanie și împărtășire, dar Părintele nu-i cumineca pe toți, din cauza păcatelor. La despărțire, cu unii dădea mâna, cu alții nu dădea mâna. Celor care se întristau că nu le dă mâna, Părintele le zicea: *Mă, cu tine mă mai întâlnesc!* Le dădea sfatul să lupte pentru dreptate, pentru apărarea pământului românesc și în altfel de situații să nu tragă ca să omoare, ci să tragă în aer.

Le spunea, mai ales celor de la oraș: *Veniți toți cei de la orașe să vă spovediți și să vă împărtășiți, că pe voi vă paște o primejdie!* Ceea ce s-a și întâmplat. Au venit peste orașe bombardamente și mulți au pierit. Cu darul înainte-vederii, Părintele știa cine va muri în bombardament, pe front. Cu aceștia dădea mâna. Vedea că n-o să mai vină la mănăstire. Avea duhul cunoașterii, însă era foarte smerit, nu se

arăta, nu se lăuda. Spunea omului care venea acolo pentru sfaturi, pentru învățătură, numai ceea ce-i era de folos duhovnicesc. Era foarte sever în glas. Cuvintele lui erau pătrunzătoare și fiecare cuvânt avea un înțeles foarte adânc...

Un apostol al neamului

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului, Părintele Arsenie a ținut predici și conferințe chiar și în sate, mai întâi în Țara Făgărașului, apoi mai departe, în Țara Bârsei și Mărginimea Sibiului și în alte localități transilvănene, sfătuind credincioșii și preoții pentru îmbunătățirea lor spirituală. Spunea: „Misiunea preotului este de a salva ceea ce se poate salva, de a propovădui răspicat voința lui Dumnezeu, Cel în Treime, după Predania Bisericii, pe Hristos Cel cu Cruce, sufletelor; de a ajuta pe cei credincioși să se mântuiască, de a-i scoate din mijlocul răului, la mântuire”.

Era ferm împotriva păcatului, pe care îl sancționa cu severitate. Avea conștiința că neamul românesc trebuie trezit la o viață creștină. Uneori, spunea fără ocolișuri, pe față, faptele oamenilor. Îi certa pe oameni pentru păcatele lor, dar îi și mângâia:

„Cât suntem înfășurați în trup, suntem destul de legați într-o înțelegere trupească a vieții. Dar când vom scăpa de muritorul acesta de pe noi, atunci cu mare recunoștință vom mulțumi lui Dumnezeu pentru toate încercările la care ne-a supus cât eram în lume. Prin urmare, să lungim vederea până dincolo de zarea acestei vieți, până la cealaltă împărăție, că altfel nu putem pricepe necazurile vieții aces-
teia și, neprincepând-o pe aceasta prin cealaltă, n-o putem

răbda. Dar dacă o înțelegem așa cum este, pe una în legătură cu alta, atunci, oricât ar fi de necăjită, capătă o valoare neprețuită. Și atunci se întâmplă un lucru minunat: **Omul iubește necazurile și pe toți cei ce-l necăjesc îndeosebi.** De-acum creștinul stă liniștit pe conducerea lui Dumnezeu și vede că orice cruce a vieții sale e o mărturie a iubirii părintești a lui Dumnezeu.

Orice cruce e o treaptă a desăvârșirii.

Deci dacă ne împărtășim cu Sfânta Jertfă a Domnului, ne împărtășim cu Taina Iubirii supreme a lui Dumnezeu, împărtășire care, printre alte daruri, are și pe acesta: că ne ridică de la înțelegerea pruncească a vieții la înțelegerea pe care o avea Iisus, în temeiul căreia Îi suntem următori convinși și liniștiți, oricât de neliniștită ar fi marea vieții de aici.

Știm Cui credem și știm Cine-i la cârmă!

Lumea îl iubea și îl aștepta cu nerăbdare. Părintele spunea răspicat: *Vin vremuri grele.* Și așa a fost. Tăvălugul necazurilor a trecut peste țara noastră. Zicea Părintele Arsenie: „Dacă Dumnezeu va voi să mâncăm din cazanul celor fără Dumnezeu, vom mânca și din acesta, pentru că oamenii s-au îndepărtat de Dumnezeu.” Îi îndemna pe oameni să nu mai facă păcate, pentru a nu atrage mânia lui Dumnezeu asupra lor. Le spunea să conceapă copii în curățenie, cu rugăciune, cu post și spovedanie, să meargă la biserică, să nu mai lucreze duminica și în sărbători, că e mare păcat să furi lui Dumnezeu ziua Lui de rugăciune. Oamenii își fac rânduilele lor, neținând seama de poruncile lui Dumnezeu, și atunci Dumnezeu îngăduie să vină necazurile peste om, ca să înțeleagă că este pe o cale greșită, că s-a depărtat de El cu viața, cu faptele, cu rugă-

ciunea, cu cinstirea Maicii Domnului, a Sfintei Cruci, cu prezența la Sfânta Liturghie, că a uitat să se spovedească și să se împărtășească.

Izvorul Părintelui Arsenie

În activitatea sa de stareț al Mănăstirii Brâncoveanu, ca organizator al activităților mănăstirești, Părintele era foarte mult ajutat de credincioșii care veneau pentru rugăciuni și sfaturi, ori numai să-l vadă și să-i asculte predica. Mulți rămâneau la mănăstire câteva zile sau chiar săptămâni și îl ajutau la treburile gospodărești. Așa s-a amenajat o grădină frumoasă lângă stăreție și s-a tras un fir de apă curgătoare prin grădină. S-au adus pietre mari, cu care trase de bivoli, și s-au făcut mese de piatră și bănci de mestecăn; s-au plantat pomi și flori. Într-o parte a grădinii s-a făcut un mic lac în formă de inimă, la care au lucrat studenții în 1946 și a fost denumit *Lacul studenților*. Acolo am plantat și eu o salcie pletoasă, care a prins și există și azi.

Părintele Arsenie și-a propus să facă o chilie sus, pe munte, la 1700 de metri, aproape de Cabana Sâmbăta, un loc de retragere pentru rugăciune și meditație. Mulți credincioși au săpat în piatră pentru această chilie. Am săpat și eu, după puterile mele. Într-o zi, am fost trimis împreună cu o fată, Maria Stoia, să ducem mâncare muncitorilor care lucrau la chilia din munte. După masă ne-am dus să culegem afine și, dintr-odată, s-a iscat un nor negru și o ploaie puternică încât n-am mai văzut pe unde să mergem. Nu se vedea la un metru. Atunci, Părintele a strigat la noi, spunându-ne să nu ne mișcăm din

acel loc, ca nu cumva să cădem în prăpastie: *Stați pe loc până trece negura!*

La chilia de pe munte, Părintele a captat niște izvoare de apă și a făcut un jgheab pe care curgea apa, o apă rece și bună. *Așa-i că-i bună apa asta?* mi-a zis. Atunci i-am răspuns: „Părinte, eu știu de când mergeam cu tatăl meu în pădure, după lemne, o fântâniță aproape de chiliile călugărilor, cu apă tot așa de bună”.

Într-o duminică după-amiază, după ce lumea a plecat acasă, Părintele mi-a zis: *Hai, Ionică, să-mi arăți izvorul de care mi-ai spus*. Ne-am dus la locul știut, lângă cei doi fagi care există și acum, și i-am arătat fântânița. Părintele a îndepărtat cu mâna frunzele de deasupra, a curățat bine locul și a lăsat apa să se liniștească, să curgă la vale. Apoi mi-a dat o bucătică de zahăr, a luat și Sfinția sa zahăr, s-a aplecat și a băut: *Ai dreptate, este la fel de bună și rece precum cea de la chilia de pe munte*. De la Părintele am învățat atunci că dulcele îți face sete și altfel simți gustul apei. La scurt timp după aceea, izvorul a fost amenajat și, în zilele frumoase de Duminică și la praznice, toți preoții mănăstirii și credincioșii se duceau la izvor.

De atunci, acelui izvor i se spune *Izvorul Părintelui Arsenie*.

Sfințirea vieții de familie

În jurul izvorului era o poiană cu o pajiște frumoasă, curată. Oamenii se așezau pe iarbă în jurul Părintelui Arsenie, care le vorbea din *Pateric*, din *Viețile Sfinților*, din *Filocalie*, din *Vechiul și Noul Testament*. Nouă, celor mai mici, ne dădea bomboane și ne trimitea să bem apă și să

ne jucăm. Când noi lipseam, le dădea celor maturi sfaturi de conviețuire conjugală creștinească, pentru o viață morală. Pe noi, pe copii, nu ne lăsa să asistăm la acele discuții. Zicea că ne cruță urechile. Le spunea oamenilor cum trebuie aduși copiii pe lume, în credință și rugăciune: *Dacă vreți preoți buni, aduceți pe lume copii buni, din care să iasă preoți buni.* Îi îndemna să fie buni și să se roage lui Dumnezeu să le dea conducători buni, cu frică de Dumnezeu, cu dragoste de țară și popor.

Părintele se ocupa și de copii. Când termina cu cei mari, ne chema și ne spunea povești și legende din *Viețile Sfinților*. Îmi aduc aminte că ne-a povestit despre Sfântul Efrem Sirul. Acesta, pe când era încă în lume, fiind într-o călătorie, a rătăcit drumul. Într-o pădure a văzut o lumină, unde mai erau câțiva oameni, și s-a dus să se adăpostească acolo până la ziuă. Aceia erau tâlhari și, pe la miezul nopții, a venit potera, care îi căuta, i-a prins și l-au închis și pe Efrem împreună cu ei. În închisoare, Efrem se frământa, știindu-se nevinovat: *Doamne, de ce m-ai lăsat? Știi că nu-s vinovat!...* În vis i s-a arătat îngerul, care i-a zis: *Nu te răzvrăți pentru că ești închis, adu-ți aminte ce ai făcut când erai copil!* S-a gândit și s-a tot gândit și și-a adus aminte că odată a alungat vaca unei femei, a băgat-o în pădure și acolo au mâncat-o fiarele sălbatice. Femeia a rămas fără hrană pentru copiii ei. Despre acea greșală nu știa nimeni. Efrem a plâns pentru greșeala din copilărie și s-a rugat lui Dumnezeu să-l scape din închisoare, făgăduind că se va face monah în mănăstire. Dumnezeu i-a văzut părerea de rău pentru fapta săvârșită cu mulți ani în urmă. La judecată s-a constatat că el nu era tâlhar și a fost eliberat. Și-a ținut promisiunea făcu-

tă lui Dumnezeu, s-a dus la mănăstire și a devenit unul dintre cei mai mari Părinți ai Bisericii Ortodoxe. Sfântul Efrem Sirul ne-a lăsat o rugăciune foarte folositoare, pe care o putem spune zilnic:

„Doamne și Stăpânul vieții mele, duhul trândăviei, al grijii de multe, al iubirii de stăpânie și al grăirii în deșert nu mi-l da mie.

Iar duhul curăției, al gândului smerit, al răbdării și al dragostei dăruiește-l mie, robului Tău.

Așa, Doamne, Împărate, dăruiește-mi să-mi văd greșalele mele și să nu osândesc pe fratele meu, că binecuvântat ești în vecii vecilor. Amin.”

Prin pilda din viața Sfântului Cuvios Efrem Sirul, Părintele Arsenie voia să ne spună că mulți sunt cei care zic că suferă pe nedrept, dar dacă ar căuta mai adânc în viața lor, ar vedea că pentru păcatele lor suferă.

Le spunea oamenilor:

„Pentru necazurile voastre osteniți. Căci numai prin necazuri scoate Dumnezeu pe oameni din înțepeneală, din uscăciunea vieții. Iar necazurile te vor ustura tot mai tare, până când vei căuta să te tămăduiești.

Căci iată ce pricină are cu noi Dumnezeu. Nu cu noi, că doar suntem fiii Lui, ci cu relele noastre. Asupra relilor, a păcatelor, a fărădelegilor noastre atârnă sabia lui Dumnezeu. Necazurile vă ustură și din pricina lor vine apoi și uscăciunea vieții voastre. Dacă necazurile sunt pricina pentru care veniți aici, apoi pricina pentru care vi le trimite Dumnezeu sunt fărădelegile voastre. Cum să scăpăm de sabia lui Dumnezeu, care atârnă asupra noastră, sau de păcatele nemărturisite, căci pe acestea le urmărește sabia lui Dumnezeu? Prorocul și împăratul David zice în

Psalmul 31: *Mărturisi-voi Domnului fărădelegea mea și pe dată a ridicat pedeapsa păcatului meu.*

— Ce trebuie să facem? **Să ne mărturisim toate fărădelegile noastre fără nicio ascundere și îndată va înlătura Dumnezeu osânda.** Și îndată sabia nu va mai atinge viața ta. Să vrei și tu ce vrea Dumnezeu, să te desfăci de rele, căci Dumnezeu nu vrea să atârne în veac sabia Sa asupra ta.

Să zicem că cineva îți face o nedreptate. Tu în toate privințele ești cinstit și te trezești că o vecină, soțul, soția ori unul din copii se răzvrătește împotriva ta și-ți zice cuvinte de ocară, cuvinte grele, care-ți pătrund inima ca o sabie. Și nu pricepi ce poate fi, ba te cuprinde mânia și dai și tu cu o sabie asupra celui alt, și așa se ajunge la vrajbă și la lucruri slabe.

Să știi că nedreptatea aceea totuși nu-i o nedreptate, ci este o nuia cu care Dumnezeu îți aduce aminte de păcatele pe care nu le-ai mărturisit. Și păcatul e chiar cuvântul acela zis de vecina, de soțul sau de propriul copil, cuvânt care te-a săgetat la inimă. Pentru că tu ai uitat să mărturisești preotului unul din păcatele tale din tinerețe. Și Dumnezeu îți aduce aminte.

Tu poate ai uitat c-ai început căsătoria cu stângul și apoi te-ai cununat. Sau ai lepădat vreun copil și aceasta e mare fărădelege înaintea lui Dumnezeu, chiar dacă ești cununată după lege. Sau poate ai osândit sau ai gândit despre cineva același cuvânt care acum ți-e aruncat ție în obraz și ai uitat să-l spui la mărturisire.

Dumnezeu însă n-a uitat greșalele sau cuvintele tale și vrea să te spele, să te curețe de toate relele tale. Dumnezeu ne aduce aminte prin ceilalți de relele pe care le-am

făcut. De aceea, toate relele care îți vor fi împrășcate în obraz, nu le socoti nedreptăți, ci stai locului și cugetă: N-am și eu vreo greșală ca asta?...

Să faceți spovedanie curată, cum n-ați făcut în viața voastră! Și pentru cel care te ocărăște roagă-te ca pentru un binefăcător.

Biruiți răul cu binele, căci de partea binelui este Dumnezeu!

O lumină în întuneric

În 1945, s-a terminat cel de-al doilea război mondial și peste țara noastră a venit tăvălugul comunist. S-a instaurat un regim ateu și activitatea Părintelui Arsenie Boca nu era pe placul celor care au luat puterea în România. În iulie 1945, Părintele a fost arestat la Mănăstirea Bistrița de Vâlcea și apoi anchetat la Râmnicu-Vâlcea și București, timp de vreo două săptămâni. Am aflat de această arestare și am fost mâhnit. La fel și credincioșii care veneau la Mănăstirea Brâncoveanu. Totuși, până în 1948, Părintele Arsenie și-a continuat activitatea la Sâmbăta. Veneau din ce în ce mai mulți oameni.

Părintele avea o atitudine corectă față de toată lumea, fără deosebiri. La el, politicul nu avea ce căuta. El se lega de viața omului, pe care o dorea creștinească. Nu pot spune că era blând. Era sever, dar știa să se poarte apropiat cu cei care veneau sincer la Sâmbăta. La început îi lua mai aspru. Pe urmă, dacă își dădea seama că sunt puțin derutați, îi lua altfel. Și atunci omul știa și de respect, și să pună în aplicare sfaturile pe care le primea. Nu era, cum spun unii, foarte dur. Era aspru doar în predici, când vorbea împotriva rellelor oamenilor.

Spunea: „De obicei, oamenii nu se întorc la Dumnezeu decât atunci când dau de primejdie și necaz, însă cu mult mai bine e să vii de bună voie la rosturile tale veșnice și nu tras de mânecă sau pălit cu prăjina din urmă. Taina Pocăinței e judecata milostivă ce o face Dumnezeu cu noi, păcătoșii, când mergem de bună voie și ne mărturisim greșalele. Poate tocmai pentru că e așa smerită judecata aceasta milostivă, nu pot să vină la mântuitoarea ei binefacere cei cu mintea plină de știință și afumată de mândrie. Cum să poată ei, care știu totul, ei, care stăpânesc oameni, să vină în genunchi înaintea unui simplu preot și să-și înșire toate fărădelegile și toate scârbele lor! De aceea ei dau de asprimea dreptății, care îi fierbe în zema lor până li se înmoaie oasele trufiei”.

Hristos Cel cu Cruce!

În predicile lui nu insista prea mult asupra cuvântului Evangheliei, ci asupra purtării noastre față de Dumnezeu și față de cuvântul Lui. Insista asupra vieții noastre practice, pentru o trăire creștinească. Îi învăța pe oameni cum să înțeleagă întâmplările din viața lor, cum să dea sens vieții, cum să-L urmeze pe Hristos. Îmi amintesc câteva cuvinte de la o predică pe care a spus-o cu prilejul unui praznic al Înălțării Sfintei Cruci, pe 14 septembrie:

„Iubirea lui Iisus nu a încetat nici pe Cruce, zicând: *Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac*. Iisus pentru noi a suportat chinurile Crucii, nu a ocolit-o, nu S-a lepădat de ea, nu S-a apărat, nu Și-a strigat nevinovăția, nu a amenințat stăpânirea și nici pe cei care Îi cereau răstignirea.

Este o mare deosebire între Iisus și noi, care căutăm pe toate cărările și prin toate mijloacele să scăpăm de

cruce, să ne ascundem păcatele și strigăm în gura mare ce cruce grea avem de dus. Ne numim creștini, dar ne ducem crucea târâș, făcând de rușine Crucea lui Hristos. Noi nu am suferit ca Iisus, dar cârtim. Deși era nevinovat, El din dragoste pentru noi a dus-o fără cârtire. Chiar dacă suferim, nu trebuie să cârtim. Toate trebuie să le răbdăm pentru mântuirea noastră, că și Iisus Hristos a răbdat pentru noi și pentru mântuirea noastră.

Nu este altă cale de ispășire și de mântuire a sufletelor decât **Calea Crucii. Dacă ar fi existat o altă cale, Dumnezeu ne-ar fi arătat-o pe aceea.**”

Referitor la cinstirea Sfintei Cruci de către Sfânta Biserică, Părintele Arsenie ne-a mai istorisit și următoarea întâmplare: „A venit la mine un șef de sectă, ca să discutăm despre credință. Am luat ca subiect de discuție cinstirea Sfintei Cruci pe baza Sfintei Scripturi. Am vorbit cu el mai mult de șase ore. În cele din urmă a recunoscut cinstirea Sfintei Cruci și a zis că Biserica are dreptate, iar eu i-am zis să-și facă cruce. El a refuzat și atunci i-am spus că domnul lui, cel căruia i se închină, este un hristos fără cruce, un hristos mincinos, este satana”.

Spunea tuturor: „Feriți-vă de mucări, de sectari, că ei vă duc în rătăcire. Să nu le treceți pragul. **Hristos cel adevărat este Hristos Cel cu Cruce!**”

Spovedania și Cuminecarea

Părintele Arsenie m-a primit la spovedanie când aveam 14 ani. Nu te puteai ascunde de privirea lui nici cu cuvântul, dar nici cu gândul, pentru că te pătrundea în așa fel încât simțeai că trebuie să spui numai adevărul.

La spovedanie, Părintele nu se grăbea niciodată. Avea multă răbdare și îl lăsa pe credincios să spună tot ce voia el, ce era pregătit să mărturisească. Și la urmă intervenea și spunea: *Ai mai făcut și altele. Asta de ce n-o spui?... Astălaltă de ce nu o arăți, că și asta ai făcut-o?! Și atunci îți dădeai seama ori că le-ai uitat, ori că n-ai vrut să le spui. Prin aceasta se dovedea că el este și un cunoscător al gândurilor, ceea ce pe mulți îi uimea. Și nu mai îndrăzneau oamenii să nu spună tot ce aveau rău asupra lor, fie că era vorba de defecte, păcate sau patimi. *No vezi, pentru toate astea trebuie să plătești. Să plătești cu suferințe, cu canon, pentru că păcatele trebuie plătite. Nu bani la preot, ci osteneală. Voi trebuie să vă schimbați purtarea. Voi căutați minuni aici, dar eu vă rog să vă schimbați purtările, că asta vrea Dumnezeu, să vă schimbați purtările, nu minuni.**

Pe oameni îi primea la spovedanie și la împărtășire, numai după o pregătire. El socotea mărturisirea mai importantă pentru credincios; nu ca Taină, ci ca lucrare duhovnicească la care participă activ credinciosul. Spunea: *Împărtășirea este actul prin care omul ajunge la desăvârșire. Mărturisirea este cea mai indicată pentru a te curăța. Dacă nu faci această spovedanie din toată inima, sincer, nu te cureți. Și de multe ori nu știi s-o faci.*

De aceea îi și ținea pe oameni la mănăstire mai multe zile și le vorbea despre spovedanie și le arăta păcatele: cum să le recunoască, cum să le spună. După aceea, privind la fața lor, își dădea seama dacă au înțeles. Avea acest dar al cunoașterii. Abia după această școală de cateheză îi primea la Spovedanie. Dacă omul nu era pregătit, îl mai lăsa la școală. Și au fost unii care, mâncând doar pâine și apă, stăteau la Sâmbăta și șapte săptămâni. Nu mergeau

acasă. Participau la slujbe și rămâneau acolo, la școală. Și asta nu se întâmpla doar vara, ci și iarna, că avea mănăstirea un cămin încălzit, cu priciuri.

Pentru marea sa lucrare duhovnicească, Părintele Arsenie era respectat de toți preoții, dar unele idei mai îndrăznețe, mai ales cele privind viața în familie, n-au fost aprobate de toți. Ziceau unii că s-a găsit el să spună altceva decât în realitate. De fapt, Părintele voia să-i atragă pe oameni la o viață de familie mai curată, cât de cât după voia lui Dumnezeu, la o viață sfântă.

Harul Părintelui Arsenie

Când vedea că repeți aceleași păcate, te învăța cum să te lupți cu obiceiul rău, cum să ceri ajutorul lui Dumnezeu. De fapt, patimile nu sunt altceva decât o repetare a păcatelor. În momentul în care ai reușit să îndepărtezi obiceiul păcatului, ești liber.

Despre duhovnic spunea că nu trebuie să îngrămească piedici prin multe canoane, care fac sufletul și mai chinuit: „Nu sunt bune nici multe și repetate spovedanii generale, că acestea înfig în suflet o adevărată pătimire, ca și când cele mărturisite nu sunt iertate – zicea Părintele. Mă doare sufletul când văd răutate și încăpățănare în om. Când îi văd că vin cu probleme de trup, că au certuri în familie, că au judecăți sau multe de felul acesta, și nu vin pentru mântuirea sufletului, pentru îmbunătățire sufletească, pentru credință, pentru dragostea de Dumnezeu, că acestea sunt cele care le dau putere. Toată puterea și mândria lumii nu sunt decât strâmtorare și robie. Nu trebuie să punem nimic în cumpănă cu Dumnezeu”.

Despre harul duhovnicesc al Părintelui Arsenie nu avem nicio îndoială. Iată o întâmplare pe care mi-a povestit-o Maica Glicheria, ucenică a Părintelui Arsenie, care acum trăiește la Ocna Sibiului:

„Într-o duminică m-am dus împreună cu preotul Miron Mihăilescu de la Ocna la Mănăstirea Brâncoveanu. De la gara Sâmbăta se mergea pe jos vreo 15 km. Pe drum ne-a ajuns din urmă o căruță plină de oameni. Și ei mergeau la mănăstire. Cel care mâna caii a zis: *Hai sus în căruță*. Noi i-am zis că nu mai e loc, dar el a răspuns: *Dacă-i loc în suflet, este și în căruță*. Cu greu, ne-am suit. Oamenii stăteau și câte unul în poala celuilalt.

Am ajuns la mănăstire. Sfânta Liturghie se făcea afară. Curtea era plină de oameni. Încă nu era făcut altarul din pădure. La sfârșitul slujbei, Părintele Arsenie a început predica. Deodată, a început o ploaie mare, care ne-a udat pe toți până la piele. Părintele ne-a zis: *Nu vă speriați, că Acela care vă udă vă și usucă*. Și a continuat predica. Toți am ascultat cu mare atenție. A cuvântat mult și, în timp ce vorbea, Dumnezeu a dat un soare atât de puternic încât, pe când Părintele a terminat predica, eram toți uscați, de parcă n-ar fi fost nicio ploaie”.

La Mănăstirea Brâncoveanu, Părintele a putut lucra cu toată puterea cu care l-a înzestrat Dumnezeu. Harul Părintelui Arsenie atrăgea în fiecare duminică mii și mii de oameni. Era o avalanșă de credincioși. Erau convinși că e un sfânt al zilelor noastre și îl ascultau.

Îmi amintesc că în cadrul unei predici despre rugăciune, la un moment dat a zis: *Cine știe rugăciunea Sfântului Arhanghel Mihail să o spună, că e foarte folositoare*. Și s-a uitat fix la o femeie. Erau multe muieri, dar privirea

îi era ațintită asupra uneia dintre ele: *Tu! Să te rogi cum te-ai mai rugat la Sfântul Arhanghel!* Toată lumea s-a mirat cum de știa Părintele de rugăciunea ei. La sfârșitul slujbei, femeile care erau cu ea i-au zis: *Ce rugăciune știi, lele Ano? Că Părintele tot la dumneata s-a uitat*. Atunci ea le-a spus următoarea rugăciune:

„Doamne, Dumnezeule mare, Împărat și fără de început, trimite, Doamne, pe Mihail, Arhanghelul Tău, în ajutorul meu, ca să mă apere de vrăjmașii cei văzuți și nevăzuți.

O, Mihaile, mare Arhanghele, întâi stăător și voievod al puterilor cerești, fii mie ajutor în toate: în boale, în strâmbătăți, în mâhnire, în pustiu, pe cale, pe apă, în călătorie, căsătorie, serviciu, școală și mă izbăvește de toată înșelăciunea cea diavolească. Iar când mă vei auzi pe mine, robul tău, rugându-mă ție și chemând numele tău, grăbește spre ajutorul meu și auzi rugăciunea mea.

Așa, mare Arhanghele, biruiește pe toți cei care se împotrivesc mie, mă apără și mă acoperă de cel viclean cu puterea cinstitei Cruci și cu solirile marilor Arhangheli: Gavriil, Rafail, Uriil, Varahiil, Salatiil și Egudiil și ale puterilor cerești, totdeauna, acum și pururi și în veci. Amin”.

Acea femeie era soacra mea, Ana, mama preotesei mele.

Darul lacrimilor

Pe tinerii care erau hotărâți să devină călugări, Părintele Arsenie îi trimitea să-și completeze studiile. „La Sâmbăta, nu primim decât oameni cu carte, chiar cu pregătire superioară”, le spunea tinerilor care voiau să intre în mănăstire. Mitropolitul Nicolae Bălan prevăzuse ca Mănăstirea Brâncoveanu să fie una de intelectuali. Părintele

Arsenie avea o singură atitudine față de toți cei care se închinoviaseră la Mănăstirea Brâncoveanu. Aștepta de la ei să fie corecți, să fie disciplinați și să-și facă fiecare datoria la locul lui, să slujească și să lucreze ca pentru Dumnezeu.

În 1946, după ce am terminat Școala de Cântăreți „Dimitrie Cunțan” din Sibiu, am venit la Sâmbăta pe postul de cântăreț bisericesc, cu gândul de a rămâne definitiv acolo, ca monah. Aveam doar 17 ani și nu cunoșteam prea multe despre viața călugărească. Știam că este o viață deosebită, de slujire a lui Hristos, și atât. Mama s-a bucurat de hotărârea de a merge la mănăstire, mai ales pentru că Părintele Arsenie, care era așa de căutat și vestit, m-a luat sub ocrotirea sa. Nu pentru că n-ar fi avut cu ce mă întreține. Tatăl meu s-a supărat un pic. Voia să rămân urmașul lui, acolo în sat, moștenitor. Totuși, dacă a văzut că nu oricine m-a chemat, ci Părintele Arsenie, care era un nume, a acceptat și am rămas acolo pe post de cântăreț.

La mănăstire era o viață de rugăciune și muncă. Rânduiala era aproape ca astăzi, cu slujbele obișnuite: Vecernie, Utrenie și Liturghie, zilnic. Nu după modelul athonit, cu cele Șapte Laude, cu slujbe de noapte. Veneau mulți credincioși, mulți mireni și Părintele spunea: *Măi, ei nu pot să se scoale la ora 12 noaptea*. Slujbele se făceau dimineața și seara. Peste zi, celor care rămăneau pe-acolo le dădea de lucru. Fie săpau în grădină, fie coseau iarba, fie participau la alte lucrări gospodărești. Îi integra și pe mireni într-o rânduială la mănăstire.

În privința pravilei, a rugăciunilor, Părintele avea o vorbă: *„Voi vă rugați de Dumnezeu să vă dea una sau altă, să vă împlinească o dorință, iar El Se roagă de noi să*

ne schimbăm purtările. Adică purtarea rea, negativă, s-o schimbăm cu virtutea, cu faptele bune. Judecați și voi, care de cine să asculte mai întâi? Noi de Dumnezeu sau Dumnezeu de noi?!...”

La început, la mănăstire se mânca foarte puțin. Carne nu se mânca deloc. Părintele Arsenie ținea un post sever: pâine și apă. Nu mânca decât pâine, seara. Nu mânca nici cu ulei, mânca sec. După un timp, a făcut o cădere fizică și i-au spus doctorii: *Dacă nu îți schimbi regimul alimentar, o să cazi la pat*. A ascultat de medici și a revenit la un regim alimentar obișnuit.

Uneori, Părintele mergea pe valea Sâmbetei, luni dimineața, cu Biblia în mână, și stătea toată săptămâna pe munte, în rugăciune, sigur. Nu lua nici măcar o pâine. Și venea sâmbăta de acolo. Apoi slujea și predica. Cuvântul lui era pătruns de multă simțire, încât nu o dată îi curgeau lacrimile în timpul predicii. Spunea: *„Măi, voi mă rugați să fac minuni! Eu nu fac minuni. Am venit să facem minunea de a asculta de poruncile lui Dumnezeu și a le împlini. Aceasta e cea mai mare minune”*.

Vacanțele duhovnicești

În 1946 și 1947, Părintele Arsenie a organizat la Sâmbăta, în vacanța de vară, tabere duhovnicești pentru tineri, în special pentru studenți, care veneau de la București, Sibiu, Brașov și din alte părți. Le ținea prelegeri. Îi învăța cum să se roage lui Dumnezeu, cum să se apropie de El, cum să-și schimbe viața pentru a fi plăcuți lui Dumnezeu. Tinerii veneau cu tot felul de întrebări, veneau cu nedumeriri, cu frământările lor în privința vieții spirituale și Părintele îi îndruma.

În vara lui 1947, a expus fragmente din *Cărarea Împărăției*, cartea sa capitală. Erau predici astfel întocmite încât le puteau înțelege mai ales intelectualii:

„A fost nevoie ca Dumnezeu să creeze omul a doua oară și, prin creștinism, să-l facă în stare de această înțelegere și realizare a desăvârșirii sale personale. Această desăvârșire urmărită și așteptată de Dumnezeu de la om ni s-a revelat, ni s-a dat de model în persoana clară și reală a lui Iisus Hristos, a Dumnezeu-Omului. De aceea El e Calea și naturală, și supranaturală a desăvârșirii.”

Între tinerii care au fost la Mănăstirea Brâncoveanu în 1947 și 1948 au fost și studenții teologi Stelian Manolache și Leonida Plămădeală. Pe Leonida l-am remarcat în postul Paștilor, când a cântat foarte frumos Canonul Sfântului Andrei Criteanul. Stelian avea și el o voce foarte frumoasă, încât i se spunea Cucuzel, după celebrul cântăreț bisericesc, Cuviosul Ioan Cucuzel. Amândoi se vor călugări la Mănăstirea Prislop pe 14 septembrie 1949. Leonida va deveni peste ani Înaltpreasfințitul Antonie, Mitropolitul Ardealului, iar Stelian va primi numele călugăresc Dometie și va ajunge duhovnicul Mănăstirii Râmeț din județul Alba. Au fost mulți tineri atunci la mănăstire. Unii au luat calea călugăriei, încât în multe mănăstiri au ajuns monahi aflați sub înrăurirea Părintelui Arsenie, chemați de harul pe care Dumnezeu l-a revărsat prin părintele nostru drag. Acel har sfânt ne-a legat și nu am cuvinte cu care să explic această legătură între Părintele Arsenie și noi, cei care l-am cunoscut.

Vremuri vitrege

După sfârșitul celui de-al doilea război mondial, în România, prin violență și minciună, eu sprijinul Uniunii Sovietice, s-a instaurat regimul ateu comunist. Sute de mii de oameni au fost aruncați în închisori. În 1948, Părintele Arsenie Boca a fost reținut și anchetat la Făgăraș și Brașov. Veneau noaptea, îl ridicau și nu-l mai vedeam. Aflam apoi că e arestat. În vara aceea au început niște ploi care nu s-au mai oprit, încât lumea care frecventa mănăstirea zicea că Dumnezeu nu oprește ploaia din cauza arestării Părintelui. Mulți oameni s-au adunat în fața închisorii din Brașov și strigau să-l elibereze pe Părintele Arsenie, pentru că e închis pe nedrept. Numai după ce a fost eliberat au încetat ploile.

Părintele s-a întors la mănăstire, dar era permanent urmărit și un timp n-a avut voie să slujească. Își dădea seama că nu va mai putea să-și desfășoare activitatea de duhovnic. Ne putem închipui ce era în sufletul său! În noiembrie 1948 am aflat că Părintele urma să plece de la Sâmbăta la Mănăstirea Prislop, în Țara Hațegului. Am primit această veste cu o părere de rău, dar și cu un sentiment de mulțumire, știind că Părintele va lucra și acolo spre binele credincioșilor. Înainte de a pleca, m-a luat la o scurtă plimbare pe malul lacului și mi-a zis:

„Mă, Ionică, uite, m-am ostenit atâția ani aici. Și-mi pare rău că am vorbit de multe ori în zadar. Pentru că oamenii au ascultat, dar au făcut tot ce au vrut ei. Am predicat degeaba. Acum văd că ceea ce am clădit în sufletele oamenilor se ruinează.”

Avea un regret. Atunci, i-am răspuns: „Părinte, ceea ce ai zidit dumneavoastră în sufletele oamenilor nu va

pieri niciodată”. Au fost doar câteva cuvinte de conso-lare, de încurajare, dar iată că am avut dreptate. După mai mult de 60 de ani, **cuvântul Părintelui Arsenie e viu** și lucrează în sufletul celor care l-au ascultat atunci la Sâmbăta, dar lucrează duhovnicește și în inima celor care îl descoperă acum pe Părintele.

Ca să-l scoată din vizorul securității, în noiembrie 1948, Mitropolitul Nicolae Bălan l-a dus la Mănăstirea Prislop din Țara Hațegului. Ctitorită în secolul 14 de Cuviosul Nicodim cel Sfințit de la Tismana, Mănăstirea Prislop fusese preluată de greco-catolici pe la 1760. În toamna lui 1948, călugării greco-catolici o părăsiseră după revenirea uniților la ortodoxie. Mai erau doar doi călugări care se ocupau cu cazanul de rachiu, adică făceau rachiu pentru țăranii din împrejurimi. Părintele le-a zis că pot rămâne la mănăstire, cu condiția să renunțe la făcut rachiu, pentru că nu e o îndeletnicire călugărească. Au ales să ia cazanul și să plece. Mănăstirea Prislop a găsit-o în paragină. Se apropia iarna și, deși îi era foarte greu, a rămas. L-a luat cu el pe fratele Nicolae Zaharie de la Sâmbăta, viitorul ieromonah Nicodim, care are mormântul chiar lângă mormântul Părintelui Arsenie. Fratele Nicolae era și cântăreț bisericesc, făcuse școla de cântăreți, și tâmplar de meserie. Și s-au pus amândoi la lucru. Au reparat chiliile și biserica. Prin pilda lui, Părintele știa să mobilizeze și pe ceilalți la lucru. Și a făcut din Mănăstirea Prislop o grădină a Maicii Domnului, o gură de rai: flori și alei frumoase, lac și clopotniță, de toate. Pe unde a fost Părintele, s-a cunoscut. Toți credincioșii lui mergeau să-l caute, încât lumea zicea că s-a mutat Sâmbăta la Prislop. Acest lucru a alertat Securitatea și Părintele a fost

reținut de două ori pe perioade mai lungi. De aceea, la Prislop activitatea lui a fost mai restrânsă. Era mult mai retras. Știa că e mereu urmărit.

Cuvântul Părintelui este viu

Multe **cuvinte de folos** ne-au rămas de la Părintele Arsenie. Iată câteva:

Liniștirea unei furtuni de gând e mărturisirea.

Trupul trăiește dacă e locuit de suflet, iar sufletul trăiește dacă e locuit de Dumnezeu.

Fără cruce nu e mântuire. Cine are cruce are prin ce se mântui.

Hristos cel adevărat este Hristos cel cu cruce.

Toți creștinii sunt botezați, dar nu toți se mântuiesc.

Dumnezeu nu mântuiește pe nimeni cu forța.

Postul este renunțarea la ceea ce îți place.

Răul și haosul nu sunt literatură, sunt realități care îți mănâncă echilibrul.

Fiecare om ajunge să-L cunoască pe Dumnezeu pe calea lui unică.

Părintele vorbea oamenilor din suflet către suflet și îi cutremura cuvântul lui. A lucrat cu o forță de neînchipuit pentru regenerarea neamului nostru românesc prin credință și viață curată. Lucra cu spor, pentru că avea un har deosebit, care dăinuie și va dăinui și dincolo de momentul pe care ni-l dorim cu toții, ca Părintele Arsenie Boca să fie canonizat. Va fi răsplata pentru lucrarea sfântă pe care a desfășurat-o în slujba Sfintei Biserici și a oamenilor, va fi răsplata pentru toate suferințele și nedreptățile pe care le-a îndurat de la oamenii cei fără de Dumnezeu.

În discuțiile cu doamna preoteasă, ne întrebăm adesea: Ce ar fi fost dacă Părintele Arsenie Boca nu ar fi lucrat la Sâmbăta zece ani, ci să fi stat 40-50 de ani?!... Cum ar fi fost poporul român astăzi, dacă Părintele Arsenie ar fi fost lăsat să slujească?... Unde ar fi fost nivelul de credință ortodoxă în țara noastră, dacă timp de 50 de ani Părintele Arsenie ar fi fost duhovnic?... Altfel ar fi arătat poporul român astăzi. Ce putem face?... Să-i citim scrierile și să-i urmărim învățăturile, căci prin Părintele Arsenie ne vorbește Dumnezeu.

Lucrarea duhovnicească a Părintelui Arsenie nu a fost omenească, ci dumnezeiască.

Ion-Costin MANOLIU

Simion Gheorghiță
Slobozia, Neamț

**„Ce deosebire este între smerenie și neputință?
Răspunde la întrebare!”**

Simion Gheorghiță s-a mutat la cele veșnice acum câțiva ani, la aproape 90 de ani de viață, ani puși în slujba lui Dumnezeu, într-o perioadă grea, cu bucurii și biruințe care au făcut din cei asemenea lui oameni de cotitură pentru cei care vor să se orânduiască pe Calea către Cer.

În tinerețe, Simion Gheorghiță îl întâlnește pe Pr. Arsenie Bocă, iar această întâlnire va rămâne încrustată cu litere de foc în inima sa. Ani de-a rândul, de atunci, îl va căuta pe Pr. Arsenie, pentru sfat și povață. Din această frumoasă conlucrare dintre ucenic și duhovnic, Simion Gheorghiță ne-a istorisit câteva crâmpie de bucurie.

„Tu, mă', ăla de colo!”

Eu eram în Braşov, necăsătorit, şi mă duceam la adunarea Oastei Domnului din Braşov. Cât am fost concentrat în armată, am găsit o femeie care mergea la întâlnirile Oastei. Eu nu ştiam unde e adunarea Oastei Domnului. I-am spus că şi eu vreau să merg la Oaste. Când a auzit că un soldat caută lucrurile astea, a fost bucuria ei. M-a dus la întâlnirile Oastei Domnului. Erau doi preoţi acolo, amândoi oameni deosebiţi, credincioşi... Pe urmă, mergând la adunare, într-o zi, o altă femeie mi-a zis: *Du-te la Mănăstirea Sâmbăta de Sus şi ai să vezi acolo un preot, un om al lui Dumnezeu!* Eu nu am luat seama prea mult, dar ea atât de tare a stăruit, încât mi-am spus că trebuie să ajung la Mănăstirea Sâmbăta. De fiecare dată când mă vedea, mă întreba: *Ei, nu te-ai dus? Păi du-te, du-te, du-te!* Până m-am enervat, aşa, şi i-am spus, cam supărat: *Bine! Am să mă duc!* Şi cum aveam eu felul meu de a mă ţine de făgăduieli, duminica următoare m-am pregătit, am luat trenul din Braşov spre Voila, spre Făgăraş, şi am plecat spre Sâmbăta. Am coborât la Voila. Era iarna lui 1942. Am pornit-o pe jos. Merg cam trei kilometri. Îmi vine în minte: *Măi, ce prost sunt că am plecat singur pe drum! E iarnă, nu cunosc drumul!*... Şi îmi venea să mă întorc îndărăt. Dar am stat puţin şi gândul bun a biruit: *Ce îmi va spune femeia? Eşti un netrebnic, un om fără cuvânt!* Şi am plecat mai departe. Mai merg ce mai merg şi întâlnesc un om. Îl întreb: *E departe până la Mănăstire? Dar ce cauţi la mănăstire?*, îmi spune el. *Uite-o acolo!*... Şi mi-a arătat muntele. Cred că a fost un om tot din ăsta, fără credinţă, lăaturalnic... Iar m-a pus pe gânduri să mă întorc îndă-

răt. M-am oprit, m-am uitat în jur şi am judecat: *Măi, am venit până aici, cum să mă întorc înapoi? Mă duc, făce-o fi!* A fost ultimul gând. Şi am plecat. Am făcut vreo 16 kilometri pe jos, până la mănăstire. Am ajuns acolo. Era duminică. Slujba era deja pe la jumătate. Am intrat şi eu în biserică şi m-am aşezat şi eu aproape de uşă. Pe atunci biserica nu avea nici uşi împărăteşti, era numai despărţire, era încă în construcţie. Mi-am găsit un loc, la câţiva metri de altar. Lume multă nu era. Mă aşez şi eu acolo şi stau la slujbă. În timpul slujbei, ceva s-a petrecut în mine, fără să ştiu ce. M-am simţit cu totul altfel de cum intrasem. Apoi am ascultat predica şi urma să se dea anaforă şi să ne miruiască Părintele Arsenie. Până să înceapă să miruiască, Părintele se uită către mine. Avea nişte ochi ca de foc! *Tu, mă, ăla de colo!* şi mă arată cu degetul. Mai era lume în spatele meu. M-am întors să văd cui i se adresează, cu cine are treabă. Pentru că eu nu l-am întâlnit niciodată, nu l-am văzut niciodată. Ce să aibă cu mine? Se uită iar spre mine: *Tu, tu, tu!* Atunci am stat pe loc şi am aşteptat să vorbească mai departe. *Ce deosebire este – mi-a întrebat – între smerenie şi neputinţă? Răspunde la întrebare!* Eu nu am putut ani de zile să răspund la această întrebare. Şi nici acum parcă n-o desluşesc aşa cum ar trebui, cum e adevărat. Am stat şi nu am putut să răspund un cuvânt. Mă mai întreabă încă o dată, aceeaşi întrebare: *Ştii tu ce deosebire este între smerenie şi neputinţă? Răspunde dumneata, dacă poţi, la întrebarea aceasta.* Iar am rămas fără glas, ca mut. *Cum ţi-aş spune eu ție ale tale* – continuă Părintele –, *dar nu pot de lumea asta din biserică!* Când am auzit cuvintele acestea, mi s-a făcut inima cât un purice şi mai bine aş fi intrat în pământ decât

să stau în fața Părintelui. Avea niște ochi ca de foc! Totuși îmi vine în minte o curiozitate. Ia să stau până la urmă, să văd cē-mi spune!... M-am dus și m-am miruit, mi-a dat anaforă, și m-am întors la locul din care am plecat. Au trecut fiecare – cam 20 de persoane – și, ca mânați de o putere, toți au ieșit afară. Am rămas eu, Părintele și un băiat cu un an mai mic ca mine, în biserică. Mi-a luat grămada pe care o aveam pe sufletul meu, mi-a zvârlit-o în față, ca și cum ai zvârli o grămadă de murdării pe cineva: *Uite, mă, ce ai făcut tu! Să nu mai faci!* Când am auzit așa, m-a podidit plânsul, am ieșit afară din biserică și m-am dus la un loc mai dosnic, m-am pus pe genunchi și am făcut – îmi aduc aminte – următoarea rugăciune: „Doamne, Tu, Care cunoști cele ascunse ale oamenilor, tu știi cât sunt de păcătos, că mi s-a spus tot adevărul, tot ce am făcut! Așa cum a zis samarineanca de Mântuitorul: *Mi-a spus tot ce am făcut!* Ajută-mă să nu mai plec de aici așa cum am venit! Schimbă-mi, Doamne, inima, toată ființa mea, ajută-mă să pot trăi și împlini voia Ta cea sfântă!”

„Doamne, dacă ești, arată-mi calea adevărată și voi merge pe ea toată viața!”

Dar înainte de asta, încă înainte să ajung aici, ajunsesem într-o stare că, după ce am cunoscut credința de la Părintele Iosif Trifa, în Lucrarea Oastei, eu nu am ținut așa cum cerea Părintele, ci dacă vedeam un baptist, eram și eu baptist, dacă vedeam un adventist, eram și eu adventist... Erau sectele care pătrundeau atunci în țara noastră. Dacă era un sectar, eram și eu sectar. Îi iubeam așa pe toți care puteau să ne spună un Cuvânt din Evan-

ghelie. Până la urmă se făcuse moară în capul meu, că nu mai puteam deosebi acum Adevărul, ce este adevărat și ce nu. Și am pus genunchii la pământ. Nu m-am lăsat așa, stăpânit. Nu știam ce să mai înțeleg, care credință e mai bună, adevărată. Am pus genunchii la pământ și am zis: „Doamne, dacă ești, arată-mi calea adevărată și voi merge pe ea toată viața!” Mă înfior și acum de aceste cuvinte, pe care le-am rostit în rugăciunea aceea. Că am ajuns să mă îndoiesc și că există Dumnezeu. După aceasta s-a întâmplat întâlnirea aceea cu femeia care, până la supărare, a stăruit de mine să merg la Părintele Arsenie, la Sâmbăta de Sus. Acum vedeam eu cum mi-a ascultat Dumnezeu rugăciunea. Nu m-a lepădat și m-a adus până la starea aceasta. Mi-a împlinit dorința, să văd un om al lui Dumnezeu care să îmi arate calea. Am zis: *Doamne, sunt un păcătos și un ticălos, dar îți mulțumesc că m-ai adus până aici!* M-am ridicat de la rugăciune. Trebuia să plec, să mai merg 24 de kilometri, până la Făgăraș, prin vreo trei comune, să prind trenul, ca să mă întorc la Brașov. Eram acum în serviciu, nu puteam să întârzii. Am mulțumit lui Dumnezeu. Și Îi mulțumesc și acum, pentru toate câte a făcut cu mine, că eu nu împlinisem ce îmi cerea credința cea bună și străbună, ci alunecasem în alte părți, în alte cărări, până pierdusem cărarea curată, care merge cu adevărat la Dumnezeu. Și slavă Lui!

M-am tot dus mereu pe urmă la Mănăstire. Când aflam prilejul, mă duceam. Dacă nu am fost de vreo sută de ori aproape, nu m-am dus niciodată! Și îndemnam și eu pe alții, și aceia, la rândul lor, pe alții, și ne ajutam, stăruiam unii cu alții.

„Eu nu fac slujbă de mântuială, ci de mântuire!”

Am plecat atunci acasă. Cu altă ocazie, alegea Părintele la spovedit. Era iarnă și lume multă nu era. Alegea patru-cinci cel mult pentru o zi întreagă. *Eu nu fac slujbă de mântuială* – spunea Părintele –, *ci de mântuire!* Și am așteptat și eu o săptămână să-mi zică și mie *Vino și tu!* Abia termina, de la nouă dimineața, când se termina utrenia, până seara, la vecernie, abia termina de spovedit trei-patru, rar câte cinci. Cu deosebire că dădea câte un ceas pentru masă. Și apă venea lume de prin sate și aducea prescuri. Câte un kilogram, câte două... Părintele Arsenie le lua și le împărțea. Rupea și dădea: *Na și ție, na și ție!* Pâine și apă erau îndeajuns. Am ajuns și eu, după o săptămână, adică săptămâna cealaltă, să mă cheme și pe mine Părintele. Apoi m-a luat de la început. Au trecut cam vreo două ceasuri. Mi le spunea, de parcă le citea de undeva. Parcă inima mea era o carte deschisă, în care era scrisă toată viața mea, cu toate păcatele mele. *Ai făcut și cutare, și cutare...* Pe urmă, după ce a terminat, mi-a zis: *Te pregătești pentru Împărtășanie la Adormirea Maicii Domnului.* Mai erau câteva luni bune. Și am așteptat, și am tot așteptat, și m-am tot dus, și am tot venit, până a venit și ziua aceea. Mă întreabă: „*Ți-e dor de Sfânta Împărtășanie!*” „*Mi-e dor, Părinte!...*” Nu mă mai împărtășisem de nu știu când. Apoi, slavă Domnului, am fost atât de luminos, de liniștit, de bucuros...

Nu am putut menține mereu acea stare. Dar mila lui Dumnezeu m-a purtat prin toate. Nu mă pot lăuda că am slujit ceea ce am fost dator să fac, dar mulțumesc lui Dumnezeu pentru toate lucrurile. Că și când am căzut în vreun fel și musturarea Lui mi-a fost tot spre bine și spre bucurie.

A trecut, săracul Părintele, prin fel de fel. L-au arestat, l-au chinuit!... Pe 4 decembrie 1989 a fost înmormântarea. L-a chemat Ceaușescu – mi-a spus și mie cineva –, și i-a spus: *Măi popă, tu știi lucruri care se vor întâmpla mai târziu. Ce îmi spui despre mine?* Și a răspuns Părintele: *Dacă vă spun, mă omorâți. Dacă nu vă spun, tot mă omorâți. Atunci mai bine vă spun. Veți fi împușcați amândoi la zid.* Când a auzit Ceaușeasca, a zis către gardieni: *Luați-l și faceți ce vreți cu el!* L-au chinuit până l-au omorât! Ce i-au pus în cârcă... Cumpăraseră Părintele Arsenie o casă la Sinaia. Ei au spus că de aceea a cumpărat Părintele casa în Sinaia, pentru că are legături cu partizanii din munți. Nici vorbă nu a fost, pentru că el nu a făcut niciodată politică. Neavând ce scoate de la el, l-au bătut până când a murit. Pe 4 decembrie 1989 a fost înmormântarea, pe 25 decembrie, același an, au fost împușcați Ceaușeștii.

„Va trece tăvălugul roșu peste toată țara”

Eram odată, în '43. Armatele noastre erau cine știe unde în Rusia. Și vine Părintele Arsenie la Brașov și ține o predică. Și spune așa: *Numai o pocăință sinceră, de la tot poporul, va mai face să întoarcem ceea ce se va abate peste țară!* Și a adăugat, după o pauză mică: *Dar va trece tăvălugul roșu peste toată țara.* Asta a fost în 1943, când armata era departe-depart. Cine se gândea că se vor întoarce înapoi, până la Iași, armatele rusești? A fost o vânzare în armata germană și s-a ajuns unde s-a ajuns. Și așa a fost. A fost încă o încredințare, deplină, asupra mea, a tot ceea ce se întâmplase cu mine până atunci, cu privire la tot ce ne învățase până atunci.

Părintele Arsenie a fost un om al lui Dumnezeu pentru țara noastră, pentru poporul nostru, pentru Biserica noastră. Slavă Domnului, El mi-a făcut parte de oameni sfinți în viața mea. Și nu știu cum voi răspunde în fața lui Dumnezeu pentru toate câte mi-a dat! Știu și mă recunosc că sunt un biet păcătos, mai mult ca toți, însă dacă nu a înlăturat pe toți păcătoșii câți au venit la El, poate nici pe mine nu mă va lepăda. Pentru că e mare lucru să fii lepădat de Dumnezeu. Sau chemat de El. El cheamă pe toți, dar nu toți Îl primesc. Unii se leapădă de El.

Romeo PETRAȘCIUC

Bogdan Juncu

Făgăraș, jud. Brașov

„Eu nu pot să-i spun acestui minunat om al lui Dumnezeu altfel decât așa: Sfântul Părinte Arsenie Boca!”

A pierdut o familie, însă a câștigat Cerul

Pe domnul Bogdan Juncu l-am întâlnit undeva în miez de iarnă, într-o după-amiază cu multă zăpadă și fulgurație de alb. În foaierea casei sale din Făgăraș, în jurul unui șemineu pâlpâind a bucurie, Bogdan Juncu mi l-a adus pe Părintele Arsenie Boca atât de aproape, cum puțini cred că reușesc să o facă...

Și aceasta, pentru că Bogdan știe că Părintele Arsenie – Sfântul, cum cu atât mult drag îi spune el –, de Acolo, de unde e, orânduie mereu dor și binecuvântare către fiii săi duhovnicești.

Pe Părintele Arsenie Boca l-a întâlnit, prima oară, în 1983. Și aceasta, după un cumplit necaz, în care nimeni și nimic nu îi mai puteau aduce liniștirea. Bogdan Juncu era un tânăr plin de viață, cu principii sănătoase și bine consolidate. Teleormănean de loc, cu tatăl ofițer în cadrul Ministerului Apărării Naționale, ajunge – cu lucrul tatălui – în Făgăraș. Aici se căsătorește și, la puțină vreme, în căminul lor se ivesc doi copilași, care vor deveni de acum sens și deplinătate a familiei lor.

Din când în când, foarte rar, de altfel, lui Bogdan Juncu îi plăcea să iasă la vânatoare. Avea permis pentru purtare de armă și, când simțea că grijile îl năpădesc cu totul și avea nevoie acută de a scăpa cumva de ele, de a se elibera, oarecum – măcar pentru o vreme, cât să se remonteze pentru a-și relua viața în forță –, mai obișnuia să se liniștească ieșind la vânatoare.

Într-una din zile, îi spune soției: „Uite, tu, fată dragă, eu în ziua cutare îmi iau liber. Te rog frumos, dacă vrei, ia-ți și tu liber și stai cu copiii până seara, când vin eu de la vânatoare. Dacă se poate...” „Da, cum să nu! Se poate!”, îi răspunde soția.

„Domnule – își continuă Bogdan Juncu povestirea –, plec în ziua stabilită, la ora cinci dimineață, și mi-am propus să rămân așa, prin pădure, până pe la patru după-masa. N-am putut să stau până la patru însă! Dacă mă întrebi de ce, nu pot să-ți spun! Cert este că am simțit în toată ființa mea, fără să pot să îmi explic de ce, că trebuie să mă întorc acasă. Nu știam de ce – că timp aveam, vremea era foarte bună. Și m-am întors acasă, dar în loc să ajung pe la patru-cinci, la ora 12 am fost acasă. No, și atunci, domnule, așteptam copilașul. Unul dintre ei, feti-

ța, care era mai mică, avea obiceiul ca, atunci când auzea că se umblă la ușă, să fugă și să strige: *tati, tati, tati!* Știa că vine tati... De data asta, nu am mai auzit *tati, tati, tati*. Și, când am deschis ușa..., casa era *vraiște!* Mobilierul era luat, copiii nu mai erau nicăieri. Măi, omule, dar ce o fi în casa mea? Dar unde sunt copiii? Unde este ea, soția? Nicăieri! Am început să tremur, că mă gândeam la toate ororile posibile! Undeva, în camera mică sau dormitor, era ușa aproape închisă și zic: *Doamne, ferește, oare cum o gălesc?! Mă duc să o văd acolo, moartă?! Tot felul de prostii îmi imaginam... Deschid ușa încet-încet. Nu, nimic, nimeni! Doar un plic pe masă, o scrisoare lăsată de mama copiilor, prin care mă înștiința că a plecat, că ce o făcut o făcut bine și să nu mă duc după ea. Ea era din Brașov. Eu tremuram tot. Zic: Măi, dar de ce a făcut-o? C-a făcut-o, a făcut-o, dar de ce a făcut-o?! Domnule, tremuram tot, de parcă eram bolnav de parkinson! Și nu exagerez când zic asta. Eram așa, cum să zic, pierdut!”*

Nenorocirea era cu atât mai mare cu cât, până atunci, niciodată, în familia lor, nu avuseseră loc certuri, situații grele, care să o poată determina pe soție să ia o asemenea decizie.

„Mergeam, bărbat în toată firea – și nu mi-e rușine să zic: zic, domnule, că asta am fost, prin aceasta am trecut! –, căutam străzi lăturalnice, să nu mă întâlnesc cu oamenii, își continuă istorisirea Bogdan. Stăteam pe dig, pe lângă Olt, plângeam și mă întrebam și Îl întrebam pe Dumnezeu: *Doamne, de ce mi s-a întâmplat mie asta? Pentru ce, Doamne?* Și plângeam când mă întrebam.

Eram într-o tulburare sufletească extraordinară, cu atât mai mult cu cât, repet, între mine și ea, mama copi-

ilor, nu a fost niciodată vreun conflict, nici măcar verbal, în așa măsură încât să o determine să plece de acasă. Cu atât mai puțin alte chestii... Nu aveam de la cine să cer un cuvânt de întărire, nu aveam pe nimeni care să-mi spună ce să fac. Eram pierdut cu adevărat! Până am vorbit cu unii, cu alții, cu preoți, cu oameni..., cum să spun eu?! Cu oameni inteligenți. Fiecare și-a spus părerea lui, dar nu m-a liniștit niciunul.”

Se spune că la capătul încercărilor posibile și imposibile, întotdeauna Îl regăsești, așteptând, pe Dumnezeu. Și pe Bogdan Juncu, după zile și nopți de chin și durere, îl aștepta, în dragostea Sa, Bunul Dumnezeu.

„Cineva mi-a spus așa: *Băi, Bogdane, caută-l tu pe Părintele Arsenie și du-te la el!*, își continuă Bogdan istorisirea. Și eu zic: *Măi, dar ce poate să-mi spună omul ăla?* Doamne, iartă-mă, dar îți spun ce am zis eu. Am zis: *Dar ce poate să-mi zică omul ăla mai mult decât mi-au zis ăștia cu care am discutat până acum?* Și el zice: *Măi, nu ai nimic de pierdut. Du-te, mă!* Și zic: *Bine, măi, bine!*

Nu m-am dus și am și uitat: ce să mă duc?! Nu mă duc, domnule, la nimeni! Că la câți am fost, nu mi-a zis nimeni ceva ca să se liniștească sufletul meu. Și-l iau martor pe Bunul Dumnezeu și tot Cerul că, deși nu-l văzusem în viața mea pe Părintele – subliniez asta –, într-o noapte, l-am visat. Și iată cum: se făcea că intram într-o cameră mare. În camera aceea, era plin de lume și în fața tuturor era Sfântul Părinte Arsenie Boca, iar eu eram ultimul. Abia intrasem. Și din mulțimea pe care o vedeam eu acolo, voiam să-l văd pe Sfântul Părinte, să văd măcar cum arată. Le vorbea oamenilor, dar nu știu ce. Știu doar că le vorbea. Și, la un moment dat, eu, căutându-l

cu capul și cu privirea, pe deasupra capetelor mulțimii, l-am văzut pe Sfântul Părinte că face un semn cu capul, mă arată pe mine cu degetul și zice: *Mă', tu, ăla de acolo, vino aici!*

M-a arătat pe mine și m-a chemat la el!

Domnule, m-am trezit: îmi bătea inima în moalele capului! Așa trăisem visul de real, încât nu am cuvinte să îți povestesc!

Vin acasă și îi spun mamei:

– Tu, mamă, eu l-am visat pe Părintele Arsenie că m-o chemat.

Și ea mă întreabă:

– Dragul mamei, cum zici că l-ai visat, că tu nu l-ai văzut în viața ta?!

Și eu îi spun îndată:

– No, stai să-ți povestesc cum l-am visat.

Și-i spun cu lux de amănunte mamei:

– Uite, măi, mamă, arăta așa, așa, așa, avea un costum maro pe dânsul, ochelari de vedere cu ramă aurie la ochi. Și mi-a zis așa: *Mă', tu, ăla de acolo* – nici măcar nu știam, la vremea aceea, cum se adresează Sfântul persoanelor cu care vorbea –, *vino încoace, mă', vino aici!*

Mama, drăguța, inspirată de Dumnezeu – fără greșală spun –, mi-a zis așa:

– Dragul mamei, dacă e așa, ne urcăm în tren și plecăm. Să știi că Părintele te cheamă...

Că nu întotdeauna îl găseai. De multe ori mergeai și te întorceai înapoi acasă fără să fi vorbit cu dânsul.

Domnule, ne urcăm în tren – n-am mai întrebat pe nimeni de-l găsim, de nu-l găsim – și mergem. No, dragul meu, eu îți spun și răspund înaintea lui Dumne-

zeu și a Sfântului Părinte Arsenie Boca de ceea ce spun: exact ca în visul meu a fost Sfântul Părinte în Biserică la Drăgăneascu! Diferența dintre visul meu și realitate era că în visul meu fusese o cameră foarte mare, nu o biserică, iar în realitate era biserica. Dar Sfântul Părinte era cu costumul acela maro pe dânsul, în care l-am visat eu, cu rama aceea aurie, cu care l-am visat eu... Domnule, am rămas uimit, perplex, de asemănarea formidabilă, până la cele mai mici detalii, dintre visul meu și realitate! Și acum îți spun ceva care pe unii, probabil, îi va surprinde: eu nu am văzut niciodată un om atât de frumos ca Părintele Arsenie! Domnule, sunt bărbat în toată firea, dar n-am văzut niciodată un om atât de frumos! Am văzut oameni frumoși, am văzut femei frumoase, bărbați frumoși, dar ca Sfântul Părinte Arsenie n-am văzut niciodată! Și mă simt obligat să mă explic într-un fel: nu e vorba numai de frumusețea lui ca om. Avea o frumusețe în adâncul lui, care emana în afara lui și se completa cu frumusețea chipului său și a structurii lui de om. Era ceva care, pentru mine, om de lume, era peste așteptările mele de a vedea, de a întâlni. Extraordinar de frumos! Și avea niște ochi Sfântul Părinte... Distanța dintre mine și Sfântul era de o jumătate de metru, deci l-am văzut foarte bine. Și, domnule, nu mă mai săturam privindu-i ochii care, într-adevăr, erau cum se spune – dar pe drept, domnule! – că, dacă-i vezi o dată, nu-i mai poți uita niciodată! N-ai cum! Nu numai că era albastrul ăla pe care nu știu dacă cineva îl poate descrie cu adevărat în realitate, care vedea dincolo de tine. Un albastru pur, un albastru curat, măi, oameni buni. Și acum vă spun ceva – atenție la ce spun! Fiind atât de aproape de dânsul, nesăturându-mă să-i

privesc frumusețea lui de om, mi-am zis ceva în mintea mea. Domnule, în mintea mea! Părintele privea undeva sus, într-un colț al bisericii, dar cu o privire rugătoare. Nu pot să descriu chiar exact, dar vă zic cum m-a dus pe mine mintea atunci. Părea că se uită la ceva extraordinar, la ceva ce numai el vedea, astfel încât în mintea mea mi-am spus așa: *Precis i se arată acum vreun Sfânt sau vreun înger Părintelui și îl înștiințează că l-am visat și că m-a chemat.* Părintele zâmbeste, se uită tot sus, acolo, și zice tare, în auzul tuturor, dar adresându-mi-se mie:

– Nu, mă', mă uit așa, ca pictorul, mă!

Deci eu numai am gândit-o, și el mi-a răspuns tare, în auzul tuturor. Sigur că m-a luat cu fiori, că știam că mi-a zis mie, că era în fața mea, chiar dacă nu se uita atunci la mine. A mai stat puțin, se uita tot acolo, sus, în colțul acela al bisericii, după care m-a privit pe mine. Și a făcut un gest care a uimit pe toată lumea, pe mine și mai mult chiar, pentru că lumea vorbea în spatele meu, auzeam atâtea glasuri care spuneau: *Uite, dragă, cum îl ține, uite, dragă, ce îi face!* Eu mă minunam de minunarea lor, a oamenilor: *Măi, dar ce se minunează lumea așa, că, la urma urmei, ce îmi face?! Sfântul Părinte își luase mâinile sale și și le pusese pe mâinile mele, așa, de la umeri în jos, și nu și-o dat drumul, nu și-o luat mâinile sale de pe mâinile mele până nu o terminat să-mi spună tot ce o avut de spus referitor la viața mea.*

Și a zis așa, în timp ce, cum ți-am spus, ținea mâinile sale pe mâinile mele:

– No, măi! Care e baiul?

Domnule, încă o dată și pentru a nu știu câta oară îți spun: nu mă săturam să-l privesc, nu mă săturam să văd

chipul lui! Ochii aceia extraordinari! Și am zis eu, în mintea mea, înainte de a mă porni să-i povestesc: *Doamne, ce ochi frumoși are Părintele!* Ar fi trebuit să-mi fie destul ca să-mi dau seama că Părintele știe ce gândesc, dar Părintele zâmbește și zice: *Mă!* și iară mă lua așa de mâini și mă frământa în mâinile sale. Lumea iarăși se minuna...

Fac aici o precizare pe care e musai să o fac, chiar dacă ar surprinde întreaga lume! Părintele mi-o zis așa:

– No, mă, spune, mă, care e baiul?

Dar, înainte de a mă lua pe mine la vorbit, la sfătuit, o vorbit cu o femeie. O vorbit, vorba vine. O moldoveancă. Mi-am dat seama că e moldoveancă, pentru că mie îmi plac moldovenii așa, în graiul lor, după dialect. Femeia aceea o scos o fotografie din poșetă, i-a dat-o – era fiica ei – și i-a zis:

– Părinte, uitați, asta e fata mea. Ce să fac? Să o mărit sau să nu o mărit? Ce ziceți?

Dar Sfântul, ca din trăsnet, a strigat:

– Ieși, mă! Drumul! Eu nu sunt vrăjitor, nu sunt ghicitor!

Pe moment, atunci, n-am știut de ce o avut reacția asta Sfântul Părinte. Abia mai târziu mi-am dat seama de ce i-o zis așa. Săraca femeie, în neștiința ei sau în puțină ei știință, de acolo de unde venise, le-o fi zis consătenelor ei că: *Uite, mă duc la ghicitorul ăla, la vrăjitorul acela, să-mi zică ceva de fată...*

Sigur că și eu plecasem de acasă cu o fotografie unde eram eu, mama copiilor și copilașii, că așa mă sfătuisese mama. Dar, văzând ce i-a spus femeii de dinaintea mea, mi-am zis: *Nu i-o arăt pentru nimic în lume, că mă dă și pe mine afară!*

Și îi spun:

– Părinte, uitați ce am pățit: m-a lăsat soția, a plecat de acasă în lipsa mea, mi-a luat lucrurile... Mi-a lăsat un plic pe masă cu o scrisoare în care mă înștiința că ce a făcut a făcut bine și să nu mă duc după ea. Ce să fac? Ce mă sfătuiți să fac?

Și Părintele zice:

– Da, măi, ce ți-o zis ție, măi, înainte de a pleca?

– Părinte, ea tot îmi spunea în ultimul timp că e sătulă de viață, dar nu știu de ce zicea așa, i-am răspuns eu.

– Măi – zice către mine –, n-ai tu la tine o fotografie cu ea? Așa, măi, numai așa să o văd, mă, ca pictor, mă.

Păi, când m-o luat așa, i-am dat-o, deși înainte avusesem acea reținere că, dacă i-o arăt, poate mă dă și pe mine afară, ca pe femeia aia. Totuși, mi-am făcut curaj și, la un moment dat, i-am zis:

– Ba da, Părinte.

– Dă-o, mă, încoace.

Se uită.

– Și ce ți-a zis, mă?

– Că e sătulă de viață. Dar pricina pentru care o plecat nu o știu.

Și Părintele, după ce o privit bine fotografia, intens de tot, vreo două-trei minute, mi-a zis:

– Minte, mă, minte! Astea-s două femei cu mintea goală. Și știi care?

Apăi clar că nu aveam de unde să știu, că femeie era numai ea în fotografie.

– Nu știu, Părinte.

– Ea, mă, și cu mă-sa. Dar lasă, mă, că va veni o vreme în care va da socoteală pentru tot ce a făcut.

Înainte de a-mi da fotografia înapoi, îmi zice așa:

– Mă, se va îmbolnăvi, mă, rău de tot!

Mi-a dat fotografia înapoi, m-o luat din nou de mâini și o început să-mi spună ce să fac cu viața mea și cum să fac cu viața mea.”

L-am întrebat pe domnul Bogdan, peste ani, ce mai știe de soție. „Fosta mea soție s-a recăsătorit de două ori. De la toți bărbații a luat bătaii cumplite. Știu că nu este bine deloc.”

„Lasă, mă', principiile, tu ascultă ce spun eu!”

Imediat după acest episod, Părintele Arsenie îi spune domnului Juncu:

– Mă, vezi, să nu cumva să te apuci să bei!

„Ei! Eu beam, cum să zic, ca omul..., un pahar la cine știe ce eveniment; niciodată nu am fost un încrâncenat în băutură, își continuă el povestirea. Dar eu, mai sigur, așa, mai sfătos, de data asta, am zis:

– Păi, Părinte, eu nu beau din principiu!

Dar el mi-a spus:

– Lasă, mă, principiile, tu ascultă ce spun eu!

Bun. Am venit acasă. La aproximativ vreo două luni după aceea, nu spre mirarea mea, ci spre împlinirea cuvântului Sfântului, am început să beau... Eu, care nu beam! O bere pe zi, două, trei, patru, până la *marea performanță* de cinci beri pe zi. Și încă îmi mai cerea *supapa*, că mai voiam să mai beau. Până într-o dimineață...

Într-o dimineață de iulie a anului 1983. Dragul meu, niciodată nu mi-am propus să mă las de băutură! Domnule, niciodată! În dimineața aceea de iulie 1983, însă, eram treaz lumină. Un lucru foarte ciudat pentru mine: cu o zi înainte nu băusem, deși până atunci beam

în fiecare zi. Și am auzit glasul Sfântului Părinte Arsenie Boca în casa mea, lângă mine, mai clar decât mă auzi pe mine dumneata acum:

– Mă! Mă! Mă!

De trei ori mi-o zis așa, iar mie mi s-a tradus în mintea mea cum spun eu: *Măi, să încetezi să bei, mă!*

No, dragul meu, de atunci, din iulie 1983 – suntem, iată, în 2012 –, niciodată nu am mai băut nici măcar un strop de alcool! Domnule, niciun strop! Nu contează evenimentul – e ziua mea, e ziua lui, e ziua nu știu cui, e An Nou, Paști, Crăciun –, nu contează! Niciun strop de alcool!

Dar n-am nici cel mai mic merit, măi, oameni buni, aici! Nici măcar cel mai mic. Nu mi-am propus să mă las de băutură. Dacă mă întrebi: *Păi cum e posibil?*, eu zic așa: *Întrebați-l pe Sfântul, că eu nu știu! Eu știu că de atunci n-am mai băut...*

Un lucru care trebuie spus neapărat: acei ochi frumoși, albaștri, ai Sfântului Părinte, pe care, așa cum am zis, nu mă săturam să-i privesc, s-au preschimbat deodată, în timp ce se uita la mine cu privirea dânsului, extraordinară! Nu puteai să ascunzi nimic de dânsul, nu, mai bine spuneai tu tot, cât erai de ticălos, că, dacă nu, îți spunea dânsul și te făceai de toată minunea. Cel puțin așa, când spuneai tu, și dacă te muștra, când plecai de la dânsul, plecai împăcat sufletește.

La un moment dat, albastrul acela al ochilor s-a transformat; nu mai erau albaștri, se făcuseră negri și, uimindu-mă de ceea ce văd, zic în gândul meu: *Păi Părintele nu mai are ochi albaștri, acum îi are negri!* Dar Părintele iară a zâmbit la mine și cu mâinile sale pe mâinile mele a

zis: *Măi!*, ca și când ar fi spus: *Măi, eu știu ce gândești tu! Eu știu tot ce gândești tu!*

La scurt timp după aceea, în timp ce îmi spunea ce să fac cu viața mea, iarăși s-au făcut albaștri ochii săi și eu mi-am zis: *Doamne, acum iarăși sunt albaștri!* Nu întâmplător am făcut această precizare. Atenție la ce povestesc.

După cum ți-am zis, îndată ce am auzit glasul Sfântului, am încetat să mai beau și, după o vreme, m-am hotărât să încep o viață pe care, până atunci, am crezut-o puțin de domeniul științifico-fantasticului: să fiu mai reținut în cele lumești, să fiu mai mult cu rugăciunea, cu citirea cărților sfinte, să fiu, într-un cuvânt, mai aproape de Dumnezeu. *Domnule, hai să duc și eu o viață așa. Să încerc să o duc..., că eu știu dacă pot?! Dragul meu, eu îți spun cu mâna pe inimă – nu cu mâna, ci cu mâinile pe inimă –, înaintea Cerului, că pe Dumnezeu Îl știu nu din cărți, deși mi-s de mare folos. Dar pe Dumnezeu nu-L cunosc de acolo. Eu pe Dumnezeu Îl cunosc din mila Sa, prin descoperirea pe care mi-a făcut-o, prin care am cunoscut existența Sa, bunătatea Sa cu adevărat de neimaginat din punct de vedere uman. Cât de bun poate să fie Dumnezeu și cât de minunată e toată lucrarea lui!”*

„O să te punem la încercare”

De acum, Bogdan Juncu își începe o viață total nouă, cu Hristos. Iar Sfântul Părinte Arsenie Boca îi va fi normă și ajutor de nădejde pe Cale.

„Dragul meu, cum tot îmi duceam viața așa, trăiam într-o sărăcie aproape lucie. Aveam părinții în viață, aveam frați, dar din firea mea – și într-un fel m-a ajutat

mult încăpățânarea aceasta – n-am vrut să cer nimic de la nimeni! Îmi ziceam că, dacă e să mor de foame, să mor de foame, numai să nu cer. Dar duceam lipsă foarte mare. Lipsă de alimente și de toate celelalte. Era iarnă, abia începea să se imprimăvăreze. Dimineața, plecam pe jos, veneam pe jos, nu-mi permiteam altfel, n-aveam bani de mașină! Domnule, n-aveam bani de-un covrig, n-aveam bani de pâine! N-aveam cizme, n-aveam bocanci. Vezi-ți de treabă, era un lux ăsta! Aveam pantofi de vară, și ăia spărți amândoi. Mergeam pe jos, veneam pe jos de la serviciu. Când veneam, timpul se mai înmuia puțin – suficient cât să iau apă din plin la picioare. Și aveam o viață anume: mă retrăgeam acasă, n-aveam treabă cu lumea, mă odihneam o oră, apoi treceam la cele ale mele: citirea cărților sfinte, ale Sfinților Părinți, Scriptura, mă rugam. Asta era viața mea! Niciodată n-am fost răcit. Niciodată n-am fost răcit, n-am știut ce e aia răceală! Alții, care erau în blănuri, cu cizme îmblănite pe din afară, pe interior, erau răciți cobză adeseori! Eu n-am avut nicio problemă!

Ei, într-o zi, citind din Sfânta Scriptură, eram la Evanghelia după Ioan, capitolul 14, unde zice, printre altele, chiar Domnul nostru Iisus Hristos, că *cel care crede în Mine Eu voi veni împreună cu Tatăl și ne vom face locaș în inima lui, în casa lui*. Domnule, nu puteam să cred: cum e aia *de vine la mine Dumnezeu, în casa mea, în inima mea, să-Și facă locaș?! Domnule, nu puteam să cred, să înțeleg! Și mă frământam într-un fel, dar știam de la Sfinții Părinți, din cărțile pe care le-am citit – de aceea am și zis că m-au ajutat mult cărțile, dar că pe Dumnezeu totuși nu L-am cunoscut prin cărți – că, în momentul când începi să te rogi, orice gând îl dai deoparte. Ești tu*

și Dumnezeu, atât! Nu-ți mai imaginezi în mintea ta cum ar fi Dumnezeu, cum e un înger, cum e Maica Domnului sau mai știu eu cine... Nu! Nu e bine! De aceea și zice în Scriptură că lui Dumnezeu Îi plac acci închinători care se roagă în duh și-n adevăr. Domnule, după ce am citit capitolul 14 și ajunsesem la versetul de care am spus, am lăsat totul deoparte și-n gând mă frământam: *Măi, dar cum e asta? Să vină Dumnezeu la mine...* Icoane aveam, așa cum am și acum, că mi-s dragi, dar nu aveam obiceiul să mă rog înaintea icoanelor! Aveam un geam care dădea spre răsărit și acolo mă rugam. Stingeam lumina, aveam o candelă care zi și noapte ardea în continuu și așa mă rugam, cu privirea spre cer. Domnule, pot să-ți spun ceva și-o spun înaintea lui Dumnezeu: mi s-a dat să văd ceva în prima noapte când mă rugam. Am văzut cu ochii aceștia de tină lucruri extraordinare, pe care nu le-am zis la nimeni și cred că, într-un fel, bine am făcut că nu le-am zis, dar ce pot să zic și zic și cred că trebuie să zic, dacă tot am pornit, este că, în urma acelei vedenii de noapte, dimineața următoare simțeam o dragoste față de oameni de neimaginat și de neînchipuit și de nedescris, măi, oameni buni! Eu cred că acum pot să spun ce înseamnă a iubi fără diferențe de neam și de spiță, de cât e de bine îmbrăcat sau de prost îmbrăcat, fără să mă intereseze dacă miroase a deodorant frumos, plăcut, de *Farmec* sau, mai știu eu, a nespălat. Nu există așa ceva, domnule! Pe toți îi iubeam la fel! Nu exista iubire mai mare față de mama mea – Dumnezeu să mă ierte și măicuța mea –, decât față de omul pe care îl întâlneam pe stradă! Pe toți îi iubeam la fel, la aceeași intensitate. Așa iubire simțeam față de toți, încât îmi venea să strig în gura mare, ca ne-

bunul, pe stradă: *Vă iubesc, măi, oameni buni, vă iubesc din toată inima mea!* Domnule, numai când mă gândeam la oameni, la iubirea pe care o are Dumnezeu față de noi, de toți, îmi dădeau lacrimile! Și, în această trăire extraordinară – Slavă lui Dumnezeu pentru toate! –, m-am dus la Sfântul Părinte Arsenie Boca. Aveam nevoie de un asemenea om, pentru că zice chiar Cuvântul lui Dumnezeu că și dracul se transformă în înger de lumină. Nu poți să știi. Dacă n-ai bine inoculat de Bunul Dumnezeu acest duh al Dumnezeului celui Viu, să faci diferența dacă de la Dumnezeu este lucrarea sau e de la vrăjmașul, atunci poate fi rău de tine...

Și mă duc la Sfântul Părinte Arsenie Boca. Domnule, trăiam din plin evenimentul, trăiam iubirea aceea intensă față de toți oamenii și cred acum și zic: chiar se poate trăi acea iubire formidabilă de care zice Cuvântul lui Dumnezeu, care spune că dragostea adevărată suferă totul, iartă totul, îngăduie totul, nu se mândrește, nu se trufește, nu se mânia, nu vorbește necuviincios!... Domnule, cred că aceea e iubirea pe care Dumnezeu ne cere să o avem unul față de altul și pe care noi nu prea o avem. Nici măcar cea pe care o știm teoretic nu seamănă cu aceasta, cu atât mai puțin cea pe care o aplicăm practic. Și eu merg la Sfântul și zic așa, când ajung în fața dânsului:

– Părinte Arsenie, am venit la dumneavoastră nu să mă plâng de lucrurile astea pământești, lumești. Am și eu greutățile mele, dar nu pentru asta am venit la dumneavoastră.

Părintele se uită la mine și zice:

– Nu, mă? Și atunci pentru ce ai venit?

Și zâmbea. Mi-au dat lacrimile când am început să-i spun! Și i-am zis așa, printre lacrimi:

– Părinte, am venit să vă rog să mă ajutați să pot să țin credința în Dumnezeu până la moarte, că eu știu că este Dumnezeu!

Atât de mult i-a plăcut cuvântul meu... Fără să-mi fac textul de acasă, mi-am zis că o să-i spun Părintelui ce mi s-o arătat și dânsul va ști ce să-mi spună. Deci nu cu un text de acasă m-am dus, nici vorbă! Părintele – parcă acum îl văd –, domnule! Când am vorbit asta, eram acolo, la Drăgănescu, unde e Biserica pictată de Sfântul Părinte. Cum intri, pe dreapta, se aprind lumânări – dacă mai e și acum tot așa, cum era atunci – și pe stânga era o cameră. În acea cameră, era o măsuță, un scaun. Acolo ne băga pe câte unul. Iar când n-o mai putut, pe toată lumea, câte un grup întreg.

Și zice către mine Părintele:

– Mă! Frumos, mă!

De trei ori mi-o zis așa. Și apoi zice:

– Deschide ușa, mă, până la zid, da' tare să zici, ca să te audă toțiăștia de aici!

Era nu numai biserica arhiplină, ci și toată curtea.

Apoi, Părintele îmi spune:

– Mă, eu îți spun cum poți să ții credința: ține-o, mă, în inima ta și lasă tu propaganda aia pe care o faci la serviciu, că să știi că toți colegii tăi au început să te vorbească... Dacă noi, care suntem în drept să facem propagandă, nu suntem lăsați, apăi tu cine ești, mă?

Și zâmbea la mine...

Domnul meu, apoi mi-a zis un lucru – nici nu știu dacă e bine să-l zic, poate că nu e bine, că mi l-a zis mie... Dar ce cred că pot să zic, zic. Mi-o spus așa, printre altele:

– Mă, fii atent ce-ți spun, că mari încercări o să ai tu în viața ta, dar tu cu și mai multă putere să le înfrunți, mă!

Apoi, mi-a zis un lucru care m-a uimit și pe care nu l-am înțeles, desigur. Mi-a zis așa:

– O să te punem la încercare.

Sigur că n-am înțeles cuvântul. Nici eu nu l-am întrebat: *Cum adică, să mă puneți la încercare?* Nici nu mi-a trecut prin minte să-l întreb așa ceva.

Și Părintele m-o mai întrebat așa, printre altele:

– Mă, dar tu când te rogi, cum te rogi, mă?

Și am zis:

– Părinte, am și eu la mine în casă icoane la care țin tare mult, dar nu mă rog înaintea lor.

Eu spun sincer că mă așteptam să-mi dea vreo replică. Nici vorbă! Mă asculta.

Și zice:

– Da' cum te rogi, mă?

Și zic:

– Părinte, am un geam care dă spre răsărit și eu încerc să transpun în viața mea ceea ce zice Sfântul Apostol Pavel, că *eu spun bărbatului să se roage în orice loc, să ridice mâinile curate spre cer, neîndoielnice*, și așa să se roage la Dumnezeu.

Dar Sfântul Părinte, ca și cum ar fi fost lângă mine, zice:

– Cum, mă, așa cu mâinile?

Și își ridică brațele spre cer, așa cum mă rugam eu. Și eu confirm. Iar Părintele spune:

– Mă, să nu te mai rogi așa, că nici eu nu am curaj să mă rog așa.

Eu zic – și sunt convins că am dreptate – că Părintele a zis așa din marea smerenie pe care a avut-o dânsul.

Zice:

– Mă, nici eu nu am curaj să mă rog așa! Știi cine se roagă așa?, mă întreabă.

– Nū știu, Părinte!, îi răspund.

– Mă, numai oamenii despătimiți, numai pustnicii, numai ei se roagă așa! Și noi, preoții, în Sfântul Altar, în anumite momente de la Sfânta Liturghie. Tu, de acum încolo, să te rogi cu mâinile uitate-așa, mă, vezi cum îți arăt eu?

– Da, Părinte!, îi zic.

– Știi ce înseamnă asta?, mă întreabă.

– Nu știu, Părinte.

– Când oamenii fac așa cu mâinile, când și le împreunează așa, asta înseamnă smerenia ta, a omului, față de Dumnezeu.

Și mi-o zis ceva și-mi pare rău că mi-o scăpat de câte ori am fost la conferințe invitat, dar spun acum. A zis un lucru care pe mine m-a uimit de-a dreptul! De fapt, tot ce spunea dânsul era pentru a te uimi, dar și pentru a te vindeca, pentru a te lumina, pentru a te îndrepta.

Domnule, îmi zice așa, după ce i-am povestit de vedenie:

– Mă, să-I ceri lui Dumnezeu să-ți dea Duh dumnezeiesc, mă, nu Duh Sfânt! Duh duhmnezeiesc! Că Duhul Sfânt este o expresie simbolică a Duhului lui Dumnezeu. Tu să ceri cum îți spun eu, mă!

V-am redat cuvânt cu cuvânt ce mi-a zis Sfântul și vă pot spune că m-a luat din toată ființa un fior atunci, când am auzit! Așa mi-a zis Sfântul să fac!”

Oaspetele din Cer

Ajuns acasă, Bogdan Juncu aleargă la Părintele Teofil Părăian, la Mănăstirea Sâmbăta de Sus. Părintele îl întâmpină cu toată dragostea, așa cum numai el știa să o facă:

– Bogdane, ai fost la Părintele?

– Am fost, Părinte Teofil!

– Și ce ți-o zis, Bogdane?

– Păi poate că puteți să-mi tălmăciți dumneavoastră, că eu nu l-am înțeles pe Părintele.

– Dar ce ți-o zis, Bogdane?

– Păi o zis că mă va pune la încercare.

– Nu știu, Bogdane. Aia vezi tu.

Am venit acasă. După ani și ani de la sfatul Sfântului Părinte Arsenie Boca despre faptul că trebuie să-I cer lui Dumnezeu să-mi dea Duh Dumnezeiesc, și nu Duh Sfânt, care este o expresie simbolică a Duhului lui Dumnezeu, găsesc într-o carte despre Sfântul Siluan Athonitul cum Sfântul Siluan îi cere cuiva, unui credincios, să-I ceară lui Dumnezeu să-i dea Duh Dumnezeiesc. Domnule, nicăieri nu am găsit – atât cât am citit eu, puținul ăla –, în nicio carte, asemenea expresie decât din gura Sfântului Părinte Arsenie Boca, spusă mie – poate și la alții, dar atunci mi-a spus-o mie – și de la Sfântul Siluan Athonitul, care a spus-o cuiva, cândva, pe vremea aceea...

Sigur că este un subiect cu Duhul Sfânt care poate da o *porneală* la orice teolog, la orice duhovnic, la orice preot, la orice ierarh. Cine poate să o înțeleagă, să o înțeleagă! Eu nu am făcut altceva decât să redau cuvânt cu cuvânt ce mi-a spus Sfântul Părinte – niciunul de la mine, că mi-e frică –, pentru ca cine are minte să ia aminte și fiecare să facă ce crede el.

Ei, dragul meu, am venit acasă. Era ceasul 13:20, într-una din zile, după ce mi-a spus Sfântul Părinte că mă va pune la încercare. Și eram la mama, aici. La un moment dat, când s-a făcut ora 13:20, sigur că m-am ridicat – la 13:30 aveam autobuz care mă ducea la serviciu. Și zic:

- Mamă, am plecat, ca să prind mașina.
- Dragul meu, te conduc până la poartă.
- Cum vrei matale, dar eu știu poarta oricum, nu trebuie să te mai derañjezi.
- Lasă, dragul meu, că viu...

Când am ajuns în fața porții, Romeo, era ora 13:20, deci la prânz, într-o zi de vară, frumos afară, cerul era atât de albastru, că nu era pic de nor. Fără să am nicio explicație, m-am uitat spre cer. De undeva din înaltul cerului – și mi-e martor tot cerul ce vorbesc! –, un nor, o ceață – nici nu știu exact termenul, dar luați-o cum vreți –, un nor-ceață de culoarea albă cobora din înaltul cerului între stâlpul din fața casei și teiul ăsta pitic. O coborât între cele două și o făcut de trei ori un du-te-vino stâlp-tei-casă. Așa, de trei ori: stâlp-casă-stâlp-casă. Acum, eu știam că am probleme cu ochii...

Eram cu fața spre stradă, deci cu fața spre cer, cum am spus, iar mama era cu fața spre mine și mi-am zis:

- Domne, dar ce-i cu ochii mei?

Că mi s-a mai pus mie ceață din când în când, dar așa ceva niciodată n-am pățit! Dar mama zice:

- Ce-i cu tine, dragul mamei?

Zic:

- Nu știu. Văd ceva foarte curios!

Și dau să văd ce-i cu ceața aia, aici, lângă casă. Ei, de acolo, din ceața aceea, a apărut un tânăr. Domnule,

am zis: mi-e martor tot cerul de ceea ce afirm! Un tânăr – cum să spun eu –, care avea o față atât de minunată, atât de frumoasă! Albă, curată! Părea transpirată, că și când, vezi tu Doamne, cine știe de unde o alergat până aici. Tuns scurt – vă spun așa, cum pot eu să descriu – și îmbrăcat foarte simplu. A făcut o înclinare ușoară de cap, a zâmbit și a întrebat:

- N-aveți un loc de găzduit?

N-avea nimic în mâini. Mama zice:

- Dragă, n-avem, dar du-te aici, la cetate, că e un hotel.

El zâmbește și răspunde imediat:

- Am fost, dar n-am găsit niciun loc.

Eu îi spun mamei:

- Tu, mamă, găzduiește-l undeva aici, că la cât e casa asta de mare, găsești tu un loc.

Dar ea îmi răspunde:

- Dragul mamei, tu știi bine cum e taică-tău...

Eu mă îndrept cu privirea spre această – nici nu știu cum să-i zic, dar numiți-o cum vreți –, spre această ființă extraordinară și o întreb:

- De unde vii?

Se uită în ochii mei – să nu mă întreb ce am simțit, domnule! – și-mi zice:

- De departe viu.

Eu n-am fost mulțumit de *departele* ăsta, că nu știam localitatea, și accentuez:

- De cât de departe vii? Adică spune, mă, omule, de unde vii.

Ce înseamnă omul naiv, ca mine, așa! Zic:

- Cât de departe?

Răspunsul – dar cu privirea ținută în ochii mei – a fost:

– De foarte departe.

Eu îți spun exact expresia *aceluia*.

Am înțeles în mintea mea că-mi zice: *Ai înțeles tu bine de unde viu, de ce mă mai întrebi?! N-am mai avut curaj să-i mai zic nimic. Era cu ochii negri – acei ochi negri, asupra cărora am tras atenția în timp ce povesteam, acei ochi negri din Sfânta Biserică de la Drăgănescu, pe care i-am văzut în ochii Sfântului Părinte Arsenie Boca. Nu-mi inspira nici cea mai mică teamă, dar era ceva ce mă bloca! Nu pot să spun altfel, să nu greșesc, să nu se interpreteze altfel, cine știe ce minuni.*

Eu îi spun mamei:

– Tu, mamă, găzduiește-l undeva!

N-aveam putere să-i zic altceva, nu puteam să-i zic că am văzut sau am simțit ceva... Nu, nu puteam să îi zic așa ceva mamei.

Ea îmi zice:

– Dragul mamei, tu știi... Îmi pare rău, dar nu am unde!

Tânărul dă din cap ușor, ca mulțumire pentru bunăvoință, că am încercat, deși nu se poate, zâmbește și face doi pași. Dragul meu, am zis doi, nu zece, că poți să zici doi și doi să însemne șapte, opt, nouă, zece... Domnule, doi pași: unu, doi! Suficient cât să iasă din aria noastră vizuală. Iar eu îi spun mamei, dar fără să-i spun de ce:

– Tu, mamă, asta nu e om!

Ea mi-a răspuns:

– Dragul mamii, cum vorbești așa ceva?!

Dar se făcuse, săraca, albă ca varul la față! Cred însă că nici eu nu aveam altă culoare... Numai că avantajul meu era că nu mă vedea. Și mă întreabă mama:

– De ce vorbești așa?

Iar eu îi spun:

– Mamă, hai să vezi că nu e nimeni!

Domnule, nu era țipenie de om pe toată strada! Nu făcuse decât doi pași: unu, doi. Și am zis:

– Mamă, nu e om!

Ne-am uitat în jur, dar nu era nimeni!

Domnule, mă duc așa, bulversat de ceea ce mi s-a întâmplat, la Părintele Teofil și-i zic:

– Părinte, să mă iertați că vă deranjez!

Zice:

– Bogdane, prietenii adevărați – să îți minte! – niciodată nu se deranjează; ei totdeauna se aranjează. Zi-i, Bogdane!

Și îi spun:

– Părinte, eu protest!

Iar Părintele, tot așa, mai glumeț, zice:

– Păi, Bogdane, eu știu că un creștin se înțelepțește, nu prostește.

Zic:

– Da, Părinte, dar la mine se petrec lucrurile exact pe invers!

Mă întreabă:

– Dar de ce zici așa?

Iar eu încep să-i povestesc. Sigur că dânsului i-am povestit mai amănunțit decât povestesc în general cu oamenii. Mă așteptam să zică orice: și că am avut o iluzie optică în grup – adică eu cu mama – sau orice altceva. Am văzut că mă ia, mă strânge tare de mână – se făcuse la față vinețiu, trăia niște momente, după cât mi-am dat eu seama, deosebite – și zice așa:

– Bogdane, Bogdane!

Iar eu i-am zis:

– Părinte, atât de rău îmi pare! Eu nici nu știu ce a fost în capul ăsta al meu, că zici că-i gol. Să-i fi zis: *Domnule, știi ceva? Stai liniștit, uite, vino la mine, uite, dau un telefon la șef, că nu-i nicio problemă și vii la mine și stai o noapte la mine.* Care e problema?! Dar nu mi-a trecut prin minte!

Dar Părintele Teofil zice:

– Bogdane, Bogdane, nu-ți fă probleme, că nici nu venea. O vrut numai să vă încerce bunăvoința voastră.

Dar nu mi-a zis cine e, nici ce a fost, nici cum a fost! Dar spun eu acum – acum cred că pot să spun –, sunt convins că a fost Sfântul Părinte Arsenie Boca! Domnule, eu nu pot să-i spun acestui minunat om al lui Dumnezeu altfel decât așa: *Sfântul Părinte Arsenie Boca!*”

Celor care vin la Prislop, și pașii li se vor număra!

În cele ce urmează, vom reda câteva din minunile Părintelui Arsenie Boca, relatate de domnul Bogdan, așa cum le-a trăit el sau după cum i-au fost mărturisite de către cei care s-au bucurat de milostivirea Părintelui.

„Domnule, atâtea mărturii despre acest om nemai-pomenit și nemaiîntâlnit au fost, încât pot să zic și zic: Domnule, acest neam al nostru românesc a fost binecuvântat de Bunul Dumnezeu cu un asemenea om. Credința vine din auzire, așa spune Scriptura, nu?! Ei, Sfântul a fost Glasul lui Dumnezeu. Cine o avut urechi să audă, foarte bine! Cine nu, e treaba lui!

Dar când începi să-l minimalizezi, să-l ponegrești, să-l faci în tot felul, să-l eclipsezi, într-un fel, să dispară, nu se poate să nu o iei pe *cocoașă*, domnule. Nu există! Dumnezeu e drept și nu-l îngăduie pe omul care e prins

de păcat. Nu există să nu te sancționeze! Ca să te îndrepte, nu să te distrugă, e adevărat!

Uite, îți spun ceva, un moment de după moartea dânsului. De fapt, dânsul nici nu-i mort, ci e viu – e mai viu ca oricând! Chiar spunea dânsul – am auzit și eu asta: *Mă, acum vă ajut mai puțin, dar când va fi să trec Dincolo, mă, și în gând să mă chemați, că eu vă aud și o să vă ajut.* Apoi, mi-a zis un lucru extraordinar: că la toți cei care mergem la dânsul, și pașii ni se vor număra! Toți cei care vom merge la dânsul acolo, la Prislop.”

Izbăvită din moarte

Sora mea nu l-a cunoscut niciodată pe Sfântul Părinte. O auzit așa, din casă, când mai discutam cu mama despre el. Și i-am zis într-o zi așa:

– Tuțo, dacă vreodată ești la necaz, tu ține minte ce îți spun eu, dacă vrei. Dacă nu, e treaba ta..., uită! Dar dacă vei fi vreodată la necaz mare, de orice natură, tu strigă-l pe Părintele, roagă-l să te ajute! Și dacă nu vei fi ajutată... Uite, să nu crezi nimic din tot ce ți-am zis eu despre Sfântul Părinte.

Domnule, se duce la București – îl are pe fiul ei acolo, care lucrează în criminalistică. Își ia nepotul și-l plimbă prin parcul Herăstrău. Cu telefoanele mobile la ei, fiul îi spune: *Când e să vă întoarceți acasă, mă sunați și vin să vă iau.* Și, la un moment dat, soră-mea simte că i se face rău – dar rău că moare! Făcuse o tahicardie, îi bătea inima proteste... Nu mai putea nici să respire. Simțind că se duce, apucă, ia telefonul și așa, în disperare, îl cheamă pe fiu-său și îi dă niște puncte de reper, ca să poată să o găsească mai ușor în parc. Și îi spune:

– Hai, că eu mor!

El o întreabă:

– Că ai?

Dar ea spune:

– Nu știu! Nu mai pot respira!

Băiatul pornește repede spre parc, iar în drum într-acolo dă un telefon la niște colegi, la niște prieteni buni de-ai lui, care sunt doctori în București, oameni deosebiți, bine cunoscuți și recunoscuți în oraș. Printre ei era și un cardiolog. Și îi dă un telefon aceluia și îi spune ce e cu mama lui, în timp ce se grăbea să o ia din parc. Și îi spune prietenul acela:

– Măi, ia-o repede și adu-o la mine, că eu sunt chiar de gardă.

Lucru zis și făcut. O ia, o duce, îi face rapid o electrocardiogramă, îi găsește niște fibrilații foarte urâte la inimă și îi spune:

– Doamnă, din acest moment, nu mai părăsiți spitalul. Să vedem ce rezerve am, mă duc personal să caut și vă bag într-o rezervă. Nu vă faceți probleme, nu vă alarmați, dar trebuie să vedem ce e cu inima, că nu e în regulă.

În timp ce doctorul merge să vadă de rezerve, sora mea rămâne singură în cabinet. Plângea când îmi povestea asta. Și-mi zice:

– Măi, frate-meu, niciodată n-aș fi crezut că poate fi adevărat! Eram singură acolo, în cabinet, simțeam că mor, că nu mai ajung acasă și am zis așa – nu mi-e rușine să spun în fața oricui: *Părinte Arsenie* – nu i-a zis Sfinte Părinte –, *eu nu te-am cunoscut niciodată și nici tu nu m-ai cunoscut. Dar dacă este adevărat tot ceea ce se spune despre tine, te rog, fă-mă să mă fac bine și să pot să plec acasă.*

Și îmi spune:

– Măi, frate-meu, când am pomenit numele Părintelui Arsenie și am continuat: *Fă-mă să mă fac bine dacă e adevărat tot ceea ce se vorbește despre-tine*, am simțit că nu mai am nimic! În secunda aceea deja nu mai simțeam niciun bai.

Coboară doctorul de pe scări să intre din nou în cabinet și îi spune:

– Veniți, doamnă, că v-am găsit o rezervă bună.

Sora mea zâmbește, dar cu lacrimi în ochi – că era plânsă de disperare că moare până în momentul când a pomenit numele Sfântului – și îi spune:

– Domnule doctor, nu mai este nevoie, că sunt bine!

El i-a răspuns, mirat:

– Doamnă, acum zece minute v-am făcut electrocardiograma. Nu-i de joacă!

Ea a răspuns liniștită:

– Eu știu că nu e de joacă, dar mă simt foarte bine!

– Nu se poate!

– Ba se poate! Nu mai am nimic!

– Vă mai fac un EKG.

– Faceți-mi.

Nu mai avea, fraților, nimic! Doctorul i-a spus că e surprinzător, dar sora mea spune:

– Nu, nu! Nu e surprinzător nimic, domnule doctor! Eu înțeleg ceea ce dumneavoastră nu înțelegeți acum!

Nu i-a zis problema cu Sfântul, nu i-a zis nimic mai mult decât am zis eu acum.

Asta a fost acum trei ani, poate patru. De atunci, sora mea nu a mai avut absolut nimic, niciun simptom, absolut nimic!

Și acesta e unul din atâtea alte cazuri!

Taina celor trei lumânări

Ha! să-ți spun un lucru extraordinar. În memoria Sfântului, cei de la Editura *Agaton*, domnul Cișmicleanu și echipa sa, s-au hotărât și m-au chemat și pe mine să mergem să ridicăm o cruce mare între poalele muntelui și chilia de la Sâmbăta, unde a locuit Sfântul Părinte. Și, din grupul acela, erau și doi brașoveni, unul care a și sculptat crucea aceea minunată care a fost comandată și încă unul, care venise cu el, un tânăr de 38 de ani. Și fiți atenți ce îmi povestește omul, auzind că eu l-am cunoscut pe Părintele. Tânărul din Brașov îmi zice:

– Domnule Bogdan, eu sunt om la 38 de ani. Mi-a plăcut viața, mi-au plăcut femeile, băutura, dar eu n-am tăgăduit niciodată existența lui Dumnezeu. Nu, eu n-am zis asta niciodată, dar tot îmi vedeam de ale mele. Și acum, în ultima vreme, am tot auzit despre Părintele Arsenie și am început să citesc câte o carte, apoi alta, în memoria Părintelui Arsenie. Și într-o zi m-am hotărât să merg la Prislop. Și m-am dus.

Am ajuns acolo pe seară. În fața mea era un om care a aprins trei lumânări și a stat pe o băncuță, acolo, lângă mormânt. Am stat și eu pe acolo, am văzut cine mai vine, cine mai pleacă. Mă învârteam pe acolo, mă uitam la om, m-am uitat la lumânări când le-o aprins și, după vreo oră și jumătate, am văzut că două din cele trei lumânări se mai mistuieră. Una, nu. Acea părea că atunci fusese aprinsă.

Iarăși se învârte, se sucește, se învârtește și, după vreo patru ore, acea lumânare era tot de parcă în acel moment ar fi fost aprinsă. Celelalte două arseseră binișor deja. Și omul de pe bancă îl vede pe tânărul acesta, se uită la el și

zâmbește. Acesta o prins curaj când a văzut că este privit și că străinul îi zâmbește, astfel că a întrebă:

– Nu te supăra, vreau să te întreb ceva.

– Cu drag, cum să nu.

– Domnule, m-am uitat la tine mai devreme și am văzut că ai aprins trei lumânări.

Omul confirmă, zâmbind.

– Domnule, una dintre ele e nemistuită! Celelalte două uite cât sunt de mistuite.

– Domnule, dacă vrei să vezi un lucru și mai minunat decât ceea ce îmi spui mie acum, dacă vrei, stai cu mine toată noaptea, până dimineată la ora opt. Dimineată la ora opt vei vedea că oricum acestea două nu mai există și aceea una e ca și cum aș fi pus-o acum și arde. Și la ora opt fix se stinge!

– Domnule!... Lasă-mă, domnule!

– Domnule, stai cu mine?!

– Stau, domnule, să știu că pățesc orice!

– Nu pățești nimic, stai liniștit cu mine aici.

Și-acum spun taina celor trei lumânări. Domnule, la ora opt fix, lumânarea s-a stins și era nemistuită! Celelalte două nu mai existau. Și îi spune tânărul:

– Domnule, acum explică-mi! Eu nu l-am cunoscut pe cel ce e înmormântat aici. Am auzit despre dânsul și faptul că l-am cunoscut prin cărți m-a determinat să vin până aici.

– Domnule, uite care e taina: eu aici când vin, vin să-i mulțumesc pentru că m-a ajutat într-o problemă extraordinară de grea din viața mea și i-am spus că atât timp cât trăiesc și sunt sănătos, în fiecare an voi veni și voi aprinde trei lumânări. Și, în timp ce le aprind, mă gân-

desc la persoana pentru care o aprind. Nu întotdeauna zic că prima e pentru Părintele Arsenie. Zic: asta e pentru familie, asta e pentru toți cunoscuții mei și asta, pentru Părintele Arsenie. Sau prima e pentru Părintele Arsenie sau a doua. Aceea care mă gândesc eu că e pentru Părintele Arsenie, aceea rămâne până la opt dimineață nemisrăuită deloc și apoi se stinge singură.

Și îmi spunea tânărul acela cu lacrimi în ochi:

– Domnule Bogdan, am văzut cu ochii mei! Că dacă îmi spunea altcineva, nu credeam! Dar cu ochii mei am văzut asta! Atunci, m-am convertit cu adevărat și am zis: este Dumnezeu și există Sfinți ai lui Dumnezeu! Și că acolo, în mormântul acela, al Părintelui Arsenie Boca, acolo, într-adevăr, e trupul unui Sfânt. Nu se poate altfel explica.

Domnule, dacă mie mi-au plăcut femeile, și băutura, și viața, ei, acum, chiar dacă îmi place ceva, nu mă mai gândesc cu patimă în niciun caz. Singurul lucru pe care mi-l doresc, dacă va fi să fie – dacă nu, să nu fie! –, este să îmi găsesc o soție, dar nu să le probez până a fi să mă însor, ci să pot să îmi fac familia mea, în curăție. Asta e tot, pentru că știu că Dumnezeu există! E un lucru extraordinar!

Fotografie / fotografii

Întâmplări cu Sfântul Părinte Arsenie Boca sunt multe care se leagă de un om, Moraru Gheorghe, un om la 75 de ani, care l-a cunoscut pe vremuri pe Sfântul Părinte Arsenie. L-a văzut de două ori, mi se pare. Și iată ce pățește: după ce Sfântul Părinte se duce către Dumnezeu, la nu știu câți ani, acest Gheorghe Morar îi spune vărului său:

– Băi, vericule, hai să mergem la Prislop!

S-au dus amândoi la Prislop, la mormântul Sfântului, și îi spune vărul lui Gheorghe:

– Măi, vericule, eu mă duc până jos, la pangar, să îmi iau ceva ca amintire că am fost la Prislop.

Și mai zice:

– Măi, dar tare mult aș vrea să găsesc o fotografie cu chipul Părintelui.

– Du-te.

– Nu vii?

– Nu viu. Uite, te aștept aici, la mormânt. Nu plec de aici până nu vii tu.

Și asta, vărul, cam întârzie o țară. Iar când vine, vine bucuros și spune:

– Uite, fii atent. Am căutat și n-am găsit poză așa cum am vrut eu: o fotografie numai cu chipul Părintelui, dar format cam 6/4. N-am găsit. Dar întâmplarea face că o venit chiar atunci o maică și eu i-am zis ei că îmi pare tare rău că mi-a zis maica de la pangar că nu are asemenea fotografie. Și m-a întrebat maica aceea care trecea pe lângă mine ce caut, că auzise că am spus că-mi pare rău. Și i-am zis că îmi doresc o fotografie numai cu chipul Părintelui, de mărimea 4/6, s-o port la mine. Și îmi zice maica: *Stați aici, mă așteptați, că v-o aduc eu*. Și s-o dus maica și, uite, mi-a dat și mie una.

Și Gheorghe zice:

– Măi, vere, dă-mi să văd.

Tot ceea ce-ți povestesc acum se petrecea în fața crucii mormântului Sfântului. Când i-a întins fotografia să se uite la ea, aceasta cade lângă crucea Sfântului. Gheorghe se apleacă, ia fotografia și o șterge de praf. Era vara, era

cald. O scutură, pe o parte, pe cealaltă apoi. Și vede că, în loc să fie o fotografie, erau două. Și Gheorghe întreabă:

– Măi, vericule, cum ai zis că e una?! Că uite că sunt două.

Și vărul său zice:

– Eu nu știu, că mie una mi-a dat! Poate or fi fost lipite...

Asta a fost explicația lor. Fără minuni, fără interpretări de alt gen...

S-au dus acasă. Când au ajuns acasă, nevasta lui Gheorghe Morar zice:

– Măi, bărbate, ai fost la Părintele la mormânt, nu?

– Am fost, tu, femeie, sigur că am fost!

– Și ce ai adus de acolo?

– Ce să aduc?! N-am adus nimic. Mi-a dat numai vărul o fotografie cu chipul Părintelui, că i-a dat o maică o fotografie, dar vor fi fost lipite precis una de cealaltă, că atunci când o întins-o, ca eu să o iau să mă uit la chip, a căzut lângă crucea Părintelui. Eu m-am ridicat, am luat-o, am șters-o de praf pe o parte și pe alta și în loc de una erau două.

– Hai, măi, omule! Dă-mi să văd și eu.

– Uită-te. Dacă nu mă crezi pe mine, întreabă-l pe el.

Domnule, când a scos din buzunar să îi dea fotografia, erau iar două, nu era una!

– Hai, măi, că asta e prea de tot! Două înțeleg că erau lipite, dar trei?! Nu se poate! Tu, femeie, cheamă-l pe vărul, că dacă nu, mă duc la el.

– Lasă, măi, omule, dar cum îți poți explica?

– Tu, eu am zis că au fost lipite, dar dacă au fost trei, iacătă, apai nu știu ce fel de lipitură o fost aia de nu am sesizat niciunul că e prea groasă fotografia. Ce știu eu, ia-o cum vrei tu.

Dar soția zice:

– Măi, omule, dă-mi mie una.

– Ia una, ce să fac cu amândouă?! Ia una și pe cealaltă o păstrez eu.

Omul își bagă în buzunar fotografia, ea își ia fotografia aia care a apărut așa cum a apărut și o pune rezemată de o vază de flori în cameră. No, vin două rude de-ale lor, care o întreabă pe soție:

– O fost Gheorghe al tău la Prislop?

– O fost, măi.

– Și-apai ce o zis?

– Ce să zică?! O fost fain...

– Păi și ce o adus de acolo?

– N-o adus cine știe ce.

– Dar ce o adus?

– Păi uite, o fotografie cu Părintele Arsenie, dar or fi fost lipite între ele, că o zis că o fost una, dar o fost două, ba au fost trei, de fapt, că una e la vărul-său.

– Tu, femeie, uite, eu tot am vorbit cu bărbatul meu, pe drum, venind încoace, de Părintele Arsenie și chiar ziceam că am vrea să avem și noi o fotografie, să o purtăm la noi.

– Măi, eu nu pot să v-o dau, dar pot să v-o arăt, dacă vreți.

– Ia, arată-ne-o.

Și când o ridică..., mai găsește încă două! Măi, omule, atunci s-au speriat toți! Nu mai că să vezi, că lipite, că nelipite... Acum nu mai ținea! Ce lipituri?! Nu există explicație, decât cu adevărat minune de la Sfântul Părinte! Asta, să leșine, nu alta! Nu se poate așa ceva! Îl strigă ca disperata pe bărbatul ei, care era în curte:

– Măi, Gheorghe, vino încoace, să vezi ce s-a întâmplat!

Dar, săraca, abia respira de emoții. Și el când vine, îi arată:

– Uite încă două, pe lângă aia.

– Cum, tu, femeie?!

– Nu știu!

No, vezi?! Și le-o dat celelalte două oamenilor care își doreau tare mult să îl aibă și ei pe Părintele Arsenie.

Cu Părintele Arsenie, la examenul de șoferi

Mă duc la școala de șoferi să dau examen. Problema e că eu nu am mai prins timpul cu treizeci de ore, ci fusese ră redusă la douăzeci de ore. Și am zis așa la un moment dat: *Eu îl am pe Sfântul Părinte, nu plec fără el. Îl am lângă mine mereu.* Când m-am dus la examen, se dădea mai întâi sala, apoi poligonul și traseul. La șoferit îmi plăcea să bag viteză. No, la sală mi-o dat chestionar maiorul Crețu, că el era la circulație atunci, la Brașov. Și a zis:

– Nimeni să nu aibă nimic pe bancă, decât pixul sau stiloul. Atât! Și eu vin și vă dau chestionarele.

De unde! Eu aveam chipul Sfântului, mărime 4/6. L-am pus în fața mea, m-am rugat la Sfântul și am zis așa: *Sfinte al lui Dumnezeu, te rog din toată inima, ajută-mă să iau examenul, și dacă nu o să am mașină în viața mea. Vreau numai să iau carnetul!* Și am lăsat icoana pe bancă, nu să mă feresc că mă vede polițaiul.

Vine polițaiul, îmi dă chestionarul, se uită la chipul Părintelui – nu mi-a zis nimic, absolut niciun cuvânt, nici cine e, nici de ce e pe bancă. S-a uitat și a tăcut. No, la cronometru, la sală. Pac! Aveam treizeci de minute. Bine. Eu am intrat printre primii, așa a fost să fie. Și am

făcut 26 de puncte din 26. Dar nu că eram eu cine știe cât de bun – pur și simplu, așa a fost!

Zice polițistul:

– No, acum hai să te vedem la poligon!

Erau cinci polițai. Așa de bine am făcut, că dacă m-ar fi pus de un milion de ori, cred că niciodată nu îmi mai ieșeau așa. Mă minunam, domnule, parcă nu conduceam eu! Sigur că poți să interpretezi cum vrei, dar eu zic ce am simțit eu! Și zice polițaiul:

– O, dacă ai fost așa de bun la sală și la poligon, mu-sai trebuie să fii și la traseu!

Și eu, ca să arăt vitejia mea și cât de grozav sunt eu, cât e Făgărașul de mic – de parcă ar fi o comună mai mare –, bag viteza a patra. Dar maiorul care era în dreapta mea, maiorul Crețu, zice:

– Mai încet, mai încet, că mai sunt și copii pe aici!

Într-un cuvânt, l-am luat! Carnetul îl am, dar mașină n-am avut niciodată! E exact cum m-am rugat: să mă ajute să-l iau, și dacă ar fi să n-am mașină în viața mea.

Ei, sunt lucruri extraordinare, dar câte n-ar mai fi de spus!

Tainicul părinte Nicolae...

Uite, la Oradea, când am fost invitat la o conferință, crede-mă că încă mai aveam dorință să vorbesc, deși vorba multă e cam sărăcia omului, chiar dacă vorbești despre lucrurile mari, lucrurile deosebite. E bine totuși să ai o măsură în toate, să nu exagerezi în nimic! Domnule, patru ore am vorbit acolo! A mai vorbit un preot bătrân – a fost pentru prima dată când am auzit un preot în public

vorbind frumos la adresa Sfântului Părinte Arsenie Boca! Pentru prima dată! Când un preot călugăr a avut curaj să vorbească despre Sfântul Părinte Arsenie Boca.

Eu spun așa: nimeni care îl roagă pe Sfântul Părinte nu va rămâne neajutat. În niciun caz! Și ca să vă lămuresc despre ce vorbesc, vă spun că eram la recepție la Academie la Sâmbăta și, într-o zi, cred că era ceasul 13, 13 și ceva, a venit un bătrân preot, de optzeci de ani – știu că avea optzeci de ani, pentru că l-am întrebat eu –, cu prenumele de Nicolae. Așa mi s-a recomandat, fără nume. Numai cu prenume. Și m-a întrebat, rotind așa privirea, dacă vreau să îi arăt aula.

– Cu drag, i-am zis.

Domnule, nu cred că l-a interesat aula, pentru că am văzut ce reacție a avut, cu toate că aula de la Sâmbăta e deosebită, mare, e frumoasă, spațioasă... Se uită la mine și-mi zice:

– Dragă, l-ai cunoscut pe Părintele Arsenie?

Și zic către el:

– Părinte, l-am cunoscut personal. Atât cât l-am cunoscut, dar l-am cunoscut!

Și îmi zice:

– No, dragul meu, hai să îți spun ceva, dacă l-ai cunoscut. Când eu eram mai tânăr, am vorbit cu Părintele Arsenie și mi-a zis așa Părintele: *Mă, Părinte, să știi că unde sunt doi-trei și vorbesc despre mine, eu sunt acolo, în mijlocul lor, dar ei nu mă văd. Și cel care mă vorbește în viața aceasta, când va fi să treacă Dincolo, eu am să mă arăt lui și am să-l ajut să treacă Dincolo.* Dar eu am să mai vin și vom mai vorbi.

N-o mai venit. Nu știu cine o fost... Eu spun numai ce mi s-a întâmplat: Părintele Nicolae era așa suplu – la

80 de ani, nu mai poți să fii cine știe cum, și dacă ai fost halterofil în tinerețea ta. Dar un om deosebit, extraordinar! Părea atât de bun și de minunat, încât, atunci când o plecat, mi-o părut rău, că voiam să mai stea să-mi mai povestească orice!

Părintele Arsenie, pe holurile spitalului

Domnule, ca să vezi că nu-i nimic întâmplător – e doar o expresie lumească aceasta, ce nu face parte din realitatea existenței noastre –, la două zile după întâlnirea mea cu acest preot, a venit o familie din Brașov, pe nume Ungureanu – el lucra la Gaz Metan, mare șef. Și știau și ei despre Părintele Sfânt Arsenie Boca și știau și despre mine, că discutasem cu ei când se mai cazau la Academia Sâmbăta. Și nevasta lui mă întreabă:

– Domnule Bogdan, veniți cu noi mâine la Prislop? Că tot mâine ne și întoarcem.

– Cu drag.

Și la Prislop e maica Filoteea, care la 12 ani a intrat acolo, în mănăstire. Ei, de câte ori mă întâlnesc cu dânsa, schimbăm câte ceva din ceea ce am auzit eu sau din ceea ce am trăit eu și din ceea ce mai știe dânsa. Și iată că am zis că nu este nimic întâmplător și nici nu este, ci toate sunt cu un rost! Maica, de cum mă vede, îmi zice:

– Frate Bogdan, hai să-ți povestesc ceva.

– Ziceți, maică, că și eu am ceva să vă zic.

– Aici, la mănăstire, a fost o soră cu care m-am înțeleașă de bine, cum nu m-am înțeleașă cu nimeni altcineva și nimeni nu mi-a fost așa la inimă și așa de aproape cum mi-a fost sora asta, dar s-a îmbolnăvit de cancer.

Am fost cu ea la spital și, într-o duminică, m-am gândit eu așa: după sfânta slujbă, mănânc și mă duc în vizită la ea. Și mă tot rugam la Dumnezeu, pentru că, atunci când o mai vizitam, o vedeam adesea ca pe un canceros în ultima fază. Dăduse în metastaze și era pe ducă. Dar știam că această maică are evlavie mare la Sfântul Părinte Arsenie Boca. Și mă tot gândeam și mă rugam la Dumnezeu: *Doamne, fă cumva să nu aibă dureri așa de mari când ajung eu acolo, că mi se rupe inima când o văd așa în suferință și nu pot să o ajut cu nimic*". No, m-am dus la spital, am ajuns la ea. Când am deschis ușa, maica radia de bucurie! Eu îi spun sincer ce am gândit eu: am crezut că boala i-a afectat și mintea, creierul. Și am întrebat-o: *Ce-i, soră?* Mi-a răspuns: *Cum ce-i? Abia te-ai întâlnit cu motivul bucuriei mele!* M-am uitat la ea așa, serios, și în mintea mea mi-am zis: *Clar, i-a afectat și mintea*. Am întrebat-o: *Cu cine să mă întâlnesc, soră?* Și ea mi-a răspuns: *Cum cu cine? Acum a ieșit din camera mea Părintele Arsenie Boca. A stat cu mine de vorbă și atâtea mi-a spus!... Și despre lumea aceasta, și despre lumea de dincolo. Cum se poate să nu te fi întâlnit cu dânsul, că acum a ieșit, înainte de a deschide tu ușa?! Și atunci am zis: Dar tu, soră, ce ți-a zis?* Și ea îndată mi-a răspuns: *Vai, dar atâtea mi-o zis!...* Dar niciun semn de durere nu vedeam pe chipul ei, ci radia toată de bucurie. După două zile, s-a dus la Domnul.

Această maică, așa cum am zis, avea mare evlavie la Părintele Arsenie și iată că e adevărat că nu e nimic întâmplător! I-am spus și eu maicii:

– Ce voiam eu să-ți spun este că, acum două zile, a venit la Sâmbăta un preot, care mi s-a prezentat drept Nicolae și care l-a cunoscut în tinerețea sa pe Sfântul Pă-

rinte Arsenie Boca, care i-a spus așa: *Măi, Părinte, să știi că unde sunt doi-trei și vorbesc despre mine, sunt în mijlocul lor, dar ei nu mă văd. Și cel care mă vorbește în viața aceasta, când o fi să treacă dincolo, eu am să mă arăt lui și am să-l ajut să treacă dincolo. Și așa s-a și întâmplat cu maica despre care mi-ai povestit tu.*

Or, maica Filoteea n-avea cum să știe de povestea asta, că o și rămas maica stupefiată, săraca, atunci când o auzit ce mi-a spus părintele Nicolae. Părinte care, repet, nu știu de unde este. Era îmbrăcat în preot, era un om deosebit. Se vedea așa, prin tot felul lui de a fi. Și mi-a zis întâmplarea aceasta cu Sfântul Părinte.

**„Spune-i să vină la Prislop,
la înmormântarea mea...”**

E aici, în Făgăraș, unul Nicolae. Care are un frate călugăr. Ei bine, el mult îl avea la inimă pe Sfântul Părinte și l-o rugat odată, când o fost la dânsul:

– Părinte, te rog, eu nu știu care plecăm primul din lumea aceasta, dar dacă o fi să plec...

Dar Părintele i-a retezat-o scurt:

– Lasă, mă, că eu plec înaintea ta!

Și el atunci a răspuns:

– Părinte, dacă plecați înaintea mea, să nu mă lăsați mult să mai stau în lumea asta.

A stat puțin Părintele, s-a gândit și i-a zis așa:

– Mă, la scurt timp după ce plec eu, te iau la mine.

Și fii atent ce se întâmplă, domnule! Ăsta, călugăr și el, și-o văzut de ale lui. Și, la un moment dat, vizavi de chilia lui, era un alt călugăr, prieten bun cu el, cu care

mai vorbea despre Sfântul Părinte Arsenie Boca. Și aceluia i se arată în vis Sfântul Părinte și îi spune:

– Mă, eu am murit. Spune-i fratelui – și a zis numele călugărului – să vină la mine, la Prislop, la înmormântarea mea.

Ăla se scoală zăpăcit din somn, se duce la acest călugăr care l-o rugat pe Sfântul Părinte să nu-l mai lase mult în lume când va fi să treacă dincolo, și îi zice:

– Măi, eu nu știu. Crezi ce vrei tu, dar eu îți spun ce am pățit astă noapte.

– Ce ai pățit, măi?

– Mi s-o arătat Părintele Arsenie și mi-o zis să îți spun să te duci la Prislop, că el a murit.

– Du-te, băi, de aici, cu prostiile tale. Sunt vise de la vrăjmașul.

După o oră și ceva, primește telefon stăreția să-l înștiințeze pe călugărul respectiv, pe care-l știa toată obștea că-l are la inimă pe Părintele Arsenie Boca, să se ducă la Prislop, că Părintele e mort acolo.

Se duce, conform poruncii Sfântului din visul prietenului său. Vine acasă și, exact la șase luni – el era și electrician de profesie, fusese în viața civilă electrician – i se arată Părintele Arsenie Boca, Sfântul, în vis și îi zice așa:

– Mă, să te pregătești, că peste trei zile vin să te iau.

Ăsta, când s-o trezit, săracul, povestea la toată obștea:

– Măi, uite, l-am visat pe Părintele! Oare o fi adevărat visul ăsta?

Și o zis așa cineva mai înțelept din obște:

– Măi, dacă e de la Dumnezeu și dacă e de la Sfântul, dacă el o fost, într-adevăr, să știi că se împlinește negreșit. Dar dacă nu, dacă e de la vrăjmașul, vor trece nu trei zile, ci trei ani și nu o să ai nimic.

Domnule, a treia zi, starețul i-a spus să se ducă să repare ceva la un stâlp. S-a dus, s-a electrocutat și a murit acolo.

Încă o dată spun: sigur că pentru destui în lumea fără de Dumnezeu, în care trăim – chiar dacă pare că parcă lumea s-ar îndrepta puțin, e numai aparență, dar nu și realitate, și asta se vede din comportamentul nostru, al tuturor –, tot ceea ce s-a spus și oricâte s-ar mai spune pot să pară de domeniul irealității. *Nu se poate să fie cineva așa!*, vor spune unii. Dacă mie mi-ar fi spus cineva atâtea câte știu acum, spun și eu cu toată sinceritatea: de multe mă îndoiam. Dar n-am cum să mă mai îndoiesc.

Sunt și prea multe!... Nu se poate!

Flori de ceai pentru Părintele Arsenie

Îmi aduc aminte că cineva de la Sâmbăta mai mergea la Părintele să îi ducă niște ceaiuri. La un moment dat, persoana aceea nu a putut merge personal, așa că a trimis pe altcineva la Sfântul Părinte, la Drăgănescu, și a zis așa:

– Părinte, vă roagă respectiva să o iertați, că s-ar putea să mai fie și ceva buruieni, că s-o grăbit să culeagă florile alea de pe câmp.

Și Sfântul, zâmbind, spune:

– Zi-i, mă, așa: să nu-și facă probleme, mă, că eram deasupra capului ei când ea culegea florile.

**„Mă, Gheorghe, să-ți faci toate bagajele, mă,
că o să faci o călătorie lungă...”**

Sau era unul, Gheorghe, din Sâmbăta de Sus. Și Gheorghe ăsta avea douăzeci și ceva de ani prin anii '40, când era Sfântul Părinte Arsenie aici, la Sâmbăta, și a avut,

la un moment dat, de dus un mesaj, o scrisoare, Sfântului Părinte. Pe atunci, și bicicletă dacă aveai, era lucru mare. Nu oricine avea! Cert este că omul și-a făcut rost de o bicicletă, și-a legat picioarele de pedale, ca să nu-i sară și să aibă spor la pedalat până la mănăstire, și le-a zis la alți doi prieteni, care aveau o sticlă de un litru de vin:

– Măi, să nu beți tot, că mă supăr pe voi! Să-mi lăsați și mie o țără! Eu mă duc numai să îi dau asta la Părintele Arsenie.

Ei i-au răspuns:

– Du-te, măi, liniștit, că îți lăsăm!

Ajungând la mănăstire, când s-a apropiat de biserică – biserica era una mică, nu ce s-a făcut acum –, Părintele Sfânt Arsenie iese din biserică și zice:

– Măi, Gheorghe, aici sunt.

El îi spune:

– Păi pe dumneavoastră vă căutam.

Și Părintele spune:

– Dă-mi, măi, ce ți-o dat să-mi dai.

Gheorghe dă să plece, dar Părintele îi spune:

– Stai, mă, Gheorghe, nu pleca nicăieri, stai că am o treabă cu tine.

La plicul, îl citește, se uită apoi la Gheorghe, îl privește de sus în jos, și zice:

– Măi, Gheorghe, nu te mai grăbi, măi, așa, că să știi că prietenii ăia ai tăi îți lasă și ție o țără de vin. Dar, măi, să mai știi un lucru: că înainte de a muri, vei fi înștiințat că mori.

El a întrebat mirat:

– Păi de cine, Părinte?

Iar Părintele i-a spus scurt:

– Lasă, măi, că vezi tu!

S-a dus acasă, a tras el cu ale lui, cu viața lui. Trecură zeci de ani de la această vorbă a Sfântului și iată că se construia cetatea nouă, clădirea nouă, care acum e gata. El era de pază acolo. Avea 74-75 de ani. Și trece părintele Ieronim, care e în viață acum, la mănăstire, pe lângă el. Se cunoșteau. Și părintele îl întreabă:

– Măi, Gheorghe, ce ești așa pe gânduri dus?

Și el răspunde:

– Măi, Părinte, mă gândeam așa... Nu știu ce. Mi-a venit un dor să mă duc pe la Părintele Arsenie, dar nu știu de ce!

Părintele Ieronim îndată i-a spus:

– Păi du-te!

Și Gheorghe a răspuns:

– Să știi, Părinte, că mă și duc!

S-a dus omul. S-a dus la Sfântul Părinte – sigur că l-o chemat Sfântul, că de aia o simțit ceea ce a simțit. Când l-a văzut, i-a zis:

– Măi, Gheorghe, ce mai faci?

Și el îi spune:

– Părinte, fac bine, uitați. Fac acolo parte...

Dar Părintele i-a spus:

– Măi, Gheorghe, să te pregătești, măi, să-ți faci toate valizele, că o să faci un drum lung, măi, lung de tot.

El s-a apărut:

– Nu plec nicăieri, Părinte, că sunt om bătrân.

Dar Părintele zice:

– Măi, Gheorghe, pleci, măi! Te duci, măi, Gheorghe.

Dar el insista:

– Nu mă duc, Părinte!

Și Părintele, din nou:

– Te duci, mă, Gheorghe, mă! Tu fă-ți toate bagajele.

Vine ăsta acasă zăpăcit, și seara, cum era tot în pază, trece din nou Părintele Ieronim – nu e nimic întâmplător, măi, fraților, vedeți?! – și iar îl vede dus pe gânduri pe ăsta și îl întreabă:

– Ce e, măi, Gheorghe? Ce faci?

El îi spune:

– Măi, Părinte, bine că ai venit, că, uite, eu nu pot să îmi explic ceva.

– Păi ai zis că mergi la Părintele Arsenie.

– Am fost.

– Și ce ți-a zis?

– Păi asta e, că nu îl înțeleg.

– Păi ce ți-o zis?

– Mi-o zis așa: *Mă, Gheorghe, să-ți faci toate bagajele, mă, că o să faci o călătorie lungă, mă, lungă. Și eu i-am zis: Nu plec, Părinte, nicăieri, că eu sunt om bătrân. Unde să mă mai duc acum?! Dar Părintele iar a zis: Mă, tu fă-ți toate bagajele, că faci o călătorie lungă-lungă. Părintele zicea că mă duc, eu ziceam că nu mă duc. Unde să mă duc, măi, Părinte, că nu mă duc nicăieri?! Oare ce o fi însemnând?!*

– Nu știu, măi, Gheorghe, aia vezi tu!

Și a treia zi a murit! Dă-ți seama, măi, omule, că au trecut zeci de ani de la momentul acela din tinerețea lui, când l-a pus în gardă: *Înainte de a muri, o să fi înștiințat că ai să mori. De cine, Părinte? Lasă, mă, că vezi tu...* Și după zeci de ani – că atunci avea vreo douăzeci și ceva de ani, iar acum avea șaptezeci și ceva, n-avea chiar optzeci –, uite că așa a fost: a fost înștiințat.

„Atunci, cum să tac, măi, fraților? Cum?”

Am fost chemat cândva la Oradea la o conferință duhovnicească de niște preoți de acolo, pe considerentul că a fost un teolog – cred că are și doctoratul, dar nu știu de unde, în orice caz, nu într-o țară ortodoxă – care scrie cărți, a fost pe la televiziuni și mai apare la televiziune ca să spună despre Dumnezeu și despre credința în Bunul Dumnezeu, care le-a zis așa bihorenilor: că Părintele Arsenie Boca a fost un eretic, Părintele Cleopa Ilie a fost un mincinos, iar Părintele Ioanichie Bălan a fost un nebun. Și de ce a zis așa despre Sfântul Părinte Arsenie Boca, că a fost un eretic, sărmanul om?! Pentru că acolo, la biserică la Drăgănescu, undeva pe dreapta, cum intri prin stânga în biserică, există un grup de sfinți pictat de Sfântul Părinte Arsenie Boca, unde este încadrat și Sfântul Părinte Serafim de Sarov, dar și doi sfinți catolici: Sfântul Francisc de Asissi și un papă, dar nu știu care. Și – asta e deducția mea – pe baza aceasta și a altora pe care nu le știu, pe care doar le intuiesc sau încerc să le intuiesc, a zis despre Sfântul Părinte Arsenie Boca că a fost un eretic, uitând, sărmanul teolog, că până în 1054, când a avut loc marea schismă, învățătura era la fel – nu conta că era Biserică de Răsărit sau Biserică de Apus. Ei, învățătura Sfântului Francisc de Asissi și a respectivului papă era, desigur, învățătura cea adevărată, primită de la vechii și adevărații creștini. Sigur că pe mine m-au bulversat în mod deosebit cuvintele lui și, dacă ar fi fost la noi, în Făgăraș, nu puteam să tac! Nu pot să tac, domnule, și nici nu ai voie! Dacă l-ai cunoscut personal pe Sfântul Părinte Arsenie, nu poți să nu spui un cuvânt deosebit la adre-

sa dânsului, chiar dacă n-ai cunoaște cuvinte deosebite. Ele ți le inspiră Cel Care inspiră Adevărul, fără să vrei tu neapărat să le scoți, așa, ca să pari interesant. Dar realist trebuie să fii, dacă ești om adevărat. De aceea, sigur că nu puteam să tac și, pe considerentul acesta, ei aveau nevoie de un om care l-a cunoscut personal pe Părintele Sfânt Arsenie Boca. Ei bine, din om în om, s-a ajuns la persoana mea, pentru că eu l-am cunoscut personal pe Sfântul. Eu nu pot să-i spun *Părintele Arsenie*, simplu, deși a fi preot nu e simplu deloc, dar eu nu pot să-i spun altfel decât *Sfântul Părinte Arsenie Boca* și, dacă îi zic așa, eu am toate argumentele să o fac, măi, oameni buni! Am toate, pentru că spun: din omul de nimic care ajunsesem, acest om al lui Dumnezeu, Prietenul lui Dumnezeu – că Sfinții sunt casnicii lui Dumnezeu, sunt Prietenii lui Dumnezeu –, acest Om al lui Dumnezeu mi-a schimbat destinul în mare măsură, dacă nu în totalitate. Dumnezeu știe! Oricum, mi l-a schimbat extraordinar. Astăzi poate nici nu mai eram sau, dacă mai eram, poate era vai și amar de capul meu, așa cum am zis și am povestit. O luasem rău de tot razna cu bețiile. Și Sfântul a fost cel care m-a oprit, dar nu mă întrebați cum, că nu ține de mine. Întrebați-l pe Sfântul, să vă răspundă el, că eu nu știu. Cert este că, de atunci, eu n-am mai băut nici măcar un strop de alcool. N-am niciun merit, repet și subliniez: nici cel mai mic merit, pentru că nu mi-am propus nici măcar o dată, să fi zis: *Mă, neisprăvitule, ajunge! Uite ce ai ajuns! Nu vezi că ești gata?! Nu!* Sfântul știe! Eu i-am auzit doar glasul în casa mea... Și, pentru ceea ce am afirmat, îl iau încă o dată pe Dumnezeu martor asupra sufletului meu și tot cerul că este adevărat. Nimic n-am exagerat, cât de

puțin! Nimic n-am exagerat! Atunci, cum să tac, măi, fraților? Cum? Dacă eu aș fi tăcut, n-aș fi fost complice cu acela care cu adevărat era eretic? Ba da! Indiferent dacă am avut posibilitate sau n-am avut posibilitate, ei, uite că Dumnezeu și Sfântul m-au ajutat să am posibilitatea să merg și să pot să le vorbesc. Ba mai spun ceva: n-am plecat nicăieri unde am fost invitat să vorbesc despre Sfântul Părinte Arsenie Boca până nu am cerut binecuvântarea lui Dumnezeu să mi-o dea să pot să merg și numai dacă îmi îngăduie El să merg. Dacă nu, să mă oprească, indiferent prin ce modalitate crede că mă poate opri: ori boală, ori ceva să mi se întâmple, ori la ăia să se întâmple ceva, să se schimbe spre altceva sau alt subiect. În două dați am fost chemat la București, la un post de televiziune, să vorbesc despre Sfântul Părinte Arsenie Boca și am zis în rugăciune – i-am zis și Sfântului și l-am rugat: *Sfinte Părinte, dacă nu e după voia ta, oprește-mă. Fă ceva, ce știi tu! Să-mi dai mie de înțeles, așa de neînțelegător cum sunt eu și cum prea bine mă știi, să nu merg.* Doamne, au pornit oamenii să vină la Făgăraș, la mine acasă, să mă ia, să mă ducă acolo. Au pățit un grav accident cu mașina – s-a făcut zob la ieșirea din București, dar n-au pățit nimic, nicio zgârietură n-au avut. Dar de venit n-au mai venit! Mi-au dat doar un telefon, și-au cerut iertare și mi-au spus că Îi mulțumesc lui Dumnezeu că au scăpat cu viață, pentru că mașina s-a făcut praf. Când m-au chemat încă o dată, am zis:

– Nu mai viu, măi, oameni buni. Nu pot.

Ei au insistat:

– Păi cum? Uitați, vă plătim noi...

Dar le-am spus:

– Nu îmi trebuie mie bani! Nu vin! Eu nu vin pe bani, mări, fraților, să vorbesc în memoria Sfântului Părinte Arsenie Boca. Eu vin pentru că acel om al lui Dumnezeu a avut un efect deosebit pentru destinul meu. Ce-o fi până la sfârșit nu știu, dar știu că i-am cerut să mă ajute să-mi țin credința până la moarte. Asta știu!

Așa că, apropo de acest recunoscut teolog, am să vă spun totuși părerea mea și Îl rog pe Bunul Dumnezeu să mă ierte dacă vorbesc ceva necuviincios la adresa acestui nevinovat, să îi zic așa. Nu vreau să spun nimic prin ce să-L supăr pe Dumnezeu sau pe Sfântul Părinte Arsenie Boca, să mă ferească Dumnezeu! Dar nu văd altă cauză decât aceea că fie a fost informat greșit de cine l-a informat asupra unor chestii, fie a spus tot ce a spus în mod intenționat, la fel cum, pe vremuri, comuniștii încercau să-l eclipseze pe Sfântul, fără a ști că, de fapt, cu cât încercau să-l eclipseze mai mult, cu atât strălucea mai tare acest om minunat al lui Dumnezeu prin sfaturile sale, prin învățăturile lui, prin întreaga sa viață. Acum, de cine să te ferești, domnule? Că se spune că nu mai sunt comuniști... Da, dar acum sunt masoni. Și știm foarte bine că așa e. Și, dacă vrei, îți spun ceva, ce a afirmat părintele Paisie Aghioritul, care nici el nu este canonizat, dar se știe că a fost un sfânt. Prin 1991 sau 1992, întrebat fiind despre lumea de astăzi ce părere are, Părintele Paisie a spus: *Nu poți să fii șef de stat, nu poți să fii prim-ministru, nu poți să fii ministru, dacă nu ești mason. Dacă, printr-o absurditate, să zicem că ajungi pe aceste posturi fără a fi mason, masoneria intervine în viața ta. Dacă joci cum spun ei, rămâi acolo. Dacă nu, ai dispărut. Nu contează mijloacele de dispariție, dar disperi! Ori îți pierzi fotoliul, ori*

viața. Domnule, pentru cine a lucrat acest om nevinovat, săracul, nu știu. Cert este că a spus-o și că a făcut o afirmație extrem de gravă în public. Eu nu știu câți oameni au fost acolo, dar știu că a fost sala arhiplină și chiar am întrebat: Măi, oameni buni, de ce nu ați luat măcar unul atitudine? Să fi zis cineva: Măi, omule, vezi că eu nu știu de unde vii, nu știu ce ai mâncat – poate ai mâncat ceva și ți-a afectat puțin sistemul nervos sau sistemul vorbirii –, dar vezi ce vorbești. Păi dacă spui că Părintele Arsenie a fost un eretic, părintele Cleopa a fost un mincinos, părintele Ioanichie Bălan a fost nebun, tu ce crezi că ești, măi, omule? Că ei, acești trei enumerați pe care tu i-ai făcut cum i-ai făcut, sunt, într-un fel, chiar stâlpi ai Bisericii Ortodoxe Române!

Îmi aduc aminte cum zicea Părintele Teofil Părăian – Dumnezeu să-l ierte! – că Părintele Arsenie Boca (cu toate că și Părintele Teofil a avut niște probleme mai derutante în a interpreta ceea ce se scria în cărțile despre Părintele Arsenie) a fost vârful de lance al Ortodoxiei și că n-a cunoscut niciodată un alt om măcar la nivelul Părintelui Arsenie Boca.

Eu aș mai spune ceva, apropo de Părintele Teofil, dar mă abțin, ca să nu supăr memoria lui, că oricum mie mi-a fost drag și am avut mare nevoie de el și mi-a fost de mare ajutor. Înainte de a pleca ultima dată să vorbesc cu Sfântul Părinte Arsenie Boca, am trecut pe la Părintele Teofil, să-i spun, deși știam eu ce știam, că există ceva în inima lui, o reținere. Și știu și de ce, că eu am discutat cu Părintele Teofil și mi-a zis așa: că de câte ori a încercat să vorbească cu Părintele Arsenie, niciodată nu l-a ținut de vorbă. Singurul lucru pe care i l-a zis a fost: *Spune rugăciunea inimii și gata. Și mi-a mai zis ceva Părintele*

Teofil: când s-a hotărât să dea la școală, să facă școală, liceul, facultatea, s-a dus la Părintele Arsenie și i-a zis: *Părinte, m-am gândit să fac școală mai departe.* Și Părintele i-a răspuns scurt – asta mi-a zis-o mie Părintele Teofil – așa: *Mă, du-te și fă-o, dar să știi că nu școala te mântuiește!* Părintele Teofil îmi spusese că, sigur, Părintele Arsenie Boca avea faimă deosebită față de toată lumea. Lumea îl vedea ca ceea ce, de fapt, și era: un Sfânt al lui Dumnezeu. Bine, Părintele Teofil nu mi-a zis așa, ci doar că avea faimă mare. Dar pe el nu l-a liniștit niciodată Părintele Arsenie – mi-a zis mie Părintele Teofil –, că era o fire mai aprigă, mai aspră. Pe el îl liniștea mult Părintele Serafim Popescu. Și vin acum și zic: domnule, eu l-am văzut în mai multe rânduri pe Sfântul Părinte Arsenie Boca, am vorbit de mai multe ori cu dânsul. L-am auzit, l-am văzut, am trăit ceea ce am trăit în preajma dânsului, și în preajma dânsului, și când am plecat de la dânsul. Sunt multe pe care nu le-am zis nimănui. Nu știu dacă am făcut bine sau n-am făcut bine. Habar n-am! Cert este că n-am spus tot, dar nici Sfântul nu cred că se supără, că oricum spun alții, ca să completeze ceea ce eu nu vreau să spun, dintr-o anumită reținere. Nu pentru că, vezi tu, Doamne, ar fi spus ceva rău despre mine. Cu drag aș spune asta. Și știu cât de netrebnic sunt înaintea lui Dumnezeu. Dar nu spun asta făcând pe smeritul, măi, oameni buni, ci pentru că asta e realitatea!

Știi, dacă mie mi-a zis Sfântul ceva anume să fac sau cum să fac, poate la altul nu se potrivește și dacă altul face sau încearcă să facă ceea ce mie mi-a spus Sfântul să fac, îi poate ieși pe dos lui. Așa că trebuie să iei aminte. Dai din câte știi doar cât te luminează Dumnezeu și faci doar ce

crezi tu că ți se potrivește. Nu exagera, măi, omule, cu nimic. Calea de mijloc – aia e sănătoasă! Nu te du pe extreme, că e deosebit de periculos pentru suflet. Nici să fii învârtosât în cele sfinte, că poți să înnebunești. Acolo îți trebuie un duhovnic iscusit deosebit, că altfel te pierzi cu totul.

„Sunt urmărit de Securitate”

Acolo, la fântână, la izvorul Părintelui, la Sâmbăta, a făcut un om ceva deosebit de fain: a aranjat, a acoperit. Eu mă întâlnesc cu omul și am auzit că l-a cunoscut pe Părintele. Și – ce să mai?! – când aud de cineva că l-a cunoscut, nu se poate să nu-l întreb:

– Măi, omule, zi-mi, povestește-mi tot ce simți și crezi că poți să-mi zici. Cum l-ai cunoscut?

Și-mi spune:

– Abia terminasem armata; am cunoscut o fată frumoasă și am zis: *Domnule, eu cu asta mă însor!* Și m-am dus la Părintele Arsenie și i-am zis: *Părinte, uitați, eu am terminat armata și vreau să mă însor și am găsit o fată tare faină. Mie îmi place mult de ea. O iubesc.* Părintele mi-a zis: *Mă, căsătorește-te, dar ține minte ce îți spun: timp de doi ani să nu faci copii.* Da, părinte, i-am zis eu. Dar cine o ținut cont de ceea ce o zis? M-am dus acasă și... În doi ani, am avut o fată. Nici până azi nu pot să-mi explic de ce, când fata a împlinit 16 ani, s-a spânzurat. Nimeni nu poate să știe de ce, cu atât mai puțin cu cât noi i-am acordat toată dragostea noastră de părinți. Și eu, ca tată, și ea, ca mamă. Ei, după o vreme, m-am dus iarăși la Părintele, că am divorțat de soție. Și între mine și Părintele era o distanță mică, nici o jumătate de metru, și Părintele mi-a

zis: *Măi, plecați repede, că eu sunt urmărit acum de Securitate. Hai, duceți-vă, vorbim altădată.* Dar eu i-am spus: *Nu, Părinte! Mai stați puțin, mai spuneți-ne ceva.* Și am întins mâna să-l prind, să-l trag spre mine, să nu-l las să plece. Dar, domnule, mâna mea a trecut prin mâna lui, așa cum încerci să prinzi o umbră! Parcă n-ar fi avut oase, parcă n-ar fi avut nimic! Mâna mea a trecut prin mâna lui! Și iarăși am încercat și aceeași stare: mâna mea trecea prin mâna lui! Ei, când am făcut a treia oară și am pățit la fel, m-a luat frica și am plecat. N-am mai spus nimic.

Uite așa mi-a zis omul acesta, care e încă în viață și care aproape zilnic se duce pe acolo să vadă cum e, ce e, dacă mai trebuie ceva reparat sau înnoit.

„Să știi că eu am dat mâna în duh cu Sfântul Ioan Botezătorul”

Deci eram la biserică – nu prima dată; Dumnezeu știe a câta oară. La Drăgănescu, în sfânta biserică, sus, este pictat Sfântul Ioan Botezătorul. Grupul cu care merseam era în biserică cu părintele Răzvan Lupescu, care slujește acum. O fost pentru prima dată când, parcă, uitam – doar nu vedeam pentru prima dată pictura, dar Dumnezeu știe ce s-a întâmplat cu mine, cu sufletul meu – am văzut o asemănare izbitoră între chipul Sfântului Ioan Botezătorul și chipul Sfântului Părinte Arsenie Boca. Și tot privind așa, minunându-mă că parcă Părintele e pictat acolo, Părintele Răzvan mă vede, că era ușa deschisă, și zice:

– Domnul Juncu, la ce vă uitați, că zâmbiți?

Și îi răspund:

– Părinte, mă uit și mă minunez. Doar eu am mai fost la biserică aici și m-am uitat la picturi, dar niciodată nu am văzut o asemănare așa de izbitoră ca acum între chipul Sfântului Ioan Botezătorul și cel al Sfântului Părinte Arsenie Boca.

Și atunci părintele Răzvan, zâmbind, mi-a spus:

– No, haideți să vă spun ce mi-o zis mie Părintele Arsenie despre Sfântul Ioan Botezătorul.

Și a zis la tot grupul că Părintele Sfânt Arsenie i-a spus dânsului: *Să știi că eu am dat mâna în duh cu Sfântul Ioan Botezătorul, iar picturile – spunea părintele Răzvan – care sunt în sfânta biserică de la Drăgănescu sunt picturi profetice.* Sunt destule dintre ele cărora nici acum nu li se poate da un înțeles – probabil așteaptă să vină momentul potrivit să se descopere. De exemplu, pe stânga, cum se intră în sfânta biserică, există doi zgârie-nori loviți din plin, pământul cum arde undeva în spate și doi de 1 cu capul întors pe fiecare bloc. Un bloc cu un 1 cu capul întors și celălalt la fel. Adică, întorcându-le, e data de 11...

Și sunt multe alte lucruri extraordinare, de-a dreptul extraordinare! Sigur că e o pictură în biserică absolut unicat în toată Ortodoxia, nu numai a noastră, ci pe tot pământul unde există Ortodoxie! Nicăieri nu vei vedea chipul Preacuratei Născătoare de Dumnezeu și al Domnului Iisus Hristos așa cum vezi acolo! Nicăieri!

În același context, al picturii, îmi amintesc de o altă întâmplare în care actualul mitropolit al Ardealului, Înalt-preasfințitul Laurențiu Streza, pe atunci preot, l-a întrebat pe Sfântul Părinte de ce pictează altfel decât în canoanele picturii Bisericii bizantine, iar Părintele Arsenie i-a răspuns: *Măi, Părinte, eu îi pictez așa cum mi se arată mie!*

Intrarea trupelor sovietice în România

Să vă mai spun o întâmplare extraordinară, care ne arată smerenia formidabilă a Sfântului Părinte Arsenie Boca, întâmplare pe care mi-a povestit-o Părintele Bunescu chiar în anul în care a trecut și el la Domnul, poate cu două-trei luni înainte de a muri. Avea deja 92 de ani împliniți, dar era cu mintea extraordinar de limpede, chiar dacă era neputincios cu trupul. Și îmi zice Părintele Bunescu așa:

– Dragul meu, hai să-ți spun ceva.

Îi răspund că pentru asta am și venit, ca să îmi spună câte ceva:

– Căci cincisprezece ani, cât o găzduit pe la dumneavoastră, cât o durat și pictura în biserică, nu se poate să nu știți lucruri pe care nimeni altul nu le știe.

Atunci, mi-a povestit cum, adeseori, Părintele Arsenie îl chema în biserică și-l întreba:

– Măi, părinte, ce zici? E pictat bine aici? Culorile astea sunt bune?

Și părintele Bunescu mi-a zis cu lacrimi în ochi, ca un copilăș:

– Eu am făcut pe sfătosul, pe grozavul, eu, care habar n-aveam de arta picturii, și i-am zis: *Măi, Părinte, nu e bine, uite aici. Griul ăsta trebuie mai deschis, că l-ai făcut prea închis. Țăla acolo trebuie așa, ăla așa, celălalt altfel.*

Mi-a zis că Părintele se uita la el și-l întreba: *Măi, Părinte, chiar așa?*

Și Părintele Bunescu, hotărât: *Cum să nu?!*

A doua zi, era pictura cum spusese Părintele Bunescu, cu nuanța respectivă!

Mi-a mai zis ceva și vă spun și să spuneți la toată lumea. Mi-a zis așa:

– Dragul meu, în 1968, când trupele sovietice au intrat în Cehoslovacia de atunci, noi aveam o oră foarte bine stabilită pentru mâncarea de prânz, că mânca Părintele cu noi, cu mine și cu preoteasa. Dar în ziua aceea, Părintele nu a venit la ora stabilită, ceea nu se mai întâmplase niciodată. Niciodată nu întârzia! Era exact, era un om extrem de disciplinat!

Parcă numai atâta!... Dar el zicea din punctul acesta de vedere. Și, la un moment dat, soția părintelui Bunescu îi spune:

– Măi, omule, du-te și vezi ce e cu Părintele! E ceva!

Și zicea Părintele:

– M-am dus. Era ușa bisericii deschisă, dar nu era nimeni în toată biserica. M-am dus încet spre Sfântul Altar și am dat numai puțin perdeaua, să văd dacă nu cumva e în Altar. Era în Sfântul Altar, era în genunchi, cu mâinile rezemate de Sfânta Masă și cu capul de mâini rezemat, semn că se roagă, că ceva se întâmplă, dar nu aveam eu de undă să știu ce e și cum e. M-am retras ușor, m-am dus în casă și i-am zis la preoteasa mea:

– Tu, femeie, nu știu ce se întâmplă, dar Părintele se roagă. Era în genunchi, în fața Sfintei Mese, cu mâinile rezemate de Sfânta Masă și cu capul în mâini. Dar lasă că-l întrebăm când vine.

Și, la scurt timp după discuția asta, Părintele a apărut la masă și – zicea Părintele Bunescu – avea lacrimi în ochi și l-a întrebat:

– Părinte, ce s-a întâmplat?

Părintele Arsenie i-a răspuns:

– Lasă, măi, Părinte, că auzi tu mâine dimineață.

Dar Părintele Bunescu a insistat:

– Ziceți-mi, Părinte, ce s-a întâmplat? Ce să aud mâine dimineață? De la cine?

Și Sfântul Părinte i-a răspuns:

– Măi, m-am rugat la Dumnezeu să nu-i lase pe ăștia să intre în țara noastră acum.

Părintele Bunescu a insistat:

– Cine să intre, Părinte?

Iar Părintele Arsenie i-a răspuns:

– Rușii, măi, și cu ălalți...

Părintele Bunescu, exasperat:

– Cu care ceilalți, Părinte?

Dar Părintele Arsenie zicea:

– Lasă, mă, că auzi tu mâine!

Și a doua zi dimineață, comunicat din cinci în cinci minute: *Trupele Sovietice împreună cu aliații săi* – și erau celelalte state foste socialiste – *au intrat în Cehoslovacia și nori negri s-au adunat deasupra României*. Se așteptau, desigur, ca Rusia să intre în România, cu atât mai mult cu cât Ceaușescu, atunci, nu știu cum, a fost cu adevărat ca un erou în felul lui. *Rușine! Rușine întregului lagăr socialist!*, așa striga el. Eu țin minte foarte bine anul 1968. Și la radio dăduseră un comunicat cu ceea ce a zis Ceaușescu. No, toate posturile de radio străine – *BBC, Europa liberă* și Dumnezeu mai știe câte mai erau – spuneau, alarmate, că nori negri se adună deasupra teritoriului României, adică rușii ne-au înconjurat, să pătrundă și la noi. Ei, iată cum un om al lui Dumnezeu adevărat salvează un neam întreg!

Dumnezeu mi-este martor că ce v-am zis acum sunt cuvintele Părintelui Bunescu, care mi le-a zis din gura Pă-

rintelui Sfânt Arsenie Boca. Și, dacă vreți, mai zic ceva, ca o completare la ceea ce am zis acum. Ușor mi se poate reproșa că *da, da, acum poți să zici ce vrei tu, că Bunescu nu mai trăiește*. Așa este, dar trăiește Preasfințitul Daniil Partoșanu, care mi-o zis multe cu câțiva ani în urmă, când aveam de gând să plec în Italia. Era atunci preot în Densuș.

Pustnicul Ioan și Părintele Arsenie

Să vă povestesc și despre asta. Ei, am fost acolo, la dânsul. I-am zis că am de gând să plec în Italia și l-am întrebat dacă îmi dă binecuvântare sau nu. Și ce-mi zice dânsul? Mi-a zis atunci părintele Daniel, astăzi Preasfințitul Daniel, un om extraordinar, care mi-e tare drag, un om pe inima mea:

– Uitați, eu vă dau toată binecuvântarea mea, mergeți! Dar vreau să vă întreb ceva: l-ați cunoscut pe Părintele Arsenie?

I-am spus că da, că am și vorbit cu dânsul de câteva ori. Iar Preasfințitul a zis:

– O, dacă așa stau lucrurile, atunci eu vă spun să nu plecați în Italia până nu vă duceți la mormântul Părintelui să cereți binecuvântare să vă lase să plecați. Să nu cumva să plecați fără să cereți binecuvântare!

I-am zis că așa voi face. Cu grupul acela cu care am fost atunci la Densuș, urma să mergem și la Prislop, dar problema a fost că n-am ajuns. Cum-necum, nu am ajuns! În schimb, ne-am dus la o mănăstire de maici cu hramul *Tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul*, de unde din Alba. Eu, supărat foc că n-am ajuns la Prislop și că mi se apropia timpul să plec în Italia, am fost văzut

de maica stareță că sunt îngândurat tare. A venit la mine și m-a întrebat:

– Nu vă supărați: de ce sunteți supărat?

Zic:

– Maică, nu sunt chiar așa de supărat, dar oricum nici vesel nu sunt.

– Dar de ce?

– Uitați: am fost la părintele Daniel și am vrut să mergem și la Prislop și așa a fost făcătura că s-a stricat mașina și n-am mai ajuns la Prislop, dar am ajuns la dumneavoastră, aici.

– O, pentru asta nu vă supărați. Mergeți acolo, pe deal, la cimitir. Noi am avut aici un pustnic, Ioan, așa-l chema.

Eu îi spuseseam maicii că părintele Daniel mi-a zis să merg la Prislop și să cer binecuvântarea Părintelui Arsenie, mai ales că eu l-am cunoscut pe Sfântul Părinte când era în viață și-am vorbit cu dânsul. Și mi-a zis maica:

– Mergeți acolo și vedeți că scrie Pustnicul Ioan pe o cruce și cereți binecuvântarea lui.

– Păi da, dar nu e Sfântul Părinte Arsenie Boca.

– Mergeți și-i cereți lui. Și apoi am să vă spun o întâmplare, dar după ce veniți de la mormânt.

Bine. Mă duc, îi cer binecuvântare, dar nu era... Mă simțeam ca și cum nu aș fi făcut nimic. Doamne, iartă-mă și să mă ierte și Pustnicul acela. Nu l-am cunoscut personal, dar îți spun ce am simțit eu. N-am simțit nimic. Eu voiam să ajung la mormântul Sfântului!

No, când m-am întors, maica mă aștepta și, zâmbind, mi-a zis așa:

– Haideti să vă spun o poveste adevărată despre Pustnicul Ioan și Părintele Arsenie Boca. Într-o zi, s-a

hotărât să meargă Pustnicul la Părintele Arsenie, că tot auzise despre dânsul. Și când o ajuns în dreptul ușii bisericii, Părintele picta. La un moment dat, Ioan Pustnicul, Sfântul acesta, văzuse cu ochii săi înduhovniciți, îndumnezeiți – ce o fi văzut la Sfântul Părinte Arsenie Boca – și s-a întors și voia să fugă. Sfântul Arsenie, însă, tot om al lui Dumnezeu, cu daruri peste daruri de la Bunul Dumnezeu, i-a zis pe nume, deși era prima dată când venea Pustnicul la el.

– Măi, Ioane, măi, unde fugi, măi? De ce fugi?

Pustnicul se întoarce sfios și răspunde:

– Părinte, te-am văzut la trei coți deasupra pământului.

Părintele Arsenie i-a răspuns:

– Ioane, eu te văd la cinci coți deasupra pământului.

Stai aici, să stăm de vorbă.

Niște lucruri extraordinare ce mi-au fost date să le aud! Și câte nu sunt câte nu-s vorbite! Extraordinar!

Am ajuns la Prislop. Ningea ca în basme! Dar lucru extraordinar de curios pentru mine și de neînțeles chiar și acum, când vorbesc, jos era frig de-ți crăpa capul și vânt aspru, și sus, la mormânt, parcă era în altă lume. Deloc nu bătea vântul și cădeau fulgi mari, ca în povești! O zi de iarnă extraordinar de plăcută! Îngenunchez, mă rog și cer binecuvântarea.

Dumnezeu și Sfântul Părinte știu ce spun eu acum și tot ce am zis până acum. Eu n-am simțit că îmi dă binecuvântare, dar am zis: *măi, mi se pare mie...* Eu am simțit în toată ființa mea: *Nu pleca, mă, nicăieri! Stai acasă!* Eu spun ce-am simțit... Dar știu că dacă spun cuiva, zice că nu-s întreg...

Părintele Daniel, după ce mi-a zis să cer binecuvântarea de la mormântul Sfântului, mi-a zis niște lucruri

foarte adevărate. De fapt, tot ce mi-a zis a fost foarte adevărat. Mi-a zis așa: *Dacă rezistați până în 15 august – am plecat priin iulie în Italia –, că vă va fi greu, dacă suportați până atunci, din 15 august vă va fi așa de bine, că nu o să vreți să vă mai întoarceți.* Și exact așa a fost.

Părintele Pantelimon și Părintele Arsenie

Sunt multe, măi, omule, și aş tot vorbi despre Sfântul Părinte Arsenie... Părintele Pantelimon, care a fost la Ghighiu, a ținut tare mult să ajungă cândva la Prislop să slujească și dânsul la o Sfântă Liturghie acolo. Îl avea la inimă de mult, din tinerețea lui, pe Sfântul Părinte Arsenie Boca. Și s-a dus. Distanța dintre Ghighiu și Prislop a făcut-o cu mașina în șapte ore și jumătate. Atât o făcut până acolo! Acolo, a participat la Sfânta Liturghie, a fost printre preoții care au săvârșit Sfânta Liturghie. Când a plecat de acolo, era numai dânsul cu șoferul; spre Prislop, mai era cineva în spate, dar când s-au întors, nu mai era decât el cu șoferul. Însă tot drumul a simțit că e cineva în spatele lor, zicea Părintele Pantelimon. Dar nu i-a spus șoferului nimic, doar din când în când mai întorcea capul să vadă dacă e cineva. Nu era nimeni! Când o ajuns în fața porții mănăstirii, o auzit și el, și șoferul același glas, care le-a zis: *No, până aici v-am adus eu. De aici încolo, mergeți singuri.* Și o precizare musai: distanța, zicea Părintele Pantelimon, de la Ghighiu la Prislop e de șapte ore și jumătate. Când au revenit, au făcut-o în trei ore și jumătate. Zicea: *mașina nu mai mergea pe asfalt; plutea! Nu știu cât mă credeți – zicea Părintele Pantelimon –, dar am ajuns în trei ore și jumătate, iar când am ajuns în fața*

porții, chiar înainte de a opri mașina, am auzit glasul în spate, unde mie îmi făcea mereu impresia că e cineva. Și a confirmat și șoferul după aceea, că și el a avut senzația, cât o mers cu mașina, că a fost cineva în spate, dar i-a fost rușine să-l întrebe pe părintele dacă nu simte și el același lucru. Și au auzit glasul amândoi: No, până aici v-am adus eu. De aici, mergeți singuri. Deci distanța de șapte ore și jumătate dus, au făcut-o în trei ore și jumătate întors. Dar cum zicea părintele: *Nu știu cum mergeam, că dacă-l întreb pe șofer, nici el nu mai știe. Pluteam! Nu mai auzeam nimic, nici motorul, de parcă eram într-un vis.* Și a fost întrebat: *Părinte, mai ziceți-ne ceva.* Și zicea Părintele: *Nu mai zic nimic, că dacă aş spune câte știu și câte mi s-au întâmplat referitor la Sfântul Părinte și la mine, lumea n-ar mai crede. Nu ar mai fi nimic...*

Romeo PETRAȘCIUC

Sora Sanda Spânu
Hunedoara

„Ai grijă, că pe el l-a câștigat diavolul”

Cu cărțile Părintelui Arsenie, în piața de zarzavaturi

Am întâlnit-o pe sora Sanda Spânu... în piața de legume și zarzavaturi din Hunedoara. Sunt ani buni de când, între tarabele gemând de cartofi, dovlecei, ceapă și o mulțime de alte asemenea bucate, *Maica Sanda* stă și ea statornică, cu taraba ei, care te îmbie cuminte și semețată cu cărțile Părintelui Arsenie Boca, ale Părintelui Iosif Trifa, suveniruri religioase, cărți de rugăciune, acatiste, paraclise, mir, metanii etc. O tarabă-altar, în care oamenii nimeriți, cu treabă sau nu, prin piață, vrând-nevrând dau cu ochii și de *bucatele* oferite de *Maica Sanda*. Și, nu de puține ori, curiozitatea celor care se opresc să vadă *ofer-*

ta negustoresei de cele cerești se prelungește în discuții folositoare și ziditoare de suflet, în puneri pe gânduri și, după cum am putut afla, chiar în cercetarea, după piață, a Bisericii lui Hristos.

Oricum, nimeni nu pleacă cu mâna sau sufletul gol după ce se oprește, fie doar și pentru moment, în fața tarabei *Maicii Sanda*.

La cei aproape 80 de ani ai săi, îmbrăcată mereu în negru, mai precis în haine monahale – de unde și apelativul de *Maica Sanda*, cu care o „cheamă” multă lume –, prezența sa în mijlocul unei piețe cu zarzavaturi nu poate trece nicicum neobservată...

„Îl cauți pe Părintele Arsenie?”

Și ea, ca mulți alții care s-au apropiat oarecând de Hristos, l-a cunoscut pe Părintele Arsenie Boca, de la care a aflat liniștire și putere de a merge mai departe.

În miezul celei mai fragede tinereți, fiul ei, singurul ei fiu, Dorel, intră într-un cerc extrem de vicios, din care nu va mai putea ieși. *Maica Sanda*, între lacrimi și suspine, istorisește detalii cumplite. O poveste cu farmece, vrăjitori și vrăjitorii, cu diavolul luptând cu extremă perfidie spre a prinde în mrejele sale și a-i distruge familia.

Aflată în pragul disperării, sora Sanda încearcă soluții de neimaginat. „Eu umblam la Biserică – ne spune sora –, dar, pentru că voiam să îl salvez pe Dorel, făceam orice pentru asta. De aceea am ajuns și pe la vrăjitori, și am fost și la femeia care vorbește cu morții, în Oltenia. Eram în stare să fac orice, să mă vând vrăjmașului, numai să îl scap pe Dorel! Știam că trăiește cu farmece. A vândut mașina, a făcut închisoare...”

În acea vreme, îl întâlnește pe Părintele Arsenie Boca, iar această întâlnire îi va rămâne una din minunile cele mai vii pe care le-a trăit vreodată.

„Am fost la Pr. Arsenie împreună cu încă cineva. L-am căutat la Cernica, apoi la Drăgănescu, după care ne-a făcut cineva legătura cu el, la Sinaia. Cunoșteam pe cineva, un croitor, la care am făcut două rânduri de veșminte pentru Mănăstirea Frăsinei. Am nimerit din întâmplare în acel bloc, unde locuia, pentru că am simțit că ne urmărea cineva și ne-am ascuns acolo, în acel bloc. Croitorul acela, când m-a văzut, m-a întrebat: *Îl cauți pe Părintele Arsenie?* Înseamnă că a fost tot un Duh al lui Dumnezeu care știa, care îmi cunoștea gândul. Mi-a dat un plic. *Ia plicul ăsta, te duci unde te trimit eu și îl dai personal, în mână, Părintelui Arsenie. Te duci la Sinaia, în locul cutare...* Am plecat cu trenul la Sinaia. Era căldură mare. Am ajuns la Sinaia, am luat un taxi și am întrebat pe o doamnă unde e vila cutare. Și ne-a spus: *Acolo, că vine multă lume la vila aceea...*, și a spus vorbe urâte. Eu nu am zis nimic și ne-am dus la vilă. Urcând așa, pe trepte, sora a ajuns la repede, la ușa din spate. Părintele Arsenie era acolo, iar sora mi-a făcut semn cu mâna să vin mai repede. Când am ajuns, am intrat amândouă. Sora, când l-a văzut tuns, bărbierit, a spus: *Cred că am greșit...* Părintele s-a uitat la noi și a răspuns: *Nu, nu ai greșit.* Exact așa a spus apoi Părintele: *Uite, măicuța Sanda.* Eu nu sunt vrednică să fiu măicuță, că sunt o ticăloasă, și sunt cea mai păcătoasă! Nu am păr pe cap câte păcate am făcut și sunt nevrednică să mi se spună *măicuță!* Dar port cu drag haina neagră. Și continuă Părintele Arsenie: *Uite, măicuța Sanda are beșici pe talpă de când mă caută.* Și așa era... Aveam o gentuță mică

în mână. Îmi spune: *Vezi că în gentuța aceea ai o batistă, un pomelnic și niște bani. Dă-i încoace.* Eu m-am duș și eu, ca omul care nu știe, cu un kilogram de făină și un litru de ulei, cum se duce la mănăstire. De parcă Părintele avea nevoie de făină și ulei de la mine.

„Părinte, ce să fac?

Dacă va fi să mor, odată tot trebuie să mor...”

O femeie de aici, din celălalt bloc, mi-a dat un pomelnic și niște bani, într-o batistă. Acel pomelnic mi-a spus Părintele Arsenie să i-l dau. A luat pomelnicul și mi-a dat batista înapoi. Și mi-a zis: *Cine ți-a dat batista asta, să i-o dai înapoi în mână. Că nici o săptămână nu durează și praful se alege din familia asta! Are blestem până la al șaptelea neam și e și făcătură.* Și strângea din batistă... Și, într-adevăr, așa s-a întâmplat! La trei zile, ea a murit, tatăl s-a apucat de fete, fetele au sărit pe geam... Praful s-a ales!

Se uită la mine și mă întreabă: *Cine este Dorel?* Îi răspund: *Este fiul meu.* Și îmi zice, mai departe: *Ai grijă, că pe el l-a câștigat diavolul.* Mărturisesc cu mâna pe Sfânta Biblie că nu spun nimic de la mine! *Ai grijă de tine, că pe Dorel l-a câștigat.* L-am întrebat: *Părinte, ce să fac? Dacă va fi să mor, odată tot trebuie să mor...* Mi-a zis Părintele: *N-ai să mori, pe jumătate ești nebună! Ești în stare să faci orice pentru el să îl salvezi. Ai fost și la femeia care vorbește cu mortul pentru asta. Dar nu-l mai poți salva. Ai grijă de tine.*

Și încă o dată îmi spune Părintele: *Ai grijă de tine, că pe Dorel l-a câștigat. În curând nu-l mai ai”.*

Într-adevăr, nu după multă vreme, Dorel va sfârși într-un groaznic accident rutier...

De atunci, Părintele Arsenie o va însoți, într-un fel sau altul, mereu pe *Maica Sanda*. Nu a ezitat, uneori, în momente de cumpănă, să i se arate și în vis, povățuind-o ce să facă sau îmbărbătând-o pentru momentele grele ce aveau să se năpustească asupra ei. Însă, din orice încercare, sora Sanda a reușit, cu ajutorul Părintelui Arsenie, să iasă biruitoare...

Romeo PETRAȘCIUC

Pr. Grigore Doru Gâdea

Parohia Ortodoxă *Bunavestire* Mediaș, jud. Sibiu --

Răspunsuri duhovnicești.

Se întâmplă minuni? Cum le înțelegem?

Prin seva pământului, pe scara rădăcinilor Cuviosului Ioan de la Prislop spre înaltul cerului, ești cuprins ca într-o palmă de bolta peșterii sale, unde te regăsești, alături de părintele Arsenie, cercetat de Bunul Dumnezeu la vreme de bucurie sau restriște, deopotrivă în rugăciune, între file de acatist și parfum al crinilor pământului.

Cuvintele sunt și vor fi puține și neîndestulătoare să exprime sentimentele și trăirile celor ce poposesc la intersecția dintre cer și pământ, unde, nevăzut, dar trăit, simți îndemnul și cuvintele puține, dar atât de încărcate spiritual ale părintelui Arsenie, cuprinse în scrierile sale, în mărturiile consemnate sau nu de evlavia poporului, știute sau nu, dar trăite de cei ce l-au căutat la nevoi multe și poate la puține bucurii.

La vremea Sfintei Liturghii, în bisericuța de piatră, a credinței strămoșești, mângâiată de aripi de îngeri, însuflețită de glasul măicuțelor abia perceput și de chemarea Euharistică a părintelui duhovnic, am pomenit în ruga fierbințe numele celui ce este căutat cu nesaț de atâția și atâția credincioși ce împodobesc semnul trecerii pământeste spre cele ale cerului, cu nădejdea în dragostea părintească cu care ne-a înconjurat în anii grei ai comunismului, dăruind din iubirea Mântuitorului Hristos fie-

căruia dintre cei ce-i călcau pragul, cu măsura doctorului de suflete, întuchipând pe *Omul îmbrăcat în haină de in*.

Atunci când mireasma tămâiată de *Îngerul cu cădelniță de aur* a încheiat procesiunea Darurilor de după Împărtășanie, două dintre măicuțe primind Trupul și Sângele Mântuitorului nostru Iisus Hristos, am realizat folosul *Cuvintelor vii* ale învățaturii Sfintei Evanghelii, care ne poartă de două mii de ani pe aceeași *Cărare a Împărăției* despre care ne vorbea și Părintele Prislopului și al nostru, al tuturor.

Afirmam la început despre consemnările știute și neștiute în care-l întâlnim ca duhovnic și doctor de suflete, dar mai ales împreună-rugător, pe părintele Arsenie, cu gândul la o relatare ulterioară a momentelor minunate petrecute la Prislop, relatare ce poate fi trecută în rândul acelor neștiute minuni pe care le putem întâlni și recunoaște ca atare atunci când ele ni se dezvăluie cu voia Bunului Dumnezeu.

În anul 1955, o tânără mamă dintr-un sat de munte își lasă omul, gospodăria și ale familiei, pornind cu trenul spre Hațeg și în brațe cu un prunc bolnav de ani buni, care nu mai mergea și nu mai raționa de când a fost răpus de necruțătoarea – de atunci și de astăzi – meningită și nu numai. De la Hațeg pornește pe jos spre Mănăstirea Prislopului, înfruntând oboseala trupului, greutatea pruncului, urcușul și coborâșul dealurilor cu dimensiuni nebănuite, dar întrecute de un singur gând: „Acolo, părintele mă poate ajuta, nu pe mine, ci pe cel căruia i-am dat viață!”

Ajunsă aici, a fost întâmpinată – surprinzător – cu multă dojană din cauza vremurilor tulburi, dar mai ales

a faptului că măicuțele căutau cu ardoare să-l ocrotească pe părintele lor de ochii vigilenți ai securității, bănuind în fiecare pelerin un potențial dușman al lor, al mănăstirii, al duhovnicului și chiar al Bisericii. Dar după puțină vreme au recunoscut jertfa mamei și durerea fiului și au fost adăpostiți la Sfânta Mănăstire. Aici au fost însă nevoiți să împlinească o condiție majoră: toată noaptea să rămână pe înuneric și să nu-l deranjeze prea insistent pe părintele lor.

Minunea avea să se împlinească a doua zi, în prezența și a tatălui copilului, care sosise de departe să-și ajute „muierea”, minune care avea să fie atât de simplă și smerită în tăcerea ei, încât nici chiar cei în cauză nu au realizat-o atunci și aproape până astăzi a rămas ascunsă minții lor de mamă și de tată, care-și doreau fiul sănătos. Părintele a venit, a văzut, a ascultat, a mângâiat copilul pe creștet într-un abia perceput semn de binecuvântare, neștiind de boala lui, a mângâit cu privirea pe mama acestuia și s-a îndepărtat fără niciun cuvânt, într-un murmur ușor de rugăciune a inimii. Atât!

Ceea ce s-a împlinit mai apoi a venit de la doctorul sufletelor și al trupurilor, Care a așezat sufletul pruncului în latura celor drepti, ușurându-i suferința trupească, întărindu-i pe părinți și mai apoi mângâindu-i cu celelalte două vlăstare, alături de care să-și petreacă de acum viața și bătrânețile. Părintele, care știa ce va urma cu voia lui Dumnezeu și nu dorea, prin cuvinte frumoase, să-i amăgească, dar nici să-i amărască prin duritatea unei sentințe, i-a binecuvântat și i-a dăruit pe fiecare Proniei Divine.

Acestea sunt adevăratele semne și minuni dumnezeiești întâlnite doar pe *Calea Împărăției*, înțelese cu aju-

torul credinței celei adevărate, de folos întru nădejdea Învierii la judecata de apoi, ca în iubire regăsindu-ne, pe Hristos să-L mărturisim.

Prin seva pământului, pe scara rădăcinilor Cuviosului Ioan de la Prislop, spre înaltul cerului ești cuprins, ca într-o palmă, de bolta peșterii sale, unde te regăsești alături de Părintele Arsenie, cercetat de Bunul Dumnezeu la vreme de bucurie sau restriște deopotrivă în rugăciune, între file de acatist și parfum al crinilor pământului...

Gheorghe Alimnescu

Hunedoara

„Părintele Arsenie Boca este întroparea moralei creștine în ființa umană”

De profesorul de istorie Gh. Alimnescu din Hunedoara am aflat de curând. În copilărie, îl cunoscuse pe Părintele Arsenie Boca, Sfântul Ardealului, cum e cunoscut Părintele. De aceea am descins spre Hunedoara, rugându-l să ne spună câte ceva din această binecuvântată *cunoaștere*.

„Oamenii spovediți de Părintele Arsenie Îl întâlniseră pe Hristos prin Părintele”

Cine este, pentru dumneavoastră, Părintele Arsenie Boca?

Pentru mine, ca, de altfel, pentru toți cei ce l-au cunoscut, Părintele Arsenie Boca este un om deosebit: un preot și un monah creștin ortodox model, un mare luptător pentru adevărurile creștine ortodoxe, cu vorba, cu fapta, cu întreaga sa viață. A fost un învățător al tinerilor și al vârstnicilor, trăitor al învățăturilor evanghelice, model și modelator de suflete. Pentru toți românii cu care a fost contemporan – dar și pentru cei ce-l vor afla din cărți –, Părintele Arsenie Boca este întroparea moralei creștine în ființa umană. Dacă am o oarecare înclinație spre Biserică, istorie și carte, aceasta este datorită Părintelui Arsenie. Avea obiceiul Părintele să dea spre citire celor

care voiau să se călugărească câte un braț de cărți. Fiind copil și voind să ajung și eu călugăr ca Părintele, trebuia să citesc. Să știți că am mulți colegi care îmi spun – unii l-au cunoscut pe Părintele, alții, pe alți duhovnici – că citeau Filocaliile și chiar lucrările Părintelui Arsenie (circulau bătute la mașină; mă refer la *Cărarea Împărăției*) și ale Părintelui Stăniloae, iar apoi acestea se discutau cu ocazia întrunirilor metodice de la Deva (bineînțeles, nu în plen). Părintele Arsenie Boca a fost, este și va rămâne un model de om de cultură, de sfințenie și de răbdare, de comportament creștin.

Cum l-ați cunoscut?

Pe Părintele Arsenie Boca l-am cunoscut la Sfânta Mănăstire a Prislopului Silvașului, prin anii 1948-1949, după ce Prislopul a revenit la ortodocși. Și până atunci mergeam la praznicele (hramurile) Sfintei Mănăstiri, de la 8 mai și 14 septembrie, când se aduna multă lume, atrasă de povestirile despre Sfântul Ioan și casa sa săpată în piatră, despre izvorul făcător de minuni care o vindecă pe Domnița Zamfira, fiica unui voievod muntean și al doilea ctitor al mănăstirii. Mai ales veneau oamenii să se roage însă Maicii Domnului din icoana făcătoare de minuni, despre care se spune că ar fi plâns când, în anul 1762, generalul austriac Bucov, arzând mănăstirea, a dat ordin ca icoana să fie dusă la Blaj.

Până în 1948, praznicele erau adevărate târguri, unde veneau oamenii din jur după diferite cumpărături. Erau însă și prilejuri de întâlnire între tineri.

În 1949, cu ocazia praznicului din 8 mai, s-a adunat și mai multă lume. Mănăstirea revenise la ortodocși și

se afla aici Părintele Arsenie, adus de la Sâmbăta, care devenise deja cunoscut, în doar câteva luni, în toată Țara Hațegului. La început, se aflau aici mai mulți călugări și preoți. De numele unora îmi amintesc: Nicodim, Gherasim, Antonie (viitorul mitropolit al Ardealului), care au stat puțin aici. Mai multă vreme a slujit ca preot părintele Dometie.

De la început, Părintele Arsenie a fost bine privit de preoții și credincioșii ortodocși din zonă. Personalitatea dânsului s-a impus de la început prin seriozitate, ținută și prin cuvintele sale de învățătură. În scurt timp, se adunau la Prislop mari mulțimi de oameni. Veneau de departe făgărășenii, dar veneau mulți oameni și din zonele din jur. Vestea că la Prislop este un preot și călugăr deosebit s-a răspândit repede...

Eu sunt dintr-un sat de lângă Prislop, numit Curpenii Silvașului. Azi, satul este părăsit. Aveam biserică în sat, dar preotul nostru, Adrian Boticiu, sluja la 7 biserici, așa că la noi ajungea la o lună și jumătate, două. Când au văzut oamenii ce slujbe frumoase se fac la Prislop, au început să vină foarte des la mănăstire. Cel mai des venea aici cântărețul de la biserica noastră, fratele bunicii mele. Îl chema Alimpesc Apostol. Cu bunica și cu acest unchi, mergeam la Prislop în duminicile și sărbătorile în care nu era slujbă la noi în sat.

Acest unchi dorea să mă învețe cântările bisericesti ale stranei, ca să-l pot ajuta la slujbe, așa că mă purta cu el pe la toate bisericile pe unde mergea, deci și la Prislop. La strană, la Mănăstirea Prislop, slujeau călugării, dar și diecii din satele din jur, deci și unchiul meu. De multe ori, sluja la strană Părintele Dometie, tânărul preot cu

părul de aur și cu voce de înger. Fiind și eu un oarecare printre cei mari, mă puneau să citesc *Tatăl nostru* și *Crezul*. După un timp, mi s-a dat să citesc *Apostolul*. Aveam vreo 10 ani, eram foarte firav și, de aceea cred că Părintele Dometie a stat în spatele meu, să nu scap din mâini *Apostolul*, care era o carte prea mare pentru mine. În ușile împărătești stătea Părintele Arsenie. De citit am citit cumva; nu știu dacă a fost bine sau rău, dar, când am ridicat ochii de pe carte, i-am văzut pe amândoi Părinții plângând. Dumnezeu știe de ce au plâns!

În general, oamenii se îngrămădeau după slujbă în jurul Părintelui Arsenie, chiar și copiii. Eu eram *reprezentat* pe lângă Părintele de acel unchi, astfel că, fiind mai rușinos, stăteam mai la o parte. Îmi era suficient zâmbetul său blând din privirea sa înaltă! Chiar dacă stăteam la o margine de mulțime de oameni, îl simțeam pe Părintele foarte aproape, lângă mine.

O altă amintire este legată de prima mea spovedanie individuală. Pe la 10-11 ani, am mers la Prislop cu părinții la spovedanie. Era seară și foarte multă lume. Pe copii, Părintele Arsenie ne-a dat în primire Părintelui Dometie. De maturi s-a ocupat Părintele Arsenie, care a spovedit până spre ziuă. Era ceva deosebit! O spovedanie amănunțită. Ieșeau de la scaunul spovedaniei ca de la o baie purificatoare. Altfel vorbeau, altfel se comportau. Deveniseră mai serioși, mai credincioși. Azi, îmi dau seama că acești oameni, spovediți de Părintele Arsenie, Îl întâlniseră pe Hristos prin Părintele.

În acea noapte de spovedanie, am fost găzduit în chilia unui călugăr, fratele Gheorghe. L-am urmărit pe acest călugăr în întregul său comportament. Mi-a plăcut viața

monahală. Avea fratele Gheorghe o carte numită *Pateric*. Am cerut-o și mi-a împrumutat-o. Citind-o, am aflat despre pustnici și luptele acestora cu diavolii. În mintea mea, Părintele Arsenie era unul dintre aceștia, iar diavolii erau cei ce-l urmăreau și îl arestau.

„Obişnuiam să îi salut pe călugări sau pe măicuțe cu *Slăvit să fie Domnul*”

Prin 1951, Prislopul a devenit mănăstire de maici, care s-au organizat într-un fel de cooperatie, având ateliere de covoare, croitorie etc. Cum tata primise pe cartelă de la mina Teliuc o stofă, s-a gândit să-mi facă mie un costum. Dar croitorii din satele noastre nu știau să facă haine domnești. Atunci, mama a apelat la măicuțe, care s-au oferit să-mi facă costumul. Într-o după-masă, venind la probă și trecând pe lângă Sfânta Biserică, l-am văzut pe Părintele Arsenie împreună cu un alt preot în fața intrării în Biserică, rugându-se pentru un paralizat care era așezat pe o targă și care fusese adus aici cu vreo două săptămâni înainte, pentru slujbe. La un moment dat, Părintele Arsenie îi cere bolnavului să se ridice. Acesta se ridică încet, începe să meargă. Am rămas minute în șir încremenit! M-am trezit din acea stare, simțindu-mă privit de Părintele. Încet, m-am retras spre casă. Eram și sunt și acum convins că Hristos îl vindecase pe paralizat prin Părintele Arsenie.

Aceasta a fost o cunoaștere directă. Indirect, l-am cunoscut prin atmosfera duhovnicească de trăire în rugăciune și răbdare, de ordine și curățenie ireproșabilă ce domnea în mănăstire, de bucurie duhovnicească.

Bucurie și speranță găseai la orice măicuță când, venind la slujbă, întrebai: *Ce face Părintele Arsenie? Când vine de la închisoare (sau Canal)?* Maicile spuneau că au știri despre Părintele, care e bine, sănătos și că se va întoarce curând. Aveau maicile un fel de a vorbi, încât te convinseseră că aceasta este voia lui Dumnezeu (adică arestarea Părintelui), că este spre slava lui Dumnezeu. Nimeni nu învinuia pe nimeni. Pluteai într-o atmosferă de dragoste și bucurie. Cred că aceasta era bucuria suferinței pentru Hristos, pe care o transmitea Părintele Arsenie prin ucenicele sale!

După ce a revenit de la Canal, Părintele n-a mai predicat, nu mai vorbea cu oamenii, nu mai spovedea. Tăcerea și rugăciunea se instalaseră în Mănăstirea Prislop. Și totuși s-a interesat de mine...

Într-o zi, am fost vizitat acasă de Părintele Dometie, sigur, trimis de Părintele Arsenie. Cred că era prin 1953-1954, când eram în clasa a VII-a și când se punea problema școlii pe care o voi urma. Părintele Dometie s-a interesat de situația materială a familiei, a discutat cu părinții despre seminarul teologic, dându-mi speranța că voi putea fi ajutat de mănăstire. A dat însă și de înțeles că pot urma Liceul teoretic și apoi teologia. Ultima variantă am acceptat-o și la sfatul părintelui paroh, care spunea mereu că *vremurile sunt grele pentru preoți și teologie*.

Am urmat liceul la Hunedoara, terminându-l în 1959. În acel an, aflându-mă la Prislop, după Sfânta Liturghie, am fost oprit de maica stareță Zamfira, cu care am stat de vorbă și care a vrut să afle intenția mea. Mi-a vorbit și dânsa despre *vremurile grele*, dar voia să știe părerea mea. Am cerut maicii starețe să mă sfătuiască ce să

fac. S-a ferit a-mi da vreun sfat. Atunci, am zis că o să încerc la istorie, la bursă, fiind fiu de miner, iar dacă nu reușesc, voi încerca la teologie la Sibiu, între cele două admiteri fiind diferență de o lună. Maica Zamfira a tăcut mult timp. Mi-am dat seama că sperase la alt răspuns. După o vreme, care mi s-a părut foarte îndelungată, a ridicat privirea și mi-a spus:

– Băiete, du-te unde crezi și unde te ajută Dumnezeu, dar să nu uiți niciodată locurile acestea, oamenii de aici și acești trei brazi.

Cei trei brazi argintii de sub clopotniță erau atunci mici și subțiri. Azi, sunt mari și falnici. Ei și-au urmat drumul lor spre înălțime. Eu am intrat la istorie. Prin Decretul 410/1959, maicile și Părintele au fost alungați din mănăstire. Se spunea că toți călugării au fost trimiși la munca de jos.

După câțva timp de la intrarea mea la istorie, am trecut pe la frizeria de lângă Institutul de Istorie din Cluj – azi, strada Napoca –, unde am văzut un frizer care mi se părea că este Părintele Arsenie. Deși nu avea decât mustață, fizionomia, ținuta, faptul că tăcea tot timpul m-au făcut să cred că este Părintele. Nu am discutat cu el. Știam de la Prislop că este spre binele Părintelui să nu se vorbească cu el.

În anul V de facultate, slaba mea speranță că frizerul meu era Părintele s-a spulberat. Intrând la tuns, frizerul meu vorbea ungurește cu cineva. După tuns, l-am întrebat dacă știe ungurește. Mi-a spus că știe, că este ungur. Această întâmplare m-a convins că trăisem o iluzie și mi-am pus întrebarea: *unde este Părintele Arsenie?*

Mai târziu, aflându-mă în excursii prin țară și pe la mănăstiri, am făcut două gafe. Obişnuiam să îi salut pe

călugări sau pe măicuțe cu *Slăvit să fie Domnul*, cum se saluta la Prislop. Maicile se uitau la mine ca la un extraterestru. Nău știam că Oastea Domnului a fost interzisă. Iar când întrebam dacă știu ceva despre unde se află Părintele Arsenie Boca, fie îmi întorceau spatele, fie primeam un răspuns negativ categoric.

După redeschiderea Sfintei Mănăstiri a Prislopului, mergeam la slujbe – era slujitor părintele Nicodim –, dar n-am îndrăznit să întreb niciodată de Părintele Arsenie.

În 1989, la 4 decembrie, după ora 12, a venit un bunic după nepoțica sa la școală. Mi-a spus că e grăbit, că merge la înmormântarea Părintelui Arsenie Boca, ce urma să aibă loc la ora 14. Neavând mașină și negăsind pe nimeni care să mă poată duce, nu am mers la înmormântare. Poate că e mai bine că nu l-am văzut în sicriu. Pentru mine, a rămas viu, ca odinioară... În mintea mea, Părintele Arsenie nu mai are acel zâmbet aprobator. Fața lui e plină de lacrimi și de rugăciune pentru copilul firav de ieri, pentru bătrânul de azi, pentru care s-a străduit a fi model și care nu a fost urmat, nici de mine, nici de ceilalți copii care veneau la Prislop prin 1950-59. De unde este, Părintele Arsenie se roagă pentru noi și acum.

„Fugi din această lume sodomică în Biserica Ortodoxă!”

Puteți preciza câteva din însușirile Părintelui Arsenie care v-au rămas, ca amintire, peste timp?

Însușirile Părintelui Arsenie, cele fizice, se văd din poze, iar cele morale se observă din scrierile sale și din ceea ce s-a scris despre dânsul. I-a iubit pe cei ce l-au urât.

A acceptat voia lui Dumnezeu. N-a reproșat ceva cuiva, nu a cârțit, nu a criticat sau judecat pe cineva. A văzut totul prin prisma Evangheliei și s-a străduit să o aplice în viața personală și a celor din jurul său. Sunt multe, dar pot fi grupate în două: rugăciune și sfințenie.

Ce credeți că ar spune (și o spune cu siguranță) Părintele Arsenie lumii de azi?

După atâtea decenii de tăcere, Părintele Arsenie ar spune că Părintele Arsenie cel din *Pateric: Fugi, taci, liniștește-te!* Fugi din această lume sodomică în Biserica Ortodoxă. Taci și ascultă cuvântul Evangheliei, făcând voia Domnului. Tăcând, bucură-te de viața trăită în Domnul și vei avea liniște și va fi pace în lume. Cred că și-ar începe învățăturile și le-ar termina cu îndemnul *Pocățiți-vă*, așa cum a făcut Sfântul Ioan Botezătorul sau Mântuitorul.

Numiți alte câteva modele duhovnicești pe care le-ați cunoscut și pe care le-ați putea alătura personalității Părintelui Arsenie.

Sunt multe: Maica Zamfira – stareța autoritară și blândă, cea care l-a apărut pe Părintele și l-a urmat, ca și soborul maicilor de la Prislop, de la cele cu studii superioare, până la cele ce aveau cele mai umile ascultări. Apoi, preoții călugări aflați la început în jurul dânsului: Nicodim, Gherasim și, mai ales, Dometie. Mai aproape de noi – ucenicul Părintelui și slujitor la Prislop – PS Daniel Partoșanul. Apoi, părintele Serafim de la Cășiel. Și, mai aproape de Prislop, de Hunedoara și de familia mea, părintele Oprea Crăciun de la Cinciș.

Romeo PETRAȘCIUC

CUPRINS

Mărturie lângă mărturie...	5
Părintele Arsenie Boca. O abordare simpatetică a relației tânăr – duhovnic (PS Daniil Partoșanul)	9
Părintele Arsenie Boca, Sfântul Ardealului. „O viață închinată schimbării vieții noastre” (PS Irineu Duvlea)	20
„Pr. Arsenie a fost un om de excepție, prin structura lui” (Pr. Teofil Părăian)	28
Întâlnire cu Părintele Arsenie – convorbire între Mitropolitul Antonie Plămădeală și Arhim. Teofil Părăian despre Părintele Arsenie Boca –	33
„Oameni buni, închideți ploaierele alea, că nu plouă peste noi!” (Pr. Ioan Sabău).....	52
Aburul albastru. Părintele Arsenie Boca (Pr. Crăciun Oprea).....	55
„Cu mâna asta nu vei mai da tu în nimeni, cât vei trăi!” (Pr. Nichifor Todor)	63
„Fericit e cel care i-a apropiat pe oameni de Iisus Hristos” (Pr. Ioan Sofonea)	66
„Ce deosebire este între smerenie și neputință? Răspunde la întrebare!” (Simion Gheorghită)	99
„Eu nu pot să-i spun acestui minunat om al lui Dumnezeu altfel decât așa: Sfântul Părinte Arsenie Boca!” (Bogdan Juncu)	107

- „Ai grijă, că pe el l-a câștigat diavolul” (Sora Sanda Spănu) 168
- Răspunsuri duhovnicești. Se întâmplă minuni? Cum le înțelegem? (Pr. Grigore Doru Gâdea) 173
- „Părintele Arsenie Boca este întruparea moralei creștine în ființa umană” (Gheorghe Alimpeșcu) 177